

ΥΓΙΕΙΝΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ 37
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ-ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ-ΜΑΡΤΙΟΣ 2009

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

- Πώς μετράμε την ασφάλεια; Μέρος Β': Εργαλεία και Τεχνικές
- Εξοπλισμοί Ατομικής Προστασίας για κατασκευές
- Τα Μέσα Ατομικής Προστασίας και η σήμανση CE
- Πυξίδα: Γάντια προστασίας

Η ΑΙΜΟΔΟΣΙΑ ΕΙΝΑΙ ΔΩΡΟ ΖΩΗΣ - ΓΙΝΕ ΕΘΕΛΟΝΤΗΣ ΑΙΜΟΔΟΤΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

➤ Τα νέα του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.

- ✓ Η κοπή της πρωτοχρονιάτικης πίτας σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη1
- ✓ Ολοκλήρωση προγράμματος για ασφάλεια και υγεία στην εργασία στην Κύπρο1
- ✓ Πρόγραμμα NEW OSH ERA. Σεμινάριο ειδικών στην Αθήνα για την εύρεση ερευνητικών πεδίων κοινού ενδιαφέροντος στον τομέα των ψυχοκοινωνικών παραγόντων στους χώρους εργασίας3
- ✓ Το Διοικητικό Συμβούλιο του Σωματίου Εργαζομένων ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.5
- ✓ Νέες εκδόσεις5
- ✓ Νέα αποκτήματα της βιβλιοθήκης – Νοέμβριος 20086
- ✓ Το ΚΕΚ του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. στην Αθήνα8
- ✓ Οι δραστηριότητες του παραρτήματος Θεσσαλονίκης8
- ✓ Οι δραστηριότητες του παραρτήματος Ιωαννίνων9
- ✓ Οι δραστηριότητες του παραρτήματος Τρίπολης9
- ✓ Οι δραστηριότητες του παραρτήματος Βόλου9

➤ Άρθρα

- ✓ Πώς μετράμε την ασφάλεια. Μέρος Β': Εργαλεία και Τεχνικές. Των Ε. Σγουρού, Σ. Γούτσου10
- ✓ Τα Μέσα Ατομικής Προστασίας και η σήμανση CE. Της Γ. Τσακάλου13
- ✓ Εξοπλισμοί ατομικής προστασίας για τεχνικά έργα. Της Κ. Ζορμπά18

➤ Πυξίδα για την υγεία και την ασφάλεια

- ✓ Γάντια προστασίας19

➤ Διεθνές Περιεχόμενο

- ✓ Μεσογειακό Δίκτυο Εκπαίδευσης και Έρευνας για την Επαγγελματική Υγεία και Ασφάλεια (METROnet)28

➤ Λόγος και Εικόνα

- ✓ Οικονομική κρίση και ανασφάλεια. Επιμέλεια: Σ. Δοντάς29

➤ Η στατιστική λέει...

- ✓ Επαγγελματικές ασθένειες στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Επεξεργασία: Δ. Πινότση30

➤ Ξέρετε ότι...

- Επιμέλεια: Ε. Καταγή31

➤ Επικαιρότητα

- ✓ Ημερίδα στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Εκστρατείας για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία 2008-200932
- ✓ Στρογγυλή τράπεζα ιατρικής εργασίας με θέμα βασικά ζητήματα επαγγελματικής υγείας των εργαζομένων στα νοσοκομεία33
- ✓ Εσπερίδα με θέμα: «Ασφαλείς και Υγιείς χώροι εργασίας – Εκτίμηση κινδύνου»33
- ✓ Ημερίδα με θέμα «Παράγοντες Εκτίμησης Επαγγελματικού Κινδύνου» στη Λαμία34
- ✓ Ημερίδα με θέμα «Εργονομικές παρεμβάσεις: συμβολή στην ολική ποιότητα»34
- ✓ Ημερίδα για τα βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα από τους Οικολόγους Πράσινους35
- ✓ Ενημερωτική ομιλία με θέμα «Υγεία και ασφάλεια στην εργασία με οθόνες οπτικής απεικόνισης» στα Χανιά36
- ✓ Ομοσπονδία Νοσηλευτών Επαγγελματικής Υγείας στην Ευρωπαϊκή Ένωση (FOHNEU)36
- ✓ Νέες προτάσεις και προοπτικές για την εκπαίδευση37
- ✓ Έρευνα για την αποτελεσματικότητα των μέτρων πρόληψης στο εργασιακό περιβάλλον37
- ✓ Νομοθετικές εξελίξεις. Επιμέλεια: Α. Δαϊκού38
- ✓ Συνέδρια-Ημερίδες-Εκθέσεις. Επιμέλεια: Κ. Καψάλη39

➤ Βιβλιογραφία

- ✓ Οθόνες οπτικής απεικόνισης. Επιμέλεια: Φ. Θωμαδάκη40

➤ Βιβλιοπαρουσίαση

- ✓ Handbook of Warnings. Επιμέλεια: Σ. Δοντάς41

Σημείωμα της Σύσταξης

Τα Μέσα Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ) αποτελούν την πλέον εμφανή ένδειξη μιας ακολουθούμενης πολιτικής προστασίας της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων. Εάν χρησιμοποιούνται με το σωστό τρόπο, είναι δυνατόν να προλάβουν εξαιρετικά δυσάρεστες καταστάσεις. Στο παρόν τεύχος περιέχονται άρθρα για τα ΜΑΠ στον κλάδο των κατασκευών και για τη σήμανση CE. Η πυξίδα αναλύει θέματα σχετικά με τα γάντια προστασίας. Τέλος, περιέχεται το Β' μέρος του άρθρου για τον τρόπο μέτρησης του επιπέδου ασφάλειας στους χώρους εργασίας.

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ιδιοκτήτης

Ελληνικό Ινστιτούτο Υγιεινής
και Ασφάλειας της Εργασίας

Εκδότης

Ιωάννης Δραπανιώτης

Συντακτική Επιτροπή

Εύη Γεωργιάδου, Σπύρος Δοντάς, Εβίτα Καταγή,
Κων/ντίνα Καψάλη, Δήμητρα Πινότση

Το Δ.Σ. του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.

Ιωάννης Δραπανιώτης (Πρόεδρος)

Ευστάθιος Πολίτης και Ανδρέας Κολλάς (Αντιπρόεδροι)
Ιωάννης Αδαμάκης, Θεόδωρος Δέδες, Ιωάννης Βασιλόπουλος, Πάυλος Κυριακόγυνας, Αναστάσιος Παντελάκης και Κυριάκος Σιούλας (Μέλη)

Τηλ.: 210 8200100, Φαξ: 210 8200222

E-mail: periodical@elinylae.gr

Διεύθυνση στο ίντερνετ: <http://www.elinylae.gr>

Ταχ. διεύθυνση: Λιοσίων 143 και Θειοφίτου 6, 104 45 Αθήνα

ISSN: 1108-5916

Τα κείμενα και την έκδοση επιμελείται η Εβίτα Καταγή από το Τμήμα Εκδόσεων του Κέντρου Τεκμηρίωσης και Πληροφόρησης του ΕΛΙΝΥΑΕ.

Οι απόψεις και οι αναλύσεις των άρθρων και των επιστολών δεν εκφράζουν απαραίτητα τις θέσεις του περιοδικού.

Δεν επιτρέπεται η αναπαραγωγή μέρους ή όλου του εντύπου, με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς αναφορά της πηγής.

Καλλιτεχνική Επιμέλεια - Εκτύπωση - Βιβλιοδεσία:
ΑΡΤΙΟΝ ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ ΑΒΕΕΕ Θέμιδος 25 Ρέντης, 182 33
Τηλ: 210 4831792, Φαξ: 210 4831794

Η φωτογραφία του εξωφύλλου είναι από το βιβλίο: *Industrie und Fotografie. Sammlugen in Hamburger Unternehmensarchiven, Museum der Arbeit*, 1999

Η κοπή της πρωτοχρονιάτικης πίτας του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη

Την Τρίτη, 20 Ιανουαρίου, έγινε η καθιερωμένη κοπή της πρωτοχρονιάτικης πίτας του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. στην Αθήνα. Στην εκδήλωση παρευρέθηκε ο Πρόεδρος κ. **Ι. Δραπανιώτης**, τα μέλη του **Διοικητικού Συμβουλίου**, ο Γενικός Διευθυντής κ. **Μ. Αναλυτής** και το προσωπικό.

Ο Πρόεδρος, ο οποίος έκοψε την πίτα, έκανε ένα σύντομο απολογισμό του έργου της προ-

ηγούμενης χρονιάς και ευχήθηκε ένα δημιουργικό και ασφαλές 2009.

Ο κ. **Δραπανιώτης**, την Τρίτη, 28 Ιανουαρίου, έκοψε την

πίτα στο παράρτημα του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. στη Θεσσαλονίκη. Στην κοπή, εκτός από τον Πρόεδρο, παρευρέθηκαν οι Αντιπρόεδροι του Δ.Σ. κ.κ. **Α. Κολλάς** και **Ε. Πολίτης**, ο Πρόεδρος της Διοικούσας Επιτροπής του παραρτήματος κ. **Λ. Αβραμίδης**, ο Αναπληρωτής Πρόεδρος κ. **Θ. Ελευθερίου** και τα μέλη κ.κ. **Α. Κυριακόπουλος** και **Α. Μαλαματάς**.

Ολοκλήρωση προγράμματος για ασφάλεια και υγεία στην εργασία στην Κύπρο

Με μεγάλη επιτυχία το ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. ολοκλήρωσε ένα σημαντικό έργο για την υγεία και την ασφάλεια της εργασίας στην Κύπρο, με τίτλο «Παροχή υπηρεσιών για την ενδυνάμωση του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας καθώς και του ευρύτερου Δημόσιου Τομέα και των Ιδιωτικών Επιχειρήσεων, με σκοπό τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας στους τομείς των κατασκευών των εξορυκτικών βιομηχανιών και των λιμενικών εργασιών».

Το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας (ΤΕΕ) του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων της Κύπρου μετά από ανοιχτό διαγωνισμό, ανέθεσε την υλοποίηση του παραπάνω έργου σε Κοινοπραξία στην οποία επικεφαλής ήταν το ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.

Στην Κοινοπραξία συμμετείχαν επίσης οι:

- DGUV (γερμανική Ομοσπονδία των Επαγγελματιών Συνδέσμων)
- BG BAU (γερμανικός Επαγγελματικός Σύνδεσμος για τα κατασκευαστικά έργα).

Το έργο υλοποιήθηκε κατά το χρονικό διάστημα: Μάιος 2007 – Νοέμβριος 2008 και είχε ως στόχο την ενδυνάμωση

α) του ΤΕΕ της Κυπριακής Δημοκρατίας όσον αφορά στην επιτήρηση της εφαρμογής της νομοθεσίας σχετικά με τα θέματα ασφάλειας και υγείας στην εργασία (ΑΥΕ), ιδι-

αίτερα στους τομείς των κατασκευών, των εξορυκτικών βιομηχανιών και των λιμενικών εργασιών

β) του ευρύτερου δημόσιου τομέα και των ιδιωτικών επιχειρήσεων (διευθυντικά στελέχη και επιστημονικό προσωπικό) στους πιο πάνω τομείς, για την αποτελεσματική συμμόρφωσή τους με τις απαιτήσεις της νομοθεσίας για την ΑΥΕ.

Το έργο περιελάμβανε τις ακόλουθες ενότητες:

1) Προγράμματα Εκπαίδευσης για το προσωπικό του ΤΕΕ.

Πραγματοποιήθηκε πρόγραμμα διάρκειας 280 ωρών με στόχο τη σε βάθος κατάρτιση στελεχών του ΤΕΕ στην

Εκπαίδευση στο εκπαιδευτικό κέντρο του BG BAU στη Γερμανία

επαγγελματική ασφάλεια και υγεία. Το πρόγραμμα υλοποιήθηκε σε δύο στάδια. Το πρώτο στάδιο πραγματοποιήθηκε στη Γερμανία στις εγκαταστάσεις του BG BAU, ενώ το δεύτερο στη Λευκωσία. Στο σεμινάριο συμμετείχαν 27 Τεχνικοί Επιθεωρητές.

Παράλληλα, πραγματοποιήθηκε ειδικό πρόγραμμα εκπαίδευσης, διάρκειας 70 ωρών, με κύριο στόχο την ενημέρωση των Τεχνικών Επιθεωρητών στις βασικές αρχές θορύβου και δονήσεων αλλά και τις μεθοδολογίες μετρήσεων.

2) Προγράμματα Εκπαίδευσης για εργαζομένους στους τομείς των κατασκευών, των εξορυκτικών βιομηχανιών και των λιμενικών εργασιών.

Διοργανώθηκαν προγράμματα 6 θεματικών ενοτήτων:

- Γενικά θέματα ασφάλειας και υγείας της εργασίας
- Ασφάλεια και υγεία στα κατασκευαστικά έργα
- Ενσωμάτωση ασφάλειας και υγείας στις μελέτες κατασκευαστικών έργων

- Σύνταξη ΣΑΥ - ΦΑΥ σε κατασκευαστικά έργα
- Ασφάλεια και υγεία στις εξορυκτικές βιομηχανίες
- Ασφάλεια και υγεία στις λιμενικές εργασίες.

Τα σεμινάρια αυτά είχαν διάρκεια 35 ώρες για το τεχνικό προσωπικό και 70 για το επιστημονικό προσωπικό και τα διοικητικά στελέχη. **Συνολικά εκπαιδεύτηκαν 2.135 άτομα.**

Το γενικό συμπέρασμα από την ποιοτική αξιολόγηση των σεμιναρίων είναι ότι η ικανοποίηση των εκπαιδευομένων ήταν σε υψηλά επίπεδα, χωρίς να παρουσιάζεται υστέρηση σε κανένα από τα ποιοτικά κριτήρια αξιολόγησης που τέθηκαν.

3) Μελέτη για την εκτίμηση των επαγγελματικών κινδύνων και ετοιμασία οδηγιών καλής πρακτικής.

Στο πλαίσιο αυτής της ενότητας έγινε αξιολόγηση των

θεμάτων ΑΥΕ στους τομείς των κατασκευών, των εξορυκτικών βιομηχανιών και των λιμενικών εργασιών. Πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις σε εργοστάσια, εξορυκτικές βιομηχανίες και λιμενικές εγκαταστάσεις και προετοιμάστηκαν εκθέσεις για τις συνθήκες (επίπεδα) ασφάλειας και υγείας για τους παραπάνω τομείς.

Σχεδιάστηκε ένα σύστημα ταξινόμησης των διαφόρων δραστηριοτήτων, καθοδηγητικά πρότυπα εκτίμησης επαγγελματικού κινδύνου και οδηγοί καλής πρακτικής με συγκεκριμένα μέτρα ΑΥΕ στους τομείς αυτούς.

4) Ετοιμασία καθοδηγητικών προτύπων Σχεδίου και Εγγράφου Ασφάλειας και Υγείας για τους τομείς των κατασκευών και των εξορυκτικών βιομηχανιών.

Στο πλαίσιο της ενότητας αυτής το ΕΛΙΝΥΑΕ, μετά από επιτόπιες επισκέψεις μελέτησε την τεχνολογία, τα υλικά και τις μεθόδους εργασίας που χρησιμοποιούνται στους τομείς των κατασκευών και των εξορυκτικών βιομηχανιών.

Το ΕΛΙΝΥΑΕ ανέπτυξε δύο καθοδηγητικά πρότυπα για Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας (ΣΑΥ) που βασίστηκαν στο γερμανικό μοντέλο της BG BAU, (ένα για τις οικοδομικές

εργασίες και ένα για τα τεχνικά έργα) και ένα έγγραφο ασφάλειας και υγείας για τις εργασίες εξόρυξης.

Η υλοποίηση των παραπάνω πραγματοποιήθηκε από ομάδα εργασίας που αποτελούνταν από το επιστημονικό και διοικητικό προσωπικό του ΕΛΙΝΥΑΕ, του BG BAU και της DGUV, αντίστοιχα. Οι συντονιστές των επιμέρους έργων από το ΕΛΙΝΥΑΕ ήταν οι **κ.κ. Θεώνη Κουκουλάκη** (Υπεύθυνη Κέντρου Ασφάλειας της Εργασίας), **Εύη Γεωργιάδου** (Κέντρο Ασφάλειας της Εργασίας), **Κωνσταντίνα Ζορμπά** (Υπεύθυνη Παραρτήματος Ιωαννίνων), **Αντώνης Ταργουτζίδης** (Υπεύθυνος Παραρτήματος Θεσ/κης), **Σπύρος Δρίβας** (Υπεύθυνος Κέντρου Υγείας - Υγιεινής της Εργασίας).

Στην πραγματοποίηση των επιμέρους παραδοτέων και δραστηριοτήτων συνέβαλαν σημαντικά επιστήμονες εκτός ΕΛΙΝΥΑΕ που δραστηριοποιούνται στα θέματα ΑΥΕ, κυρίως από την Ελλάδα αλλά και από την Κύπρο. **Το ΕΛΙΝΥΑΕ εκφράζει τις ευχαριστίες του σε όλους τους συνεργάτες του για τη συμβολή τους στην επιτυχημένη υλοποίηση του έργου.**

Η ολοκλήρωση του έργου ανακοινώθηκε σε **Δημοσιογραφική Διάσκεψη** που διοργανώθηκε στις **18 Νοεμβρίου** στη Λευκωσία, παρουσία της Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, κας Σωτηρούλλας Χαραλάμπους, η οποία απεύθυνε σύντομο χαιρετισμό. Τη Διάσκεψη παρα-

κολούθησαν, επίσης, υπηρεσιακοί παράγοντες του Υπουργείου, εκπρόσωποι Συνδικαλιστικών Οργανώσεων και στελέχη που παρακολούθησαν τα εκπαιδευτικά προγράμματα.

Ο Πρόεδρος του ΕΛΙΝΥΑΕ **κ. Ιωάννης Δραπανιώτης**, μιλώντας στην εκδήλωση, μεταξύ άλλων, ανέφερε: «Από το Μάιο του 2007 που ξεκίνησε το έργο μέχρι σήμερα, επιτρέψτε μου να πω ότι η Κοινοπραξία μας έχει αφήσει το στίγμα της στην κυπριακή κοινωνία. Με τη διεξαγωγή εκπαιδευτικών σεμιναρίων σε όλες τις μεγάλες πόλεις της Κύπρου, στα οποία εκπαιδεύτηκαν περί τις δύο χιλιάδες μέσα και ανώτερα στελέχη οργανισμών του δημοσίου, επιχειρήσεων του ιδιωτικού τομέα και Επιθεωρητών Εργασίας αλλά και με πλήθος παραδοτέων βοηθητικών προς το έργο του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας, η Κοινοπραξία μας συνέβαλε προς τον κοινό και εκπεφρασμένο στόχο όλων των φορέων που έχουν λόγο στην προαγωγή των συνθηκών υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων στην Κύπρο. Επίσης, συνέβαλε στη βελτίωση της εκπαίδευσης των στελεχών εκείνων που έχουν την ευθύνη για την τήρηση ασφαλών συνθηκών εργασίας και τη συνειδητοποίηση της ανάγκης για μεγαλύτερη δέσμευση και επιμονή στον τομέα αυτό, προς όφελος της κυπριακής κοινωνίας.»

Τα αποτελέσματα του έργου παρουσίασαν, ο συντονιστής του έργου και Διευθυντής του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του ΕΛΙΝΥΑΕ **κ. Χρήστος Χατζηϊωάννου**, ο νόμιμος εκπρόσωπος και επικεφαλής του συνεταιρισμού ΕΛΙΝΥΑΕ- BG BAU- DGUV, **Καθ. Βασίλειος Μακρόπουλος**, ο **κ. Karl-Heinz Noetel**, εκπρόσωπος του BG BAU και ο **Δρ. Dietmar Reinert**, εκπρόσωπος της DGUV.

Στιγμιότυπο από τη Δημοσιογραφική Διάσκεψη στις 18/11/2008 (από αριστερά: η Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων κα Σωτηρούλλα Χαραλάμπους, ο αντιπρόεδρος του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. κ. Ανδρέας Κολλάς, ο Δ/ντής του ΤΕΕ της Κύπρου κ. Λεάνδρος Νικολαΐδης, ο Πρόεδρος του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. κ. Ιωάννης Δραπανιώτης, ο επικεφαλής του Έργου Καθηγητής κ. Βασίλης Μακρόπουλος, ο εκπρόσωπος του BG BAU κ. Heinz Noetel, ο εκπρόσωπος της DGUV κ. Dietmar Reinert)

Παρουσιάσεις και παρεμβάσεις σχετικά με τα εκπαιδευτικά προγράμματα που διεξήχθησαν αλλά και τις υπόλοιπες δράσεις που έγιναν κατά τη διάρκεια του έργου έκανε η **κ. Ευαγγελίτσα Τσουλόφτα-Κακούτα**, Διευθύντρια του έργου, Λειτουργός Επιθεώρησης Εργασίας του ΤΕΕ της Κύπρου, καθώς και ο **κ. Αθανάσιος Βαζούρας** και η **κ. Όλγα Νικολαΐδου**, Λειτουργοί του ΤΕΕ.

Η εκδήλωση ολοκληρώθηκε με παρεμβάσεις εκπροσώπων των υπηρεσιών, των οργανισμών και των εταιρειών που συμμετείχαν στο έργο, καθώς και εκπροσώπων των συντεχνιών που το υποστήριξαν (Εταιρεία Γενικών Κατασκευών, Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας, Υπουργείο Άμυνας, Αρχή Λιμένων Κύπρου, ΠΕΟ, ΣΕΚ κ.λπ.). Όλοι οι παραπάνω φορείς και οι συντεχνίες εξέφρασαν την ευαρέσκειά τους για τη διεξαγωγή του έργου και τα αποτελέσματά του, ενώ εξέφρασαν την ελπίδα να υπάρξει και ανάλογη συνέχεια στις δράσεις που έχουν στόχο την προαγωγή της ΑΥΕ στην Κύπρο.

Τα πολύ θετικά σχόλια που διατύπωσαν όλοι οι παριστάμενοι ανέδειξαν το πολύ υψηλό επίπεδο του ΕΛΙΝΥΑΕ σε θέματα διαπιστευμένης εκπαίδευσης, τη στελέχωσή του με αξιόλογο επιστημονικό και διοικητικό προσωπικό, την οργανωτική του δομή και τη δικτύωσή του, τόσο στη χώρα μας όσο και διεθνώς, στα θέματα ΑΥΕ.

Πρόγραμμα NEW OSH ERA. Σεμινάριο ειδικών στην Αθήνα για την εύρεση ερευνητικών πεδίων κοινού ενδιαφέροντος στον τομέα των ψυχοκοινωνικών παραγόντων στους χώρους εργασίας

Ο σκοπός του προγράμματος NEW OSH ERA είναι οι συντονισμένες ερευνητικές δράσεις για νέους και αναδυόμενους κινδύνους στους χώρους εργασίας στην Ευρώπη. Το NEW OSH ERA βρίσκεται αυτή τη στιγμή στην πιο κρίσιμη φάση του, η οποία θα κρίνει τη βιωσιμότητα του δικτύου εθνικών ινστιτούτων και φορέων που έχει δημιουργήσει. Πρόκειται να προκηρυχθεί ένα κοινό ερευνητικό

πρόγραμμα που θα χρηματοδοτηθεί από φορείς που συμμετέχουν στο συνεταιρισμό. Μετά από ψηφοφορία, ανάμεσα σε μια σειρά από θέματα σχετικά με νέους και αναδυόμενους κινδύνους, οι ψυχοκοινωνικοί παράγοντες ήταν μέσα στις ερευνητικές προτεραιότητες για την πλειοψηφία των εταίρων.

Στο πλαίσιο αυτό, το ΕΛΙΝΥΑΕ, που συμμετέχει στο

πρόγραμμα, διοργάνωσε ένα ειδικό σεμινάριο στην Αθήνα στις 21 Ιανουαρίου, στο ξενοδοχείο Royal Olympic στο οποίο συζητήθηκαν συγκεκριμένες ερευνητικές προτάσεις που κατατέθηκαν από τους εταιρους στον τομέα των ψυχοκοινωνικών παραγόντων. Συνολικά κατατέθηκαν 24 προτάσεις. Ο στόχος του σεμιναρίου ήταν να περιοριστούν οι προτάσεις σε 3-4 κοινά αποδεκτές, ώστε να αποτελέσουν τη βάση για την προετοιμασία της κοινής προκήρυξης που προβλέπεται να γίνει στα μέσα Μαΐου του τρέχοντος έτους.

Στο σεμινάριο συμμετείχαν διακεκριμένοι επιστήμονες

που δραστηριοποιούνται στο αντικείμενο αυτό, όπως ο επίτιμος **καθ. Åke Nygren**, (Ινστιτούτο Karolinska, Σουηδία), η **καθ. Paulien Bongers** (Ινστιτούτο TNO, Ολλανδία), ο **κ. Michael Ertel** (BAUA) και ο **δρ. Dirk Windemuth** (Κεντρικός Φορέας των Επαγγελματικών Συνδέσμων (DGUV) και Ινστιτούτο Εργασίας και Υγείας (BGAG), Γερμανία), η **δρ. Maria Widerszal-Bazyl** (Ινστιτούτο CIOP-PIB, Πολωνία), οι **δρ. Roger Persson** και **δρ. Søren Thor Larsen** (Ινστιτούτο NRCWE, Δανία), η **δρ. Zsófia Mozsolits-Balog** και ο **καθ. Richárd Plette** (Ινστιτούτο OMFI, Ουγγαρία), η **κ. Katalin Sas** (Ινστιτούτο FIOH, Φιλανδία), η οποία ταυτόχρονα εκπροσωπεί και τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό για Θέματα ΥΑΕ (Μπιλμπάο, Ισπανία), η **καθ. Raija Kalimo** και ο **κ. Ilkka Tahvanainen** (FWEF, Φιλανδία) και ο **δρ. Claudius H. Riegler** (PT-DLR, Γερμανία). Από την Ελλάδα συμμετείχαν η **κ. Θ. Κουκουλάκη**, μέλος της Επιτροπής Συντονισμού (Steering Committee) του NEW OSH ERA (ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε), ο **κ. Γ. Κωνσταντινίδης** (ΓΣΕΕ) και ο **κ. Τ. Γκινάλας**, (Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας) και μέλος της Επιτροπής Συντονισμού του NEW OSH ERA.

Αρχικά, έγινε μια σύντομη παρουσίαση των ερευνητικών προτάσεων των ινστιτούτων που συμμετέχουν στο NEW OSH ERA. Στη συνέχεια, δημιουργήθηκαν επιμέρους ομάδες εργασίας που μελέτησαν τις προτάσεις και έκαναν μια πρώτη κατηγοριοποίησή τους. Τέλος, επιλέχθηκαν 4 κατηγορίες ερευνητικών προτάσεων που ήταν κοινά αποδεκτές:

I. Ηγετικές ικανότητες και εταιρική κουλτούρα σε σχέση με την υγεία των εργαζομένων

Έχει στόχο να ερευνησει πώς οι ηγετικές ικανότητες, η διοίκηση και η κουλτούρα μιας επιχείρησης επηρεάζουν το ψυχοκοινωνικό περιβάλλον της. Επίσης, σκοπεύει να εξετάσει τις πιθανές θετικές οι αρνητικές επιδράσεις που μπορεί να έχει η καλή ή η κακή κουλτούρα μιας επιχείρησης.

II. Επιδράσεις στην υγεία των εργαζομένων λόγω ανα-

διοργάνωσης και άλλων αλλαγών στον κόσμο της εργασίας

Έχει στόχο να μελετήσει τις νέες μορφές εργασίας (π.χ. άτυπες μορφές εργασίας και προσωρινή εργασία), νέες οργανωτικές τάσεις και αλλαγές στο εργατικό δυναμικό (π.χ. δημογραφικές) και την επίδρασή τους στην υγεία των εργαζομένων.

III. Ψυχοκοινωνικοί παράγοντες και διαταραχές στην υγεία των εργαζομένων

Έχει στόχο να διερευνήσει το ρόλο που διαδραματίζουν οι ψυχοκοινωνικοί παράγοντες στην παθογένεση μυοσκελετικών και καρδιαγγειακών παθήσεων, της κατάθλιψης καθώς και άλλων ασθενειών.

IV. Επιδράσεις του στρες και των ψυχοκοινωνικών παραγόντων στα εργατικά ατυχήματα

Έχει στόχο να διερευνήσει το ρόλο που μπορούν να διαδραματίσουν οι ψυχοκοινωνικοί παράγοντες στην πρόκληση ατυχημάτων στο εργασιακό περιβάλλον.

Οι παραπάνω κατηγορίες αξιολογήθηκαν βάσει κριτηρίων που είχαν οριστεί από τους συμμετέχοντες στο πρόγραμμα, όπως η τεκμηριωμένη σχέση με το θέμα (νέος και αναδυόμενος κίνδυνος), η ερευνητική προσέγγιση, η καινοτομία και η πρωτοτυπία, η γενικότερη επίδραση, το εφικτό, η σχέση με εθνικά/ευρωπαϊκά προγράμματα και η ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία.

Από τις παραπάνω προτάσεις, οι δύο πρώτες έλαβαν την υψηλότερη προτίμηση. Στο άμεσο μέλλον θα συνεχιστούν οι επαφές μεταξύ των φορέων χρηματοδότησης της έρευνας έτσι ώστε να προκηρυχθεί κοινό ερευνητικό πρόγραμμα στο συγκεκριμένο θεματικό αντικείμενο.

Μετά το τέλος του σεμιναρίου ακολούθησε η επίσημη συνάντηση της Ομάδας Διαχείρισης (Management Team) του προγράμματος NEW OSH ERA (22 – 23 Ιανουαρίου) στον ίδιο χώρο. Από το ΕΛΙΝΥΑΕ συμμετείχαν ο **δρ. Σ. Δοντάς** και η **Θ. Κουκουλάκη**. Συζητήθηκαν οι απαραίτητες τεχνικές, διοικητικές και οικονομικές διαδικασίες που θα καταλήξουν στην κοινή προκήρυξη.

Στα πλαίσια της προετοιμασίας των φορέων για την κοινή προκήρυξη, αποφασίστηκε να διοργανωθούν στη Βουδαπέστη δύο σεμινάρια για τα στελέχη των φορέων που μετέχουν στο πρόγραμμα NEW OSH ERA. Το πρώτο (3-4 Μαρτίου) θα καλύψει το θέμα της αξιολόγησης των ερευνητικών προγραμμάτων, ενώ το δεύτερο (2-3 Απριλίου) τα θέματα διαχείρισης προγραμμάτων.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Σωματίου Εργαζομένων ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.

Το Σάββατο, 17 Ιανουαρίου 2009 έγιναν εκλογές για το Διοικητικό Συμβούλιο και την Εξελεγκτική Επιτροπή του Σωματίου των Εργαζομένων του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.

Το εκλεγμένο Διοικητικό Συμβούλιο συγκροτήθηκε σε σώμα και η σύνθεσή του είναι η εξής:

Πρόεδρος: **Στέφανος Κρομούδας**
Γραμματέας: **Σπύρος Δοντάς**

Αντιπρόεδρος: **Σπύρος Δρίβας**
Ταμίας: **Παναγιώτα Πανούση**
Αναπληρωτής γραμματέας: **Χρήστος Κόκκινος**

Ως μέλη της Εξελεγκτικής Επιτροπής εξελέγησαν οι: **Ντίνα Καψάλη, Λορέντζο Ραντίν** και **Ραΐσα Γεωργιάδου**.

Το ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. πρόκειται να δημιουργήσει βάση με τις ηλεκτρονικές διευθύνσεις όλων των παραληπτών του περιοδικού ώστε να διευκολυνθεί η επαφή μας μαζί σας. Αν σας ενδιαφέρει, στείλτε μας την ηλεκτρονική σας διεύθυνση στο e-mail του περιοδικού periodical@elinyae.gr, με τίτλο «βάση mail». Μην ξεχάσετε να σημειώσετε το ονοματεπώνυμο, τη διεύθυνση, το τηλέφωνο και τη σχέση σας με το χώρο της επαγγελματικής υγείας και ασφάλειας π.χ. τεχνικός ασφάλειας, γιατρός εργασίας, επιθεωρητής κ.λπ. και την ειδικότητά σας π.χ., μηχανικός, φοιτητής, εργαζόμενος σε... κ.λπ.

Το ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. πρόκειται να δημιουργήσει βάση με τα στοιχεία των επιχειρήσεων στις οποίες δραστηριοποιούνται Επιτροπές Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας (Ε.Υ.Α.Ε.), καθώς και αντιπρόσωποι των εργαζομένων για τα θέματα αυτά. Παρακαλούμε στείλτε μας α) την επωνυμία της επιχείρησης, β) το πλήθος των εργαζομένων σε αυτήν, γ) τη δραστηριότητά της δ) τα στοιχεία των εκλεγμένων αντιπροσώπων (ονοματεπώνυμο, διεύθυνση, τηλέφωνο, mail) στα e-mail: daikou@elinyae.gr, pinotsi@elinyae.gr, ή στο fax (210) - 8200222 με τίτλο «μέλη επιτροπών».

Νέες εκδόσεις

Νέες μελέτες και βιβλία κυκλοφόρησαν το τελευταίο διάστημα από το Ινστιτούτο. Οι εκδόσεις έγιναν στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» - ΕΠΑΝ, μέτρο 1.1 «Βιομηχανικές, Τεχνολογικές & Επι-

χειρηματικές Υποδομές», δράση 1.1.5 «Ενίσχυση της υποδομής του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.», πράξη 1.1.5.2 «Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών και διάδοσή τους στον τομέα της υγείας και ασφάλειας στην εργασία».

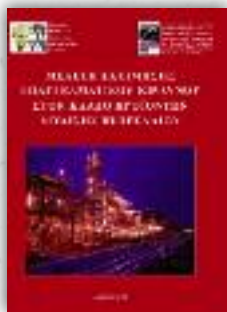
Εκτίμηση και πρόληψη του επαγγελματικού κινδύνου στις διοικητικές υπηρεσίες

Συλλογικό
Σελ.: 200
ISBN: 978-960-6818-08-3

Κίνδυνοι πυρκαγιάς – εκρήξεων. Μέτρα προστασίας

Συγγραφείς: Ε. Γεωργιάδου, Μ. Παπαδόπουλος
Σελ.: 80
ISBN: 978-960-6818-11-0

Μελέτη εκτίμησης επαγγελματικού κινδύνου στον κλάδο προϊόντων διύλισης πετρελαίου

Συλλογικό
Σελ.: 384
ISBN: 978-960-6818-13-4

Πρόληψη επαγγελματικών παθήσεων και ατυχημάτων για τους εργαζόμενους σε κομμωτήρια

Συγγραφείς: Β. Μακρόπουλος,
Ι. Μπόρα
Σελ.: 84
ISBN: 978-960-6818-12-7

Υγεία και ασφάλεια εργαζομένων στον τομέα μεταφοράς και διανομής φυσικού αερίου

Συλλογικό
Σελ.: 136
ISBN: 978-960-7678-15-8

Η υγεία και η ασφάλεια της εργασίας ως εργαλείο πρόληψης βιομηχανικών ατυχημάτων μεγάλης έκτασης

Συλλογικό
Σελ.: 104
ISBN: 978-960-6818-14-1

Εκτίμηση και πρόληψη του επαγγελματικού κινδύνου στις λιμενικές υπηρεσίες

Συλλογικό
Σελ.: 92
ISBN: 978-960-6818-09-7

Νομοθετικοί ορισμοί εννοιών και όρων σχετικών με την Υ.Α.Ε.

Συλλογή: Α. Δαΐκου
Σελ.: 208
ISBN: 978-960-6818-16-5

Εκτός από τα παραπάνω βιβλία, κυκλοφόρησε μια ειδική έκδοση, η οποία περιλαμβάνει όλη την εκδοτική δραστηριότητα του Ινστιτούτου - έντυπη και ηλεκτρονική- από το 1994 έως το 2008.

Πρόκειται για τον «Κατάλογο Εκδόσεων του Ελληνικού Ινστιτούτου Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας 1994-2008»

(Περισσότερα στο οπισθόφυλλο του παρόντος τεύχους).

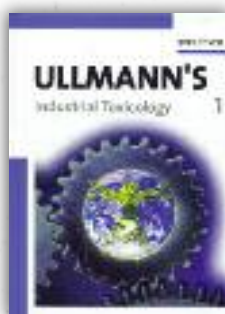
Τα βιβλία διατίθενται σε μορφή PDF στην ηλεκτρονική διεύθυνση του Ινστιτούτου: <http://www.elinyae.gr>

Νέα αποκτήματα της βιβλιοθήκης – Νοέμβριος 2008

The building environment: active and passive control systems / Vaughn Bradshaw.-- 3η εκδ. New Jersey: John Wiley & Sons, c2006. viii, 575 σ. Περιέχει βιβλιογραφία και ευρετήριο

ISBN 0-471-68965-3
ISBN 978-0-471-68965-2

Ullmann's industrial toxicology. -- Weinheim : Wiley-VCH, c2005. -- 2 τ. (xviii, 1173 σ.)

τ.1 : Toxicology in occupational and environmental setting, τ.2 : Toxic agents, pharmacological and medical fundamentals

Περιέχει βιβλιογραφία και ευρετήριο

ISBN 3-527-31247-1
ISBN 978-3-527-31247-4

Response to occupational health hazards : a historical perspective / Jacqueline Karnell Corn. -- New York : Van Nostrand Reinhold, c1992. -- xiv, 182 σ.
Περιέχει βιβλιογραφία και ευρετήριο

ISBN 0-442-00488-5

"Extra-ordinary" ergonomics : how to accommodate small and big persons, the disabled and elderly, expectant mothers and children / Karl H.E. Kroemer. -- Boca Raton : CRC (Taylor & Francis Group), c2006. -- xiii, 254 σ.. -- (HFES issues in Human Factors and Ergonomics Series. v.4)
Περιέχει βιβλιογραφία και ευρετήριο

ISBN 0-8493-3668-6

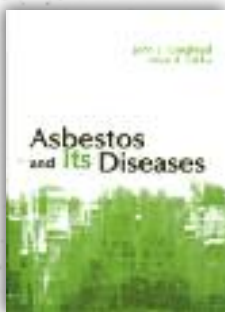
OHSAS 18001: designing and implementing an effective health and safety management system / Joe Kaussek. -- Lanham, Maryland : Government Institutes, c2007. -- v, 162 σ.
Περιέχει βιβλιογραφία και ευρετήριο

ISBN 0-86587-199-X
ISBN 978-0-86587-199-1

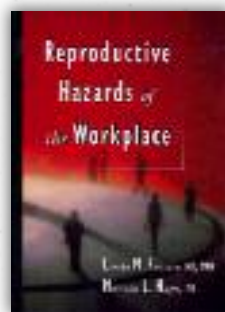
Hazardous waste operations and emergency response manual / Brian Gallant. -- New Jersey : John Wiley & Sons, c2006. -- xv, 327 σ.
Περιέχει ευρετήριο

ISBN 0-471-68400-7

Asbestos and its diseases / John E. Craighead, Allen R. Gibbs (eds.). -- New York : Oxford University Press, c2008. -- xii, 403 σ.
Περιέχει βιβλιογραφία και ευρετήριο

ISBN 978-0-19-517869-2

Reproductive hazards of the workplace / Linda M. Frazier, Marvin L. Hage. -- New York : John Wiley & Sons : c1998. -- xviii, 572 σ.
Περιέχει βιβλιογραφία και ευρετήριο

ISBN 0-471-28698-2

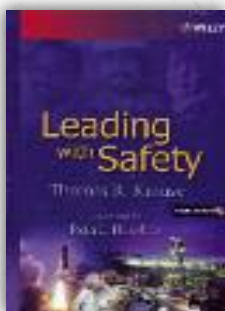
Dioxins and health / Arnold Schecter, Thomas A. Gaspiewicz. -- 2η εκδ.. -- New Jersey : John Wiley & Sons, c2003. -- xvi, 952 σ.
Περιέχει βιβλιογραφία και ευρετήριο

ISBN 0-471-43355-1

Guidelines for the management of change for process safety / Center for chemical Process Safety. -- Weinheim : Wiley Interscience, c2008. -- xiv, 170 σ. + CD-Rom
Περιέχει βιβλιογραφία και ευρετήριο

ISBN 978-0-470-04309-7

Leading with safety / Thomas R. Krause. -- New Jersey : Wiley Interscience, c2005. -- xxii, 275 σ. + 1 CD-Rom
Περιέχει βιβλιογραφία και ευρετήριο

ISBN 0-471-49425-9
ISBN 978-0-471-49425-6

Safety through design / Wayne C. Christensen, Fred A. Manuele. -- USA : National Safety Council, c1999. -- xviii, 279 σ.
Περιέχει βιβλιογραφία και ευρετήριο

ISBN 0-87912-204-8

Το ΚΕΚ του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. στην Αθήνα

Το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. στην Αθήνα υλοποιεί τα παρακάτω σεμινάρια:

- **9 - 20/2**, σεμινάριο με θέμα «Υγεία και Ασφάλεια - Πρόληψη Ατυχημάτων», διάρκειας 70 ωρών, το οποίο απευθύνεται σε στρατιωτικό προσωπικό του Γενικού Επιτελείου Στρατού
- **9/3 - 6/4** για Τεχνικούς Ασφάλειας για επιχειρήσεις Α' κατηγορίας επικινδυνότητας, με θέμα «Υγιεινή & Ασφάλεια - Πρόληψη Ατυχημάτων», διάρκειας 100 ωρών, το οποίο απευθύνεται σε άτομα επιπέδου Πανεπιστημίου -ΤΕΙ

• **16 και 18/3 και 30/3 και 1/4** δύο σεμινάρια για εργοδότες επιχειρήσεων Γ' κατηγορίας επικινδυνότητας, διάρκειας 10 ωρών

- 2 ενδοεπιχειρησιακά προγράμματα, με θέμα «Υγιεινή και Ασφάλεια της Εργασίας» (κατόπιν εκδήλωσης ενδιαφέροντος της επιχείρησης).

Προγραμματίζονται:

- **σεμινάρια για Τ.Α. επιχειρήσεων Α' κατηγορίας επικινδυνότητας**, με θέμα «Υγιεινή & Ασφάλεια - Πρόληψη Ατυχημάτων», διάρκειας 100 ωρών, τα οποία απευθύνονται σε απόφοιτους Πανεπιστημίων - ΤΕΙ
- **σεμινάρια για εργοδότες επιχειρήσεων Β' και Γ' κατηγορίας επικινδυνότητας**, διάρκειας 35 και 10 ωρών, αντίστοιχα
- «επιμορφωτικά σεμινάρια σε θέματα επαγγελματικής υγείας», διάρκειας 20 ή 30 ωρών, τα οποία απευθύνονται σε **ιατρούς όλων των ειδικοτήτων**
- σεμινάρια με θέμα «Υγιεινή και Ασφάλεια της Εργασίας», διάρκειας 20 ωρών, τα οποία απευθύνονται σε **μέλη Επιτροπών Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας**
- **ενδοεπιχειρησιακά σεμινάρια** (κατόπιν εκδήλωσης ενδιαφέροντος των επιχειρήσεων)
- **εξειδικευμένα σεμινάρια μικρής διάρκειας**, με θέματα: «Εργονομία», «Γραπτή Εκτίμηση», «Πυροπροστασία-Πυρασφάλεια», «Πρώτες Βοήθειες», «ΣΑΥ - ΦΑΥ» (κατόπιν εκδήλωσης ενδιαφέροντος).

Αιτήσεις συμμετοχής γίνονται δεκτές καθημερινά είτε στα γραφεία του ΚΕΚ (Λιοσίων 143 και Θειραίου 6, Πλατεία Αττικής), είτε ηλεκτρονικά μέσω της ιστοσελίδας <http://www.elinyae.gr>.

Πληροφορίες: τηλ.: 210 8200136, 210 8200111, 210 8200139, φαξ: 210 8200103.

Οι δραστηριότητες του παραρτήματος Θεσσαλονίκης

Το παράρτημα της Θεσσαλονίκης υλοποίησε τα εξής σεμινάρια:

- **από 27/10 - 5/12 2008**, σεμινάριο **Τεχνικών Ασφάλειας επιχειρήσεων Α' κατηγορίας επικινδυνότητας** με θέμα «Υγιεινή και Ασφάλεια - Πρόληψη ατυχημάτων» για Μηχανικούς Πανεπιστημίων - ΤΕΙ. Το σεμινάριο ήταν διάρκειας 100 ωρών και το παρακολούθησαν 18 άτομα. Στο πλαίσιο του σεμιναρίου πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις στις εγκαταστάσεις της KLEEMANN Α.Ε., στο Σταυροχώρι Κιλκίς και στις εγκαταστάσεις της Αθηναϊκής Ζυθοποιίας Α.Ε. στη Σίνδο Θεσσαλονίκης.
- **στις 8 και 10/12 2008**, σεμινάριο **εργοδοτών επιχειρήσεων Γ' Κατηγορίας επικινδυνότητας** για ανάληψη καθηκόντων Τεχνικού Ασφάλειας
- **στις 9 και 11/12 2008** εξειδικευμένο βραχυχρόνιο σεμινάριο, διάρκειας 10 ωρών, με θέμα «Εκτίμηση Επαγγελματικού Κινδύνου».

Επίσης προγραμματίζονται τα εξής:

- σεμινάριο **Τεχνικών Ασφάλειας επιχειρήσεων Α' κατηγορίας επικινδυνότητας** με θέμα «Υγιεινή και Ασφάλεια στα Τεχνικά Έργα» για απόφοιτους Πανεπιστημίων - ΤΕΙ, διάρκειας 100 ωρών
- σεμινάριο **Τεχνικών Ασφάλειας επιχειρήσεων Α' κατηγορίας επικινδυνότητας** με θέμα «Υγιεινή και Ασφάλεια - Πρόληψη Ατυχημάτων» για απόφοιτους Πανεπιστημίων - ΤΕΙ, διάρκειας 100 ωρών
- **βραχυχρόνια σεμινάρια σε εξειδικευμένα αντικείμενα**, όπως «Εκτίμηση Επαγγελματικού Κινδύνου», «Πυροασφάλεια», «Πρώτες Βοήθειες», «Μέσα Ατομικής Προστασίας» για απόφοιτους Πανεπιστημίων - ΤΕΙ, διάρκειας 5 ή 10 ωρών.

Αιτήσεις συμμετοχής γίνονται καθημερινά δεκτές, όλη τη διάρκεια του έτους, από τις 9.00 - 16.00, στα γραφεία του ΚΕΚ ΕΛΙΝΥΑΕ Θεσσαλονίκης (26ης Οκτωβρίου 90, Περιοχή Σφαγεία, Porto Center, Γ1 κτήριο, 1ος όροφος) ή μέσω της ιστοσελίδας <http://www.elinyae.gr>

Πληροφορίες: κα Τσαμπάζη Σοφία, τηλ.: 2310 501020, 2310 501033, φαξ: 2310 501055.

Οι δραστηριότητες του παραρτήματος Ιωαννίνων

Το παράρτημα προγραμματίζει στα Ιωάννινα την υλοποίηση σεμιναρίου επιμόρφωσης Τεχνικών Ασφάλειας διάρκειας 100 ωρών. Το σεμινάριο θα υλοποιείται απογευματινές ώρες (16.00 – 21.00) καθημερινά, εκτός Σαββάτου και Κυριακής, στις εγκαταστάσεις του πιστοποιημένου από το

ΕΚΕΠΙΣ ΚΕΚ (Καπλάνη 7, 1ος όροφος).

Συνεχίζεται η συνεργασία με τον Εμπορικό Σύλλογο Ιωαννίνων για την υλοποίηση σεμιναρίων εργοδοτών επιχειρήσεων Γ' κατηγορίας επικινδυνότητας για τα μέλη του συλλόγου.

Το παράρτημα συνεχίζει να δέχεται αιτήσεις για την υλοποίηση σεμιναρίων εργοδοτών επιχειρήσεων Β' και Γ' κατηγορίας επικινδυνότητας (35 και 10 ωρών, αντίστοιχα), αιτήματα για ενδοεπιχειρησιακά σεμινάρια στις εγκαταστάσεις των επιχειρήσεων και μετρήσεις βλαπτικών παραγόντων.

Αιτήσεις συμμετοχής γίνονται δεκτές καθημερινά, στα γραφεία του ΚΕΚ (Καπλάνη 7) ή ηλεκτρονικά, μέσω της ιστοσελίδας <http://www.elinyae.gr>

Πληροφορίες: τηλ.: 26510 83290 (κα Κωνσταντίνα Ζορμπά και κα Λίτσα Στέφου), φαξ: 26510 83294.

Οι δραστηριότητες του παραρτήματος Τρίπολης

Στις 24/12/2008 το παράρτημα της Τρίπολης πραγματοποίησε **μετρήσεις φωτισμού** σε επιχείρηση στην Πάτρα.

Από 21/1 - 11/03/09 υλοποιείται σεμινάριο Τεχνικών Ασφάλειας επιπέδου Πανεπιστημίου – ΤΕΙ, διάρκειας 100 ωρών.

Επίσης, το παράρτημα πρόκειται να υλοποιήσει σεμινάριο επιμόρφωσης Τεχνικών Ασφάλειας επιχειρήσεων Γ' κατηγορίας επικινδυνότητας διάρκειας 10 ωρών, μέσα στο μήνα Απρίλιο.

Το παράρτημα συνεχίζει να δέχεται αιτήσεις για υλοποίηση σεμιναρίων εργοδοτών επιχειρήσεων Β' και Γ' κατηγορίας επικινδυνότητας, μετρήσεις βλαπτικών παραγόντων σε εγκαταστάσεις επιχειρήσεων καθώς και την υλοποίηση ενδοεπιχειρησιακών σεμιναρίων.

Αιτήσεις γίνονται δεκτές καθημερινά στα γραφεία του ΚΕΚ ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. Τρίπολης (Γρ. Λαμπράκη και Σπηλιωτοπούλου 1, Πλ. Κολοκοτρώνη) ή ηλεκτρονικά μέσω της ιστοσελίδας <http://www.elinyae.gr>

Πληροφορίες: κα Παπαγεωργίου Γεωργία, τηλ.: 2710 221100, φαξ: 2710 221122.

Οι δραστηριότητες του παραρτήματος Βόλου

Την Τετάρτη 5 Δεκεμβρίου 2008, πραγματοποιήθηκε εκδήλωση στους χώρους του παραρτήματος Θεσσαλίας στο Βόλο, με αντικείμενο την επιμόρφωση εκπαιδευτικών σε ζητήματα σχετικά με την υγεία και την ασφάλεια στο χώρο του εργαστηρίου και του σχολικού περιβάλλοντος.

Η εκδήλωση έγινε σε συνεργασία με το σχολικό σύμβουλο Πληροφορικής της Διεύθυνσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Μαγνησίας κ. Χαράλαμπος Σταχτέα και τελούσε υπό την έγκριση της Γενικής Γραμματείας δια βίου μάθησης, στο πλαίσιο του προγράμματος «Αποτελεσματική διαχείριση σχολικών μονάδων». Την εκδήλωση παρακολούθησαν περίπου 20 καθηγητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στις ειδικότητες πληροφορικής και τεχνολογίας.

Τα θέματα που αναπτύχθηκαν στην εκδήλωση αφορούσαν κυρίως στην εργονομία και την προστασία από μυοσκελετικές παθήσεις κατά την εργασία με οθόνες οπτικής απεικόνισης.

Στο τέλος της εκδήλωσης διανεμήθηκε επιμορφωτικό υλικό.

Το παράρτημα Βόλου προτίθεται να υλοποιήσει **σεμινάριο επιμόρφωσης Τεχνικών Ασφαλείας** επιπέδου Πανεπιστημίου – ΤΕΙ, διάρκειας 100 ωρών.

Αιτήσεις συμμετοχής γίνονται δεκτές καθημερινά στα γραφεία του παραρτήματος στο Βόλο (Αλαμάνας 33 και Κωλέττη) ή ηλεκτρονικά, μέσω της ιστοσελίδας <http://www.elinyae.gr>

Πληροφορίες: τηλ.: 24210 91670, φαξ: 24210 91671.

Πώς μετράμε την ασφάλεια; Μέρος Β: Εργαλεία και Τεχνικές

των Εύας Σγουρού, Σταύρου Γούτσου*

ΠΕΡΗΛΗΨΗ

Το παρόν άρθρο αποτελεί το δεύτερο μέρος στο θέμα της μέτρησης ή της αξιολόγησης της απόδοσης ενός οργανισμού σε θέματα ασφάλειας¹. Στο πρώτο μέρος έγινε περιγραφή των βασικών θεωρητικών προσεγγίσεων. Στο δεύτερο μέρος παρουσιάζονται οι κυριότερες μέθοδοι αξιολόγησης που εφαρμόζονται διεθνώς και γίνεται αναφορά στα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα κάθε μεθόδου.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύμφωνα με μια έρευνα [1], η απόδοση μιας μεγάλης επιχείρησης σε θέματα ασφάλειας σχετίζεται άμεσα με το μέγεθος του αυτοκινήτου που οδηγεί ο σύμβουλος σε θέματα ασφάλειας. Καθώς το μέγεθος του αυτοκινήτου δείχνει τη θέση κάθε στελέχους στην ιεραρχία, αποτελεί μία ένδειξη της σημασίας που δίνει η ανώτερη διοίκηση στην ασφάλεια (στις Η.Π.Α. λένε αντίστοιχα ότι η σημασία που δίνει η διοίκηση μιας επιχείρησης στην ασφάλεια είναι αντίστροφως ανάλογη της απόστασης του γραφείου του Διευθυντή Ασφάλειας από τον Διευθύνοντα Σύμβουλο). Δυστυχώς, μια επιχείρηση δεν μπορεί να βελτιώσει την ασφάλεια δίνοντας στο Διευθυντή Ασφαλείας μεγαλύτερο αυτοκίνητο.

Επομένως τι πρέπει να μετράμε για να έχουμε μια ακριβή ένδειξη της απόδοσης σε θέματα ασφαλείας; Όπως παρουσιάστηκε και στο πρώτο μέρος, ένας βασικός διαχωρισμός στους δείκτες απόδοσης ασφαλείας (safety performance indicators) γίνεται με βάση το χρονικό σημείο που μετρούνται, πριν ή μετά το συμβάν. Μιλάμε δηλαδή για προληπτική αξιολόγηση, όπου παρακολουθείται η επίτευξη κάποιων προληπτικών στόχων και η πρόοδος κάποιων προγραμμάτων για τη βελτίωση της ασφαλείας, και για εκ των υστέρων παρακολούθηση, όπου καταγράφονται οι «αποτυχίες» του συστήματος, όπως είναι οι κάθε είδους απώλειες, ατυχήματα και ασθένειες και το σχετικό οικονομικό κόστος.

Στη συνέχεια παρουσιάζονται ορισμένες από τις πιο διαδεδομένες διεθνώς μεθόδους αξιολόγησης και οι αντίστοιχοι δείκτες απόδοσης σε θέματα ασφαλείας και εξετάζονται τα βασικά πλεονεκτήματα και μειονεκτήματά τους.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ & ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ

Οι πιο διαδεδομένοι δείκτες αυτής της κατηγορίας είναι: ο δείκτης συμβάντων (incidence rate), ο δείκτης συχνότητας

ατυχημάτων (frequency rate) και ο δείκτης σοβαρότητας ατυχημάτων (severity rate).

Ο δείκτης συμβάντων υπολογίζεται από το λόγο του αριθμού των ατυχημάτων που έχουν καταγραφεί, προς τις ανθρωποώρες (ΑΩ) πραγματικής εργασίας του συνόλου των εργαζομένων στο διάστημα υπολογισμού (π.χ. μήνα ή έτος), πολλαπλασιασμένο με τις 200.000 ΑΩ, που σύμφωνα με παραδοχή του Αμερικανικού Οργανισμού Επαγγελματικής Υγείας & Ασφάλειας (OSHA) αποτελούν το μέσο ετήσιο χρόνο εργασίας 100 εργαζομένων.

Οι δείκτες συχνότητας και σοβαρότητας των ατυχημάτων χρησιμοποιούνταν μέχρι τη δεκαετία του '70 από το Εθνικό Συμβούλιο Ασφαλείας (National Safety Council) των Η.Π.Α. και υπολογίζονταν ως εξής:

Δείκτης Συχνότητας = (Ατυχήματα που οδήγησαν σε απουσία από την εργασία / ΑΩ) x 1.000.000

Δείκτης Σοβαρότητας = (Μέρες απουσίας / ΑΩ) x 1.000.000

Κάθε οργανισμός μπορεί να ορίσει τους δείκτες που βοηθούν περισσότερο την παρακολούθηση του συστήματος διαχείρισης, αλλά και τη σύγκριση με άλλους φορείς. Ωστόσο, βασική προϋπόθεση για την εγκυρότητα και την αξιοπιστία τους, είναι ο σαφής προσδιορισμός του τι μετράει ο κάθε δείκτης (ποια είδη συμβάντων, ανά πόσες ώρες κ.λπ.).

Στα βασικά τους πλεονεκτήματα συγκαταλέγεται η ευκολία συλλογής στοιχείων, η δυνατότητα σύγκρισης με άλλους οργανισμούς ή με δημοσιευμένες στατιστικές ατυχημάτων, η αμεσότητα του μηνύματος που μεταφέρουν στην ανώτερη διοίκηση αλλά και τους εργαζόμενους [2]. Επίσης, η διαδικασία διερεύνησης ενός ατυχήματος μπορεί να αποκαλύψει άμεσα αίτια, αλλά και βαθύτερα προβλήματα στην οργάνωση και τη διαχείριση της ασφαλείας.

¹ Ο όρος «ασφάλεια» χρησιμοποιείται παντού στο άρθρο με την έννοια της «επαγγελματικής υγείας και ασφαλείας»

* Η κα Εύα Σγουρού είναι υποψήφια διδάκτωρ στον Τομέα Διοίκησης & Οργάνωσης του Τμήματος Μηχανολόγων και Αεροναυπηγών Μηχανικών του Παν/μίου Πατρών.

Ο κος Σταύρος Γούτσος είναι Επίκουρος Καθηγητής στον Τομέα Διοίκησης & Οργάνωσης του Τμήματος Μηχανολόγων και Αεροναυπηγών Μηχανικών του Παν/μίου Πατρών.

Ωστόσο, οι δείκτες ατυχημάτων έχουν δεχτεί και πολλές επικρίσεις, κύρια για το γεγονός ότι αποτελούν μέτρο αποτυχίας και όχι επιτυχίας, επομένως λειτουργούν αποθαρρυντικά και δεν επιφέρουν επαίνους. Άλλο μειονέκτημά τους σχετίζεται με το γεγονός ότι από μικρό αριθμό ατυχημάτων δεν μπορούν να βγουν τάσεις και συμπεράσματα για μελλοντικές επεμβάσεις και, συνήθως, η διοίκηση οδηγείται σε «σπασμωδικές» αντιδράσεις και όχι σε ολοκληρωμένα προγράμματα βελτίωσης της ασφαλείας.

Ένα ακόμα πρόβλημα παρουσιάζεται όταν οι περίοδοι χωρίς ατύχημα συνδέονται με κάποιου είδους επιβράβευση του προσωπικού, καθώς αυτή η τακτική μπορεί να αποθαρρύνει τους εργαζόμενους να δηλώνουν ατυχήματα. Αντίστοιχα, όταν επιβραβεύεται η αναφορά των ατυχημάτων, συνήθως παρουσιάζονται ως ατυχήματα ακόμα και μικροσυμβάντα και οι δείκτες αυτόματα αυξάνουν.

Σε ότι αφορά στο δείκτη σοβαρότητας ατυχημάτων, αφενός δεν θεωρείται ότι εκφράζει πάντα την πιθανή σοβαρότητα που ένα συγκεκριμένο συμβάν μπορεί να προκαλέσει, αλλά και έχει αποδειχθεί ότι ο χρόνος απουσίας από την εργασία εξαιτίας συγκεκριμένου τραυματισμού μπορεί να διαφέρει ακόμα και ανάλογα με τις περιοχές που εκδηλώνεται το ατύχημα [3].

Ένας άλλος δείκτης που εμφανίζεται συχνά στη βιβλιογραφία είναι ο δείκτης *παρ' ολίγον ατυχημάτων*. Σύμφωνα με μελέτες [4], τα *παρ' ολίγον ατυχήματα* είναι πολύ πιο συχνά από τα ατυχήματα και είναι αυτά που αποκαλύπτουν τις αιτίες που πιθανόν να οδηγήσουν σε ατύχημα (βλ. Σχήμα 1), άρα υποβοηθούν την πρόληψη.

Ωστόσο είναι πιο δύσκολο να συγκεντρωθούν στοιχεία για *παρ' ολίγον ατυχήματα*, κυρίως εξαιτίας της απροθυμίας εργαζομένων και επιβλεπόντων να τα δηλώσουν. Επίσης, για να βγουν έγκυρα στατιστικά αποτελέσματα για πιθανά ατυχήματα απαιτείται πολύ μεγάλος αριθμός *παρ' ολίγον ατυχημάτων*, που μόνο σε μεγάλες επιχειρήσεις ή εργοτάξια μπορεί να καταγραφεί.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ & ΕΛΕΓΧΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Η *επιθεώρηση ασφαλείας* (safety inspection) αποτέλεσε το βασικό εργαλείο διατήρησης των ασφαλών συνθηκών και παρακολούθησης των ανασφαλών πρακτικών από την

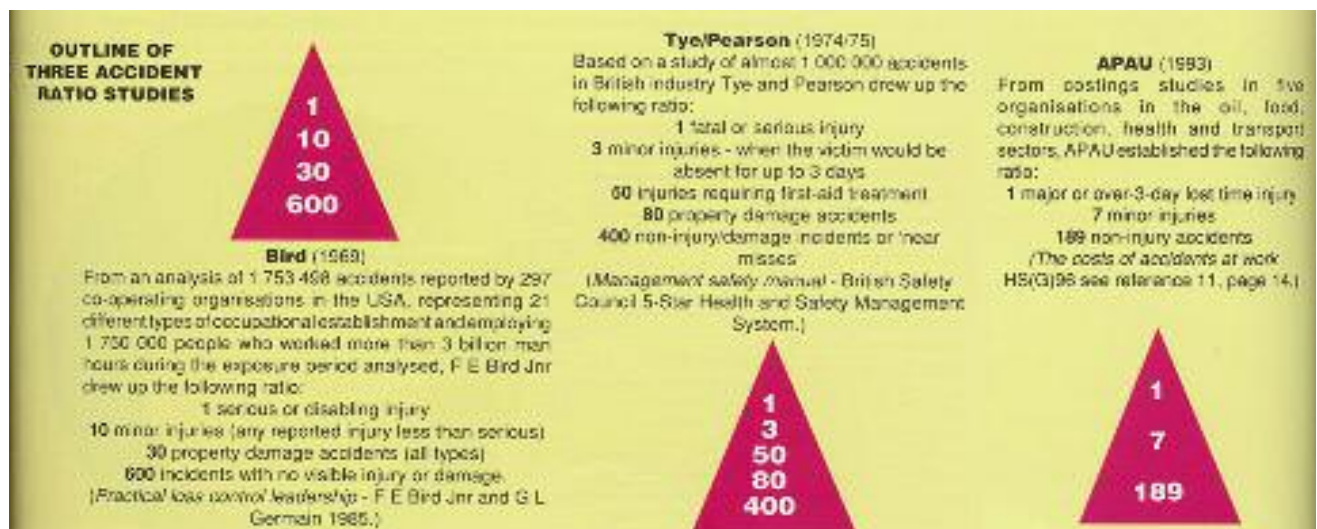
εποχή που ο Heinrich διατύπωσε τη θεωρία του για τις αιτίες των ατυχημάτων και για πολλά χρόνια μετά [5]. Η εισαγωγή των συστημάτων διαχείρισης ασφαλείας δημιούργησε την απαίτηση για τον *έλεγχο ασφαλείας* (safety audit), που αποτελεί μια λεπτομερή εξέταση και αξιολόγηση όλων των στοιχείων του συστήματος, με σκοπό τη διασφάλιση ότι είναι σύμφωνα με προκαθορισμένα πρότυπα. Οι έλεγχοι ασφαλείας μπορεί να περιλαμβάνουν: επιθεωρήσεις ασφαλείας, έλεγχο εγγράφων και συνεντεύξεις.

Και στις δύο μεθόδους, ποσοτικοποιημένα αποτελέσματα μπορούν να χρησιμοποιηθούν σαν δείκτες του επιπέδου ασφαλείας ενός οργανισμού και αποτελούν ένα μέτρο διαχρονικής παρακολούθησης, αλλά και έναν τρόπο αξιολόγησης του προσωπικού για θέματα ασφαλείας. Ωστόσο, και οι δύο μέθοδοι αντιμετωπίζουν τον οργανισμό σαν ένα κλειστό σύστημα, που στην περίπτωση της επιθεώρησης ασφαλείας έχει τα χαρακτηριστικά μιας Τειλορικής οργανωτικής προσέγγισης, ενώ στην περίπτωση του ελέγχου ασφαλείας υιοθετείται μια κοινωνικό-τεχνική προσέγγιση [6]. Και οι δύο μέθοδοι προσφέρουν μια στατική εικόνα και δεν διευκολύνουν την εμβάθυνση στη δυναμική του συστήματος.

Σε ότι αφορά στις επιθεωρήσεις ασφαλείας, στα πλεονεκτήματά τους συγκαταλέγεται το γεγονός ότι απαιτούν τη συμμετοχή προσωπικού όλων των βαθμίδων, το ότι προσφέρουν μια άμεση εικόνα της κατάστασης και αποκαλύπτουν προβλήματα που πρέπει άμεσα να διορθωθούν και το ότι δίνουν μια αίσθηση ότι τα θέματα ασφαλείας είναι «υπό έλεγχο».

Στα μειονεκτήματα των επιθεωρήσεων ασφαλείας, περιλαμβάνεται η πιθανή έλλειψη γνώσεων ή άλλου είδους ανεπάρκεια του επιθεωρητή που μπορεί να καταλήξει σε ελλιπή ή εσφαλμένα αποτελέσματα, η συχνή επανάληψη θεμάτων που είτε δεν έχουν λυθεί είτε προκύπτουν εκ νέου, με αποτέλεσμα να αποτελούν παγιωμένες προβληματικές καταστάσεις που γίνονται τελικά αποδεκτές, η αδυναμία να αποκαλυφθούν τα βαθύτερα αίτια που οδηγούν στις καταγραφές και τα οποία συνήθως σχετίζονται με οργανωτικά και διοικητικά προβλήματα.

Σε ότι αφορά στους ελέγχους ασφαλείας, το βασικό τους πλεονέκτημα είναι ότι λαμβάνουν χώρα πριν από οποιοδήποτε συμβάν. Η απόδοση σε θέματα ασφαλείας υπο-

Σχήμα 1. Σχέση ατυχημάτων με *παρ' ολίγον ατυχήματα* ή ζημιές από μελέτες των Bird & Germain (1969), Tye & Pearson (1975), APAU (1993) [ΠΗΓΗ: HS(G)65]

λογίζεται ποσοτικά σε κάθε επίπεδο του οργανισμού και επομένως μπορεί να αποτελέσει μέρος του όποιου συστήματος γενικότερης αξιολόγησης προσωπικού και στελεχών. Καθώς οι έλεγχοι συστημάτων (λογιστικοί, ποιότητας, περιβάλλοντος) αποτελούν πλέον αποδεκτά διοικητικά εργαλεία, η διοίκηση ενός οργανισμού διαθέτει ευκολότερα χρόνο και χρήμα για τη διεξαγωγή τέτοιων ελέγχων, δείχνοντας έτσι έμπρακτα και τη δέσμευσή της στα θέματα ασφαλείας.

Ωστόσο η ίδια αυτή πληθώρα ελέγχων, ειδικά σε μεγάλους οργανισμούς έχει βρεθεί ότι αποδυναμώνει τη σημασία τους, ειδικά όταν γίνονται πολύ συχνά. Η χρήση έτοιμων πακέτων ελέγχου ασφαλείας, συχνά δεν καλύπτει όλους τους τομείς δραστηριότητας ενός συγκεκριμένου οργανισμού, ενώ η ανάπτυξη συστημάτων ελέγχου εσωτερικά στον οργανισμό, πέρα από το μεγάλο κόστος, μπορεί να καταλήξει σε αποτελέσματα που είναι δύσκολο να συγκριθούν με άλλους εξωτερικούς φορείς. Και εδώ, όπως στις επιθεωρήσεις ασφαλείας, οι γνώσεις και η εμπειρία των ελεγκτών καθορίζει σημαντικά το αποτέλεσμα.

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΑΣΦΑΛΩΝ & ΑΝΑΣΦΑΛΩΝ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΩΝ

Στη δεκαετία του '80, άρχισε να χρησιμοποιείται η εφαρμοσμένη ανάλυση της συμπεριφοράς (applied behavior analysis) σαν εργαλείο βελτίωσης της απόδοσης σε θέματα ασφαλείας. Αναπτύχθηκε σε μεγάλο βαθμό τη δεκαετία του '90 με την επιρροή των αρχών της Ολικής Διαχείρισης Ποιότητας [7]. Η μέθοδος βασίζεται σε καταγραφή τυχαίων δειγμάτων εργασιακής συμπεριφοράς και σύγκρισή τους με προκαθορισμένες ασφαλείς και ανασφαλείς συμπεριφορές. Η θέσπιση στόχων και η συνεχής ανατροφοδότηση των εργαζομένων με τα ευρήματα των καταγραφών, αποτελούν βασικά στοιχεία προγραμμάτων βελτίωσης της ασφαλούς συμπεριφοράς (behaviour-based safety programs).

Η καταγραφή των ασφαλών και ανασφαλών συμπεριφορών (behaviour sampling) στα πλαίσια ενός τέτοιου προγράμματος, που εφαρμόζεται για αρκετό διάστημα μπορεί να οδηγήσει στην αλλαγή όχι μόνο της συμπεριφοράς αλλά και της στάσης απέναντι στα θέματα ασφαλείας και αυτό είναι το βασικό πλεονέκτημα αυτής της μεθόδου.

Ωστόσο, η περιγραφή όλων των κρίσιμων ασφαλών και ανασφαλών συμπεριφορών (όπως απαιτεί η μέθοδος) και η εκπαίδευση προσωπικού αλλά και παρατηρητών στον εντοπισμό τους, απαιτεί χρόνο, χρήμα και εξειδικευμένες γνώσεις και αυτός είναι ο βασικός ανασταλτικός παράγοντας στην εφαρμογή ενός τέτοιου προγράμματος. Επίσης, καθώς αποτελεί σχετικά νέα μέθοδο, η σχέση της με τη μείωση των συμβάντων και τη γενικότερη απόδοση σε θέματα ασφαλείας είναι ακόμα υπό διερεύνηση [8].

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΚΛΙΜΑΤΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Στα τελευταία χρόνια, η έμφαση έχει μετατοπιστεί σε μια καθαρά κοινωνική προσέγγιση, όπου για να βελτιστοποιηθεί το σύστημα άνθρωπος-μηχανή-περιβάλλον, απαιτείται η δημιουργία και η διατήρηση μιας θετικής κουλτούρας ασφαλείας [6,9]. Η έννοια της κουλτούρας ασφαλείας ορίστηκε μετά το ατύχημα στο Τσερνομπίλ, ως το σύνολο των χαρακτηριστικών και των στάσεων σε επίπεδο οργανισμού και εργαζομένου, που εξασφαλίζει ότι η ασφάλεια των εγκαταστάσεων λαμβάνει κατά προτεραιότητα την προ-

σοχή που απαιτείται από τη σημαντικότητά της [10]. Το κλίμα ασφαλείας είναι ένας όρος που χρησιμοποιείται για να περιγράψει το πώς αντιλαμβάνονται οι εργαζόμενοι την ασφάλεια στον οργανισμό που εργάζονται [11] και για κάποιους ερευνητές αποτελεί ένα από τα συστατικά της κουλτούρας ασφαλείας, ενώ για άλλους αποτελεί ένα μέτρο αυτής [12,13].

Η μέτρηση του κλίματος ασφαλείας μέσω ερωτηματολογίων, είναι μια προληπτική μέθοδος αξιολόγησης που αποκαλύπτει πληροφορίες για στοιχεία του συστήματος διαχείρισης ασφαλείας που δεν μπορούν να φανούν μέσω άλλων μεθόδων, όπως είναι το επίπεδο επικοινωνίας, η δέσμευση της ανώτερης διοίκησης, η διαχρονικότητα του συστήματος. Επίσης, η μέτρηση πριν και μετά από την εφαρμογή ενός προγράμματος βελτίωσης της ασφαλείας, μπορεί να αποτελέσει ένα μέτρο αποτελεσματικότητας της βελτίωσής της.

Ωστόσο, η ανάπτυξη ενός ερωτηματολογίου διερεύνησης του κλίματος ασφαλείας απαιτεί εξειδικευμένη εμπειρία, καθώς οι ερωτήσεις που καθοδηγούν αν δεν είναι σαφείς μπορεί να οδηγήσουν σε λανθασμένα συμπεράσματα. Επίσης, τα ανώνυμα ερωτηματολόγια, συνήθως, συμπληρώνονται από όσους είναι θετικοί προς την ασφάλεια και αυτήν την άποψη μεταφέρουν στις απαντήσεις τους. Τέλος, η συχνή χρήση τέτοιων ερωτηματολογίων μπορεί να «κουράσει» το προσωπικό.

Γενικά, θεωρείται ότι η μέτρηση του κλίματος ασφαλείας δεν μπορεί να υποκαταστήσει άλλες μεθόδους αξιολόγησης της απόδοσης σε θέματα ασφαλείας, αλλά μάλλον να τις συμπληρώσει.

ΑΛΛΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ

Στόχοι Προγραμμάτων Ασφαλείας

Για κάθε πρόγραμμα βελτίωσης, πρόληψης και προστασίας των εργαζομένων, όπως και για το σύνολο του συστήματος διαχείρισης της ασφαλείας μπορούν να οριστούν συγκεκριμένοι μετρήσιμοι στόχοι, οι οποίοι να αποτελέσουν τους τρέχοντες δείκτες απόδοσης ασφαλείας. Παραδείγματα τέτοιων στόχων μπορεί να είναι η σταδιακή αντικατάσταση φθαρμένου εξοπλισμού, η αναθεώρηση των εκτιμήσεων επαγγελματικού κινδύνου, οι τακτικές συσκέψεις ασφαλείας, η μείωση κάποιων βλαπτικών παραγόντων, ο αριθμός του προσωπικού που εκπαιδεύτηκε κ.ά.

Ωστόσο, ένα βασικό πρόβλημα που συχνά παρουσιάζεται σε αυτούς τους δείκτες είναι το ότι δεν αξιολογείται πάντα η αποτελεσματικότητά τους (π.χ. ποια τα θετικά αποτελέσματα μιας σύσκεψης ασφαλείας ή της εκπαίδευσης ασφαλείας).

Κόστος Ατυχημάτων

Το κόστος των ατυχημάτων ή καλύτερα των απωλειών που οφείλονται σε ελλείψεις ασφαλείας (τραυματισμοί, ασθένειες, ζημιές) είναι δύσκολο να υπολογιστεί, καθώς στο άμεσο μετρήσιμο κόστος (περιθαλψής, ασφαλιστρών, αποκατάστασης ζημιών κ.ο.κ.) πρέπει να προστεθεί ένα έμμεσο κόστος, που μπορεί να οφείλεται σε καθυστερήσεις, αλλαγή προσωπικού ή μεθόδου εργασίας, μειωμένη απόδοση λόγω πτώσης ηθικού των εργαζομένων κ.ά. Το έμμεσο κόστος μπορεί να είναι ίσο με το άμεσο κόστος ή και πολλές φορές μεγαλύτερο [14], ωστόσο πρέπει κάθε φορά να υπολογίζεται λεπτομερώς και αυτό είναι αρκετά δύσκολο.

Στις περιπτώσεις που έστω μόνο το άμεσο ή ένα μέσο κόστος υπολογίζεται, αυτό μπορεί να αποτελέσει ισχυρό εργαλείο διαπραγμάτευσης με τη διοίκηση, για επενδύσεις σχετικές με την ασφάλεια, καθώς δίνει έμφαση στο γεγονός ότι οι ελλείψεις έχουν ένα σημαντικό εν δυνάμει κόστος.

Ωστόσο, καθώς οι δείκτες κόστους συνδέονται με την τυχαία πρόκληση ατυχημάτων, μπορεί όταν είναι χαμηλοί να λειτουργήσουν αρνητικά δίνοντας μια ψευδή εικόνα ασφαλείας.

Δείκτες Απουσιασμού

Οι δείκτες απουσιασμού, όπως και οι δείκτες ατυχημάτων, υπολογίζονται εύκολα και έχουν το πλεονέκτημα ότι καλύπτουν απουσίες που οφείλονται και σε επαγγελματικές ασθένειες. Ωστόσο υπάρχουν πολλές διαφοροποιήσεις (ανάλογα με την περιοχή, το είδος του οργανισμού κ.ά.) που δεν επιτρέπουν τη σύγκριση με στοιχεία άλλων οργανισμών και φορέων.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Όπως αναφέρθηκε και στο πρώτο μέρος αυτού του άρθρου, το πιο σημαντικό βήμα στην επιλογή της κατάλληλης μεθόδου αξιολόγησης ή ενός συνδυασμού μεθόδων, είναι ο καθορισμός του τι θέλουμε να επιτύχουμε [15]. Έτσι για παράδειγμα, αν θέλουμε να μειώσουμε τα ατυχήματα, είναι προτιμότερο να μετράμε την έκθεση των εργαζομένων σε επικίνδυνες καταστάσεις, μέσω επιθεωρήσεων ασφαλείας και παρατηρήσεων ασφαλούς συμπεριφοράς, και όχι τον αριθμό των ατυχημάτων.

Ο συνδυασμός προληπτικών μεθόδων αξιολόγησης της απόδοσης ασφαλείας με παραδοσιακούς δείκτες ατυχημάτων και συμβάντων, αποτελεί την εγκυρότερη και πιο αξιόπιστη προσέγγιση στη μέτρηση της ασφαλείας και είναι βασικός παράγοντας για τη συνεχή βελτίωση ενός ολο-

κληρωμένου συστήματος διαχείρισης της ασφαλείας. □

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- [1] Zohar, D., 1980. Safety Climate in industrial organisations: theoretical and applied implications, *Journal of Applied Psychology* 65, 96-102.
- [2] Budworth, N., 1996. Indicators of performance in safety management, *The Safety & Health Practitioner*, November 1996, 23-29.
- [3] Amis, R.H., Booth, R.T., 1992. Monitoring health & safety management. *The Safety & Health Practitioner*, February 1992, 43-46.
- [4] Health and Safety Executive (HSE), 1991. *Successful Health & Safety Management*.
- [5] Petersen, D., 1998. *Techniques of safety management-A systems approach*. ASSE (3rd ed.), Des Plaines IL
- [6] Van de Kerckhove, J., 1998. *Safety audits and management audits*. *Encyclopaedia of Occupational Health and Safety* (4th ed.) Vol. II. International Labour Office, Geneva
- [7] Krause, T., 2001. Moving to the 2nd generation in behaviour-based safety. *Professional Safety*, May 2001, 27-32
- [8] Sulzer-Azaroff, B., Austin, J., 2000. Does BBS Work? Behaviour-based safety and injury reduction: A survey of the evidence. *Professional Safety*, July 2000, 19-24
- [9] Flin, R., Mearns, K., O'Connor, P., Bryden, R., 2000. Measuring safety climate: identifying the common features. *Safety Science* 34(1-3), 177-192
- [10] International Atomic Energy Authority (IAEA), 1986. Summary report on the post accident review meeting on the Chernobyl accident 75I (NSAG-I). IAEA, Vienna
- [11] Byrom, N., Corbridge, J., 1997. A tool to assess aspects of and organizations health & safety climate. *Proceedings of International Conference on Safety Culture in the Energy Industries*. University of Aberdeen, Aberdeen
- [12] Guldenmund, F., 2000. The nature of safety culture: a review of theory and research. *Safety Science* 34(1-3), 215-257
- [13] Cooper, D., Phillips, R., 2004. Exploratory analysis of the safety climate and safety behavior relationship. *Journal of Safety Research*, Volume 35(5), pp 497-512
- [14] Andreoni, D., 1998. *Work-Related Accident Costs*. *Encyclopaedia of Occupational Health and Safety* (4th ed.) Vol. II. International Labour Office, Geneva
- [15] Grimaldi, J., Simmonds, R., 1989. *Safety Management*. IRWIN (5th edition), Homewood IL

Τα Μέσα Ατομικής Προστασίας και η σήμανση CE

της Γαρυφαλλιάς Τσακάλου*

Τα Μέσα Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ) στο χώρο εργασίας

Η εξασφάλιση υψηλότερου επιπέδου προστασίας της ασφαλείας και της υγείας των εργαζομένων αποτελεί έναν

από τους βασικούς στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Με Οδηγίες, οι οποίες έχουν ενσωματωθεί στην εθνική νομοθεσία, επιβάλλεται η εφαρμογή, κατ' αρχάς, μέτρων συλλογικής προστασίας και στη συνέχεια, η χρήση ΜΑΠ, στις περιπτώσεις που τα πρώτα δεν επαρκούν.

*Η κα Γαρυφαλλιά Τσακάλου είναι Χημικός Μηχανικός, υπεύθυνη Γραφείου Πιστοποίησης του ΕΛΚΕΔΕ Κέντρου Τεχνολογίας και Σχεδιασμού Α.Ε. το οποίο αποτελεί Κοινοποιημένο Φορέα για την πιστοποίηση κάποιων κατηγοριών ΜΑΠ ένδυσης και υπόδησης.

Ενδεικτικά αναφέρονται οι οδηγίες:

- 89/391/ΕΟΚ: Οδηγία πλαίσιο που αφορά στην εφαρμογή μέτρων για την προώθηση της βελτίωσης της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία. Περιέχει τις γενικές αρχές σχετικά με την πρόληψη των επαγγελματικών κινδύνων και την προστασία της ασφάλειας και της υγείας.

Έχει ενσωματωθεί στην ελληνική νομοθεσία με το ΠΔ 17/1996 (Φ.Ε.Κ. 11/Α/18-1-1996)

- 89/656/ΕΟΚ: Διατυπώνει τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφαλείας και υγείας για τη χρήση από τους εργαζόμενους εξοπλισμών ατομικής προστασίας κατά την εργασία.

Έχει ενσωματωθεί στην ελληνική νομοθεσία με το ΠΔ 396/1994 (Φ.Ε.Κ. 220/Α/19-12-1994)

Με βάση τη νομοθεσία αυτή, ο εργοδότης είναι υπεύθυνος για την επιλογή και τη διάθεση στους εργαζόμενους των κατάλληλων μέσων ατομικής προστασίας, όταν τα συλλογικά μέτρα προστασίας που λαμβάνονται δεν επαρκούν. Τίθενται, δε, με το ΠΔ 396/94 οι ελάχιστες προδιαγραφές που πρέπει να πληρούν τα Μέσα αυτά.

Με βάση τη νομοθεσία, τα ΜΑΠ που θα επιλεγθούν από τον εργοδότη για διάθεση στους εργαζόμενους θα «πρέπει να είναι σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις σχετικά με τον σχεδιασμό και την κατασκευή τους από πλευράς υγιεινής και ασφάλειας». Επιπλέον, οι προμηθευτές έχουν την υποχρέωση να διαθέτουν ΜΑΠ τα οποία πληρούν τους ισχύοντες κανονισμούς υγιεινής και ασφάλειας. Οι διατάξεις αυτές, παρόλο που δεν αναφέρεται σαφώς, αφορούν κυρίως στη σήμανση CE στα Μέσα Ατομικής Προστασίας, όπως αυτή προδιαγράφεται στην Οδηγία 89/686/ΕΟΚ.

Η Οδηγία 89/686/ΕΟΚ

Η Οδηγία 89/686/ΕΟΚ αφορά στην προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με τα μέσα ατομικής προστασίας. Έχει ενσωματωθεί στην ελληνική νομοθεσία με την Υπουργική Απόφαση Β4373/1205/1993 (ΦΕΚ 1993/Β/187) και έχει στη συνέχεια τροποποιηθεί από τις Οδηγίες οι οποίες αναφέρονται στη συνέχεια μαζί με τις Υπουργικές Αποφάσεις που τις ενσωματώνουν στην ελληνική νομοθεσία:

95/1993/ΕΚ: 8881/1994/ΥΑ - ΦΕΚ 1994/Β/450
68/1993/ΕΚ: 8881/1994/ΥΑ - ΦΕΚ 1994/Β/450
58/1996/ΕΚ: Β526/190/1997/ΚΥΑ - ΦΕΚ 1997/Β/113

Η Οδηγία αυτή προσεγγίζει το θέμα των ΜΑΠ από την πλευρά των υποχρεώσεων των κατασκευαστών τους για τη διάθεση ασφαλών προϊόντων στους χρήστες. Θεσπίστηκε, δε, για να εξυπηρετεί τους δύο ακόλουθους στόχους:

Α) τη διασφάλιση ενός υψηλού επιπέδου προστασίας για προϊόντα που άπτονται του δημοσίου συμφέροντος, όπως είναι τα ΜΑΠ, και

Β) τη διασφάλιση της ελεύθερης διακίνησης των αγαθών στα όρια της ΕΕ, μέσω της άρσης των τεχνικών εμποδίων που δημιουργούσε η ύπαρξη πολλών και διαφορετικών προδιαγραφών υγείας και ασφάλειας σχετικά με τα ΜΑΠ στα διάφορα κράτη μέλη της ΕΕ, καθώς η οδηγία

89/686/ΕΟΚ είναι μια οδηγία «συνολικής εναρμόνισης», δηλαδή τα περιεχόμενά της αντικαθιστούν τις πολλές και διαφορετικές νομοθεσίες που υπήρχαν σχετικά με τα Μέσα Ατομικής Προστασίας σε κάθε χώρα-μέλος προ της έκδοσής της.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η Οδηγία αυτή αποτελεί μέλος μιας ομάδας οδηγιών, τις επονομαζόμενες «Οδηγίες Νέας Προσέγγισης» που δημιουργήθηκαν με τους ίδιους στόχους για περισσότερες από 20 ομάδες προϊόντων υψηλού, από πλευράς δημόσιας ασφάλειας, ενδιαφέροντος.

Πίνακας: Οδηγίες Νέας Προσέγγισης

Οδηγία	Προϊόντα που καλύπτονται
90/396/ΕΟΚ 2000/9/ΕΚ	Συσκευές καύσης αερίων καυσίμων Καλωδιωτές εγκαταστάσεις που μεταφέρουν πρόσωπα
89/106/ΕΟΚ 2004/108/ΕΚ (πρώην 89/336/ΕΟΚ)	Δομικά προϊόντα Ηλεκτρομαγνητική συμβατότητα
94/9/ΕΚ	Εξοπλισμός και προστατευτικά συστήματα σε ενδεχομένως εκρηκτικές ατμόσφαιρες
93/15/ΕΟΚ	Εκρηκτικές ύλες για αστική χρήση
95/16/ΕΚ	Ανελκυστήρες
2006/95/ΕΚ (πρώην 73/23/ΕΟΚ)	Εξοπλισμός χαμηλής τάσης
98/37/ΕΚ	Ασφάλεια μηχανημάτων
2004/22/ΕΚ	Όργανα μέτρησης
90/385/ΕΟΚ	Ιατρικές συσκευές: Ενεργά εμφυτεύματα
93/42/ΕΟΚ	Ιατρικές συσκευές: Γενικά
98/79/ΕΚ	Ιατρικές συσκευές: In vitro διαγνωστικά
92/42/ΕΟΚ	Νέοι λέβητες ζεστού νερού (απαιτήσεις αποδοτικότητας)
90/384/ΕΟΚ	Μη αυτόματα όργανα ζύγισης
94/62/ΕΚ	Συσκευασία και απόβλητα συσκευασίας
89/686/ΕΟΚ	Μέσα Ατομικής Προστασίας
97/23/ΕΚ	Εξοπλισμός πίεσης
99/5/ΕΚ	Ραδιοφωνικός και θερματικός εξοπλισμός τηλεπικοινωνιών
94/25/ΕΚ	Σκάφη αναψυχής
87/404/ΕΟΚ	Απλά δοχεία πίεσης
88/378/ΕΟΚ	Ασφάλεια παιχνιδιών

Σημείωση: οι αναφερόμενες οδηγίες αφορούν στο βασικό κείμενο. Είναι δυνατό να έχουν τροποποιηθεί με επόμενες εκδόσεις οδηγιών.

Η Οδηγία 89/686/ΕΟΚ για τα Μέσα Ατομικής Προστασίας, όπως και κάθε οδηγία Νέας Προσέγγισης, περιλαμβάνει μια σειρά από απαιτήσεις, διατυπωμένες με γενικούς όρους, για την επίτευξη του υψηλότερου δυνατού επιπέδου προστασίας για την Υγιεινή και την Ασφάλεια των χρηστών των μέσων ατομικής προστασίας (Basic Health and Safety Requirements – BHSR).

Βασική αρχή της οδηγίας είναι ότι κάθε ΜΑΠ (δηλαδή «κάθε σύστημα ή μέσον το οποίο φοράει ή κρατάει ένα πρόσωπο ώστε να προστατεύεται από έναν ή περισσότερους κινδύνους που ενδεχομένως απειλούν την ασφάλεια ή την υγεία του») που διατίθεται στην ευρωπαϊκή αγορά πρέπει να φέρει σήμανση CE, η οποία μπορεί να επιτεθεί μόνο σε προϊόντα που πληρούν τις βασικές απαιτήσεις.

Αυτό σημαίνει ότι για τα προϊόντα αυτά πρέπει να διασφαλιστεί ότι πληρούν τις απαιτήσεις αυτές πριν πωληθούν

στην αγορά της Ε.Ε.

Η «μετάφραση» σε ποσοτικούς όρους των απαιτήσεων που περιγράφονται στην Οδηγία (δηλαδή μετρούμενα όρια ή προδιαγραφές), επαφίεται στα εναρμονισμένα ευρωπαϊκά πρότυπα. Αυτά συμπληρώνουν τις λεπτομέρειες και αποτελούν το κύριο μέσο απόδειξης της συμμόρφωσης. Τα προϊόντα, τα οποία συμμορφώνονται, φέρουν τη σήμανση CE που αποτελεί και το διαβατήριο για να πωλούνται ελεύθερα εντός της ΕΕ.

Εδώ θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι, με βάση τις διαθέσιμες περιγραφές στην οδηγία 89/686/ΕΟΚ σχετικά με το τι είναι και τι δεν είναι ΜΑΠ, φαίνεται ότι τα ΜΑΠ δεν αφορούν αποκλειστικά στην επαγγελματική χρήση, αλλά και την ιδιωτική, την αθλητική κ.λπ. Εντούτοις, η επαγγελματική χρήση καλύπτει το μεγαλύτερο μέρος και για το λόγο αυτό, όταν μιλάμε για Μέσα Ατομικής Προστασίας συνήθως αναφερόμαστε σε ΜΑΠ για επαγγελματική χρήση.

Ο Κοινοποιημένος Φορέας (ΚΦ)

Σημαντικό ρόλο στις διαδικασίες που περιγράφονται στην Οδηγία 89/686/ΕΟΚ παίζει ο επονομαζόμενος «Κοινοποιημένος Φορέας» ή «Notified Body».

ΚΦ είναι ένας φορέας αναγνωρισμένος από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και επιφορτισμένος με την αρμοδιότητα της πιστοποίησης Μέσων Ατομικής Προστασίας. Αντιστοίχως, υπάρχουν κοινοποιημένοι φορείς για όλες τις οδηγίες Νέας Προσέγγισης με πεδία αρμοδιότητας τα προϊόντα (όλα ή κάποιες κατηγορίες αυτών) τα οποία καλύπτονται από τις αντίστοιχες οδηγίες, ανάλογα με τις σχετικές προβλέψεις αυτών.

Οι αρμοδιότητες ενός ΚΦ περιορίζονται στον έλεγχο του προϊόντος, **προ της κυκλοφορίας του στην αγορά**, ως προς τη συμμόρφωσή του προς τις απαιτήσεις της Οδηγίας ή/και τα σχετικά εναρμονισμένα πρότυπα. Δεν είναι φορέας ελέγχου της αγοράς, των προϊόντων ΜΑΠ δηλαδή που κυκλοφορούν ήδη. Είναι δυνατό να υπάρχουν περισσότεροι από έναν Κοινοποιημένοι Φορείς ανά χώρα για τις ίδιες κατηγορίες προϊόντων, όπως, επίσης, σε κάποια χώρα μπορεί για κάποιο είδος να μην υπάρχει κανένας.

Οι Κατηγορίες ΜΑΠ

Διακρίνονται 3 κατηγορίες για τα ΜΑΠ ανάλογα με τη σοβαρότητα των κινδύνων από τους οποίους προορίζονται να προστατεύουν το μελλοντικό χρήστη τους:

Κατηγορία I: αφορά σε προστασία από λιγότερο σημαντικούς τραυματισμούς. Πρόκειται για απλά μοντέλα ΜΑΠ για τα οποία ο κατασκευαστής εικάζει ότι ο ίδιος ο χρήστης είναι σε θέση να κρίνει αν προστατεύουν αποτελεσματικά από μικρής σοβαρότητας κινδύνους

Κατηγορία II: αφορά σε προστασία από ενδιάμεσης σοβαρότητας τραυματισμούς. Πρόκειται για την πλειοψηφία των ΜΑΠ που χρησιμοποιούνται στα εργοστάσια και τα εργοτάξια για προστασία από μηχανικούς κινδύνους, στατικό ηλεκτρισμό, μόνωση έναντι θερμότητας και ψύχους, απορρόφηση κραδασμών κ.λπ.

Κατηγορία III: αφορά σε προστασία από πολύ σοβαρούς τραυματισμούς που μπορεί να προκαλέσουν ανήκεστο βλάβη στην υγεία ή/και θάνατο. Πρόκειται για σύνθετα ΜΑΠ τα οποία έχουν σκοπό την προστασία του χρήστη από κινδύνους θανάσιμους ή κινδύνους που μπορούν να βλάψουν σοβαρά και ανεπανόρθωτα την υγεία και για τα

οποία ο κατασκευαστής εικάζει ότι οι άμεσες επιπτώσεις των κινδύνων δεν είναι δυνατόν να προβλεφθούν έγκαιρα από το χρήστη.

Πρακτικά, η διάκριση στις 3 κατηγορίες επιφέρει μια διαβάθμιση στην ένταση του ελέγχου του υπό πιστοποίηση ΜΑΠ από τον Κοινοποιημένο Φορέα.

Ειδικότερα, τα ΜΑΠ για χαμηλότερης επικινδυνότητας εργασίες δεν αξιολογούνται από τον Κοινοποιημένο Φορέα. Η διαδικασία έχει επικρατήσει να ονομάζεται «αυτοπιστοποίηση». Ο κατασκευαστής, αφού τεκμηριώσει τη συμμόρφωση του προϊόντος του με τις απαιτήσεις της οδηγίας ή με τα σχετικά εναρμονισμένα πρότυπα, συντάσσει μια δήλωση πιστότητας και επιθέτει τη σήμανση στο προϊόν του με δική του ευθύνη, χωρίς να μεσολαβήσει τρίτος. Φυσικά, στην περίπτωση αυτή δεν εκδίδεται πιστοποιητικό.

Στην πολυπληθή Κατηγορία II, την πλειοψηφία δηλαδή των ΜΑΠ που χρησιμοποιούνται σε εργοστάσια και εργοτάξια, η συμμόρφωση του προϊόντος αξιολογείται από τον Κοινοποιημένο Φορέα, ο οποίος εκδίδει σε αυτή την περίπτωση Βεβαίωση (ή Πιστοποιητικό) Εξέτασης Τύπου ΕΚ. Εν συνεχεία, ο κατασκευαστής συντάσσει μια δήλωση πιστότητας και επιθέτει τη σήμανση στο προϊόν του. Το πιστοποιητικό αυτό δεν έχει ημερομηνία λήξης και ισχύει για όσο διάστημα παράγεται και διανέμεται το προϊόν. Παρόλα αυτά, εφόσον το προϊόν υποστεί τροποποιήσεις ή τροποποιηθούν οι απαιτήσεις προς τις οποίες αυτό συμμορφώνεται (δηλ. τα σχετικά εναρμονισμένα πρότυπα), ο κατασκευαστής είναι υποχρεωμένος να υποβάλει τα απαραίτητα στοιχεία στον ΚΦ, ώστε αυτός να αξιολογήσει εκ νέου εάν το προϊόν συνεχίζει να συμμορφώνεται προς τις απαιτήσεις της οδηγίας.

Στην τρίτη περίπτωση, οι κίνδυνοι είναι αυξημένοι και είναι απαραίτητο να διασφαλίζεται ότι τα ΜΑΠ που θα παράγονται θα προστατεύουν πάντα με τον ίδιο τρόπο τους χρήστες. Προβλέπονται δύο τρόποι για τον έλεγχο της παραγωγής του προϊόντος: είτε με έλεγχο της ομοιογένειας της παραγωγής μέσω δειγματοληψιών και εργαστηριακών ελέγχων είτε με έλεγχο του συστήματος ποιότητας της παραγωγής. Σε κάθε περίπτωση ο έλεγχος γίνεται σε ετήσια βάση έπειτα από την αρχική εξέταση τύπου και εκδίδεται κάποια βεβαίωση για τη συνέχιση της συμμόρφωσης της παραγωγής προς τις απαιτήσεις της οδηγίας.

Σε κάθε μια από αυτές τις περιπτώσεις, οι υποχρεώσεις του κατασκευαστή είναι τουλάχιστον οι εξής:

1. να συντάξει τεκμηρίωση με πληροφορίες ώστε να αποδεικνύεται η συμμόρφωση του προϊόντος προς τις εφαρμοστέες απαιτήσεις, τον ονομαζόμενο «Τεχνικό Φάκελο», η οποία πρέπει να διατηρείται επί 10 τουλάχιστον έτη από την τελευταία ημερομηνία κατασκευής του προϊόντος
2. να καταθέσει τον Τεχνικό Φάκελο, εκτός από την περίπτωση της Κατηγορίας I, στον Κοινοποιημένο Φορέα που έχει αναλάβει την αξιολόγηση του προϊόντος.

Τα εναρμονισμένα πρότυπα

Τα εναρμονισμένα πρότυπα, όπως είπαμε, «μεταφράζουν» σε τεχνικές απαιτήσεις, δηλαδή σε μεθόδους δοκιμών και όρια, τις γενικά διατυπωμένες απαιτήσεις που περιέχονται στο κείμενο της οδηγίας. Εκδίδονται από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Τυποποίησης CEN με βάση «εντολές» (mandates) από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή προκειμένου να

προσφέρουν στα ΜΑΠ που πληρούν τις απαιτήσεις τους, το «τεκμήριο της συμμόρφωσης» (presumption of conformity). Υπάρχουν εναρμονισμένα πρότυπα για τις περισσότερες κατηγορίες ΜΑΠ (όπως αυτές που περιγράφονται γενικά στην οδηγία 89/656/ΕΟΚ και το ΠΔ394/94) αν και, με την πάροδο των ετών και την τεχνολογική εξέλιξη, πολλές φορές τα εναρμονισμένα πρότυπα αποδεικνύονται ελλιπή για την ποικιλία των ειδών ΜΑΠ που προσφέρονται.

Κάθε εναρμονισμένο πρότυπο περιλαμβάνει μια σειρά από μεθόδους δοκιμής και αντίστοιχα όρια. Συχνά διακρίνονται επίπεδα συμπεριφοράς σε κάποιες δοκιμές, τα οποία, δεν είναι ορθό να συσχετίζονται με επίπεδα προστασίας. Ο λόγος είναι ότι πολλές από τις ιδιότητες για τις οποίες υφίστανται επίπεδα δεν αφορούν σε άμεση προστασία από ένα ατύχημα, για παράδειγμα, αλλά τη διάρκεια ζωής του προϊόντος με την προβλεπόμενη χρήση (π.χ. τριβή).

Ο χρήστης, αφού κάνει την απαραίτητη εκτίμηση της επικινδυνότητας στο χώρο εργασίας του, θα πρέπει να μπορεί να αξιολογήσει, με τη βοήθεια του απαραίτητου ενημερωτικού φυλλαδίου, αν τα προσφερόμενα επίπεδα είναι κατάλληλα για την εργασία του και τους κινδύνους στους οποίους εκτίθεται κατά τη διάρκειά της.

Τα εναρμονισμένα πρότυπα θέτουν, επίσης, απαιτήσεις όσον αφορά στα σύμβολα, τα εικονογράμματα ή τα ιδεογράμματα (pictograms) που οφείλει να φέρει το ΜΑΠ για την καθοδήγηση του χρήστη στην επιλογή του καθώς, επίσης, και για τα ειδικά περιεχόμενα του ενημερωτικού φυλλαδίου.

Το ενημερωτικό φυλλάδιο

Το ενημερωτικό φυλλάδιο προς τον χρήστη αποτελεί ένα εξαιρετικά σημαντικό εργαλείο για τη μεταφορά κρίσιμων πληροφοριών σχετικά με το ΜΑΠ, από τον κατασκευαστή προς το χρήστη. Κυρίως πληροφορεί το χρήστη για τους κινδύνους από τους οποίους μπορεί να τον προστατεύσει και, ίσως το κυριότερο, από τι δεν μπορεί να τον προστατεύσει. Ερμηνεύει και επεξηγεί τα διάφορα σύμβολα, τα εικονογράμματα και τα επίπεδα που αφορούν στο ΜΑΠ και περιλαμβάνονται στη σήμανσή του. Δίνει, επίσης, οδηγίες χρήσης και συστάσεις ορθού καθαρισμού, συντήρησης, αποθήκευσης, περιοδικού ελέγχου του ΜΑΠ ώστε αυτό να διατηρείται στην καλύτερη δυνατή κατάσταση σε όλη τη διάρκεια χρήσης του αλλά και για να είναι δυνατό να εντοπίσει ο χρήστης πότε να το απορρίψει διότι έπαψε να τον προστατεύει... στιγμή που μπορεί να είναι πολύ νωρίτερα από αυτή που το ΜΑΠ εμφανίζει ορατά σημάδια φθοράς.

Δυστυχώς, τα περισσότερα ΜΑΠ που κυκλοφορούν στην αγορά σήμερα, είτε δεν συνοδεύονται καθόλου από ενημερωτικό φυλλάδιο είτε συνοδεύονται από τυποποιημένα κείμενα τα οποία είναι ελλιπή ως προς το προϊόν που περιγράφουν.

Η σήμανση

Το σήμα CE τοποθετημένο σε προϊόν αποτελεί δήλωση του κατασκευαστή ότι αυτό συμμορφώνεται προς όλες τις εφαρμοστέες διατάξεις και έχουν ολοκληρωθεί οι κατάλληλες διαδικασίες αξιολόγησης της συμμόρφωσης.

Η σήμανση που πρέπει να τοποθετηθεί πάνω σε ένα προϊόν το οποίο έχει πιστοποιηθεί, αποτελείται, εκτός από το σύμβολο CE, και από:

- τον κωδικό του προϊόντος
- την ταυτότητα του κατασκευαστή
- το μέγεθος του προϊόντος (εφόσον υφίστανται μέγεθος)
- τυχόν οδηγίες περιποίησης (συνοπτικά - ανάλογα με το είδος του ΜΑΠ υπάρχουν εξειδικευμένες απαιτήσεις στο σχετικό εναρμονισμένο πρότυπο)
- άλλα σύμβολα ή εικονογράμματα που επιβάλλονται από τα σχετικά εναρμονισμένα πρότυπα.

Για ΜΑΠ κατηγορίας III, μαζί με τα παραπάνω θα πρέπει η σήμανση να περιλαμβάνει και τον αριθμό του κοινοποιημένου φορέα που συμμετείχε στην αξιολόγηση της συμμόρφωσης καθώς και το χρόνο παραγωγής.

Ειδικά για την αναφορά του αριθμού του ΚΦ, θα πρέπει να αναφερθεί ότι συναντάται συχνά και σε προϊόντα τα οποία δεν ανήκουν στην Κατηγορία III. Είναι ένα σφάλμα το οποίο οφείλεται σε άγνοια της συνολικής νομοθεσίας και ειδικότερα της οδηγίας 93/68/ΕΟΚ που τροποποίησε το αρχικό κείμενο του άρθρου 13 της οδηγίας, το οποίο επέβαλλε την τοποθέτηση του αριθμού του ΚΦ σε κάθε περίπτωση.

Η σήμανση πρέπει να πληροί τις απαιτήσεις της Οδηγίας, που συνοψίζονται στα εξής:

- Το σύμβολο CE πρέπει να έχει συγκεκριμένο σχέδιο και αναλογίες, όπως φαίνεται στο κείμενο της οδηγίας, και ύψος όχι μικρότερο των 5mm.
- Συνολικά η σήμανση θα πρέπει να είναι ευδιάκριτη,

ευανάγνωστη και ανεξίτηλη σε όλη τη διάρκεια ζωής του ΜΑΠ.

- Το σύμβολο CE θα δεν πρέπει να συγχέεται με άλλου είδους σήματα.

Η Δήλωση Πιστότητας ΕΚ

Η Δήλωση Πιστότητας (ή Συμμόρφωσης) ΕΚ αποτελεί το δεύτερο, μετά τον Τεχνικό Φάκελο, εργαλείο που δίνει τη δυνατότητα στις αρχές ελέγχου της αγοράς να λαμβάνουν πληροφορίες για τα πιστοποιημένα προϊόντα ΜΑΠ που κυκλοφορούν.

Η Δήλωση Πιστότητας ΕΚ είναι ένα έγγραφο, το οποίο συντάσσεται από τον κατασκευαστή, κατά τη διαδικασία αξιολόγησης της συμμόρφωσης, με την οποία αυτός δηλώνει **ότι το προϊόν πληροί τις βασικές απαιτήσεις της Οδηγίας και ότι συμμορφώνεται προς τον τύπο για τον οποίο έχει εκδοθεί Βεβαίωση Εξέτασης Τύπου ΕΚ (για τις κατηγορίες II και III)**. Οφείλει, δε, να τη φυλάσσει επί τουλάχιστον 10 έτη από την τελευταία ημερομηνία κατασκευής του προϊόντος.

Η Δήλωση Πιστότητας δεν είναι απαραίτητο να συνοδεύει το προϊόν, όπως απαιτείται από άλλες οδηγίες, οφείλει όμως ο κατασκευαστής να τη διατηρεί στο αρχείο του και να την καθιστά άμεσα διαθέσιμη μαζί με τη λοιπή τεχνική τεκμηρίωση του προϊόντος (τον Τεχνικό Φάκελο) σε οποιοδήποτε αίτημα των αρχών ελέγχου της αγοράς.

Συνοπτικά μια Δήλωση Πιστότητας ΕΚ πρέπει να περιέχει:

- τα στοιχεία του κατασκευαστή (επωνυμία, διεύθυνση, στοιχεία επικοινωνίας)
- τα στοιχεία αναγνώρισης του προϊόντος (κωδικός, μοντέλο, αριθμός σειράς κ.λπ.)
- την οδηγία σύμφωνα με την οποία εκδίδεται
- τα σχετικά εναρμονισμένα πρότυπα
- ημερομηνία έκδοσης
- υπογραφή και τίτλο του υπεύθυνου για την έκδοση
- την αναφορά ότι η δήλωση εκδίδεται υπό την αποκλειστική ευθύνη του κατασκευαστή
- τα στοιχεία του Κοινοποιημένου Φορέα, όταν έχει εκδώσει Βεβαίωση Εξέτασης Τύπου (κατηγορίες II και III)
- τα στοιχεία του προσώπου που φυλάσσει την τεχνική τεκμηρίωση (εάν είναι άλλος από τον κατασκευαστή).

Η εμπειρία ενός Κοινοποιημένου Φορέα

Στην Ελλάδα υπάρχουν περίπου 30 Κοινοποιημένοι Φορείς για όλες τις Οδηγίες Νέας Προσέγγισης. Από αυτούς, οι δύο είναι Κοινοποιημένοι για τα Μέσα Ατομικής Προστασίας: ο ΕΛΟΤ και το ΕΛΚΕΔΕ.

Το ΕΛΚΕΔΕ είναι Κοινοποιημένος Φορέας από το 1996, για τα εξής προϊόντα:

- υποδήματα ασφαλείας - προστασίας - εργασίας για επαγγελματική χρήση
- γάντια προστασίας από μηχανικούς κινδύνους
- γάντια προστασίας από θερμικούς κινδύνους
- γάντια προστασίας από ψύχος
- ενδύματα υψηλής ευκρίνειας και
- ενδύματα προστασίας από θερμικούς κινδύνους κατά τις συγκολλήσεις.

Η εμπειρία μας, τόσο ως εργαστηρίου ελέγχου των ΜΑΠ αυτών όσο και ως Κοινοποιημένου Φορέα έχει δείξει ότι στην αγορά των Μέσων Ατομικής Προστασίας υπάρχουν πολλά προβλήματα, τα οποία κυρίως σχετίζονται με την έλλειψη ενός συστήματος ελέγχου.

Το υπάρχον σύστημα ελέγχου της αγοράς αφορά μόνο σε καταναλωτικά προϊόντα για τα οποία αρμόδια είναι η Γενική Γραμματεία Καταναλωτή (ΓΓΚ). Τα ΜΑΠ θεωρούνται βιομηχανικά προϊόντα και δεν ανήκουν στην αρμοδιότητα της ΓΓΚ. Στην πραγματικότητα, για τον έλεγχό τους, δεν υπάρχει αρμόδιος φορέας.

Ένα βασικό τμήμα της Νέας Προσέγγισης αποτελούσε, εξ αρχής, η αναγκαιότητα του ελέγχου της αγοράς, η οποία «κλείνει τον κύκλο» των μέτρων που προβλέπονται από τις επιμέρους οδηγίες. Ο Κοινοποιημένος Φορέας μπορεί να επέμβει μόνο στο βαθμό που εμφανίζεται κάποιο πρόβλημα σε ΜΑΠ που έχει πιστοποιήσει ο ίδιος και η επέμβασή του θα είναι της μορφής της απόσυρσης του σχετικού πιστοποιητικού ή άλλων, αντιστοιχίας εμβέλειας, νομικών μέτρων. Χωρίς τον έλεγχο της αγοράς, όμως, τα μέτρα αυτά αποδεικνύονται ελλιπή.

Το πρόβλημα αυτό δεν χαρακτηρίζει, βέβαια, μόνο την Ελλάδα. Σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες είναι εμφανής η έλλειψη του ελέγχου της αγοράς και, για το λόγο αυτό, το καλοκαίρι του 2008 εκδόθηκε, στα πλαίσια του νέου νομοθετικού πλαισίου για τη διακίνηση των αγαθών στην ενιαία αγορά, ο κανονισμός ΕΚ/765/2008 με τον οποίο τίθενται νέοι, ενισχυμένοι όροι για τον έλεγχο της αγοράς, θέτοντας μάλιστα καταληκτική ημερομηνία για τη λειτουργία φορέων εποπτείας σε κάθε χώρα μέλος, την 1η Ιανουαρίου 2010.

Από το 1996 μέχρι σήμερα στο ΕΛΚΕΔΕ έχουν πιστοποιηθεί γύρω στα 50 διαφορετικά προϊόντα ΜΑΠ ένδυσης και υπόδησης. Ο αριθμός αυτός, για τα δεδομένα της αγοράς, θεωρείται μικρός και, αναζητώντας τις πιθανές εξηγήσεις για αυτό, εντοπίζεται μια σειρά από στοιχεία:

Η αγορά των ΜΑΠ, στα είδη ένδυσης και υπόδησης, αποτελείται, στη συντριπτική πλέον πλειοψηφία, από προϊόντα τα οποία δεν είναι ελληνικής κατασκευής. Κάποια από αυτά έρχονται ήδη πιστοποιημένα, συχνά συνοδεύονται από τα απαραίτητα έγγραφα και φέρουν τις ορθές σημάνσεις.

Τα περισσότερα από τα εισαγόμενα ΜΑΠ, δυστυχώς, συγκροτούν την προβληματική εικόνα που αντιμετωπίζει ο οποιοσδήποτε επιχειρεί να προμηθευτεί ΜΑΠ (για παράδειγμα ΜΑΠ τα οποία δεν είναι καθόλου πιστοποιημένα, που φέρουν ψευδή ή ελλιπή σήμανση, με χαρακτηριστικά που δεν υποστηρίζονται από τα σχετικά πιστοποιητικά, που δεν συνοδεύονται από ενημερωτικά φυλλάδια και πολλά άλλα).

Όσον αφορά στους έλληνες κατασκευαστές ΜΑΠ, ο αριθμός τους μειώνεται συνεχώς καθώς πιέζονται από το ασφυκτικό περιβάλλον που δημιουργεί η ανεξέλεγκτη εισαγωγή φτηνών ανταγωνιστικών ΜΑΠ από το εξωτερικό. Όσοι απομένουν, είτε προσπαθούν να παραμείνουν συνδυάζοντας τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις με τη μείωση του κόστους παραγωγής, είτε αποφεύγουν τις «περιττές» δαπάνες που επιφέρει η πιστοποίηση των προϊόντων τους.

Η εικόνα αυτή οφείλεται εν μέρει στην ελλιπή γνώση της νομοθεσίας η οποία επιβάλλει σε όλους τους κρίκους της «αλυσίδας» της διανομής ΜΑΠ νομικές ευθύνες. Υποχρεώνει αφενός τους κατασκευαστές να πιστοποιούν, όταν απαιτείται, τα προϊόντα τους αλλά και να διατηρούν τα πιστοποιημένα προϊόντα τους σε συμφωνία προς το σχεδιασμό και τις επιδόσεις των μοντέλων που πιστοποιήθηκαν και αφετέρου τους εισαγωγείς, αντιπροσώπους και διανομείς να ελέγχουν την εγκυρότητα της σήμανσης των προϊόντων που διαθέτουν.

Μολοντί σε πείσμα αυτών υπάρχουν και κατασκευαστές και διανομείς ΜΑΠ οι οποίοι κατασκευάζουν και διαθέτουν προϊόντα τα οποία φροντίζουν να συμμορφώνονται προς τις απαιτήσεις της νομοθεσίας και, εντέλει, των πελατών τους, το τελικό αποτέλεσμα είναι πολύ συχνά να κυκλοφορούν στην αγορά ΜΑΠ τα οποία είναι εντέλει επικίνδυνα για την ασφάλεια και την υγεία των χρηστών.

Τα φαινόμενα αυτά θεωρείται βέβαιο ότι θα μειώνονταν εάν υπήρχε ένα οργανωμένο σύστημα ελέγχου της αγοράς των ΜΑΠ, το οποίο θα εξασφάλιζε ότι στον τελικό χρήστη φτάνουν προϊόντα τα οποία συμμορφώνονται προς τις απαιτήσεις της νομοθεσίας. □

Χρήσιμες Διευθύνσεις

Ιστοχώρος της ΕΕ για τα ΜΑΠ και η Οδηγία 89/686/EOK:
http://europa.eu.int/comm/enterprise/mechan_equipment/ppe/index.htm

Το κείμενο της Οδηγίας 89/686/EOK και των τροποποιήσεών της:
http://ec.europa.eu/enterprise/mechan_equipment/ppe/dir89-686.htm

Οδηγίες Νέας Προσέγγισης:
<http://www.newapproach.org/Directives/DirectiveList.asp>

Σύστημα NANDO για τη διάχυση της πληροφόρησης σχετικά με τις Οδηγίες Νέας Προσέγγισης:
<http://ec.europa.eu/enterprise/newapproach/nando/index.cfm>

Εξοπλισμοί ατομικής προστασίας για τεχνικά έργα

της Κωνσταντίνας Ζορμπά*

«Ως Εξοπλισμός Ατομικής Προστασίας (Μέσα Ατομικής Προστασίας) νοείται κάθε εξοπλισμός, τον οποίο ο εργαζόμενος πρέπει να φορά ή να φέρει κατά την εργασία για να προστατεύεται από έναν ή περισσότερους κινδύνους, για την ασφάλεια και την υγεία του καθώς και κάθε συμπλήρωμα ή εξάρτημα του εξοπλισμού που εξυπηρετεί αυτό το σκοπό».

Οι εξοπλισμοί ατομικής προστασίας πρέπει να χρησιμοποιούνται εφόσον οι κίνδυνοι δεν είναι δυνατόν να αποφευχθούν ή να περιοριστούν επαρκώς με τεχνικά μέτρα ή μέσα συλλογικής προστασίας ή με μέτρα, μεθόδους ή διαδικασίες οργάνωσης της εργασίας.

Ειδικότερα, η χρησιμοποίηση εξοπλισμού ατομικής προστασίας για την προφύλαξη από τον επαγγελματικό κίνδυνο επιτρέπεται αλλά και απαιτείται όταν:

- έχει εξαντληθεί κάθε άλλης μορφής μέτρο για να εξαιρεθούν ή να μετριαστούν οι κίνδυνοι και δεν υπάρχει άλλος λογικά εφικτός τρόπος για να αποφευχθούν οι κίνδυνοι που παραμένουν
- χρησιμοποιείται σαν προσωρινό μέσο σε περίπτωση έκτακτου κινδύνου
- χρησιμοποιείται σαν προσωρινό μέτρο μέχρι να ολοκληρωθεί η λήψη έκτακτων μέτρων.

Γενικές διατάξεις

Οι εξοπλισμοί ατομικής προστασίας πρέπει να είναι σύμφωνοι προς τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις σχετικά με το σχεδιασμό και την κατασκευή τους, από πλευράς ασφάλειας και υγείας.

Σε κάθε περίπτωση οι εξοπλισμοί ατομικής προστασίας πρέπει να:

- είναι κατάλληλοι για τους κινδύνους που πρέπει να προλαμβάνονται και να μη συνεπάγεται η χρήση τους νέους κινδύνους
- ανταποκρίνονται στις συνθήκες που επικρατούν στο χώρο εργασίας
- έχουν επιλεγεί με πρόνοια για τις εργονομικές ανάγκες και τις ανάγκες προστασίας της υγείας των εργαζομένων
- έχουν υποστεί τις απαραίτητες προσαρμογές ώστε να ταιριάζουν στο χρήστη.

Στην περίπτωση πολλαπλών κινδύνων, για τους οποίους

απαιτείται να φορά ο εργαζόμενος ταυτόχρονα περισσότερους από έναν εξοπλισμούς προστασίας, οι εξοπλισμοί αυτοί πρέπει να είναι συμβατοί και να διατηρούν την αποτελεσματικότητά τους έναντι των αντιστοίχων κινδύνων.

Οι εξοπλισμοί ατομικής προστασίας πρέπει να χρησιμοποιούνται μόνο για τις προβλεπόμενες χρήσεις και σύμφωνα με τις οδηγίες του κατασκευαστή.

Οι οδηγίες πρέπει να είναι σαφείς ώστε να είναι κατανοητές από τους εργαζόμενους.

Οι όροι κάτω από τους οποίους πρέπει να χρησιμοποιείται ένας εξοπλισμός ατομικής προστασίας, ιδίως όσον αφορά στη διάρκεια του χρόνου κατά τον οποίο ο εργαζόμενος πρέπει να φορά τον εξοπλισμό αυτό, θα καθορίζονται από:

- τη σοβαρότητα του κινδύνου
- τη συχνότητα της έκθεσης στον κίνδυνο
- τα χαρακτηριστικά της θέσης εργασίας του κάθε εργαζομένου
- την απόδοση του εξοπλισμού ατομικής προστασίας.

Οι εξοπλισμοί ατομικής προστασίας χορηγούνται από τον εργοδότη δωρεάν στους εργαζόμενους και πρέπει να προορίζονται για προσωπική χρήση. Εφόσον οι περιστάσεις απαιτούν χρησιμοποίηση ενός εξοπλισμού ατομικής προστασίας από περισσότερους του ενός εργαζόμενους, πρέπει να λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα έτσι ώστε μια τέτοια χρησιμοποίηση να μη θέτει κανένα πρόβλημα υγείας ή υγιεινής στους διάφορους χρήστες.

Ο εργοδότης μεριμνά και παρέχει τις κατάλληλες διευκολύνσεις και τα μέσα για την καλή λειτουργία των εξοπλισμών ατομικής προστασίας και την ικανοποιητική κατάστασή τους από την άποψη της αποτελεσματικής προστασίας των εργαζομένων, με τις αναγκαίες συντηρήσεις, επισκευές και καθαρισμούς και με την άμεση αντικατάστασή τους στις περιπτώσεις που παρουσιάζουν προχωρημένη φθορά ή έχει λήξει ο επιτρεπόμενος χρόνος χρήσης τους. Επίσης, φροντίζει για τη φύλαξή τους σε ειδικές θέσεις ή χώρους με καλές συνθήκες καθαριότητας και υγιεινής.

Μέσα στην επιχείρηση ή/και την εγκατάσταση, πρέπει, για κάθε εξοπλισμό ατομικής προστασίας, να παρέχονται και να είναι διαθέσιμες οι κατάλληλες πληροφορίες που απαιτούνται.

Ο εργοδότης ενημερώνει εκ των προτέρων τους εργα-

*Η κα Κωνσταντίνα Ζορμπά είναι Μεταλλειολόγος Μηχανικός ΕΜΠ, Υπεύθυνη Παραρτήματος Ιωαννίνων του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.

(συνέχεια στη σελ. 23)

ΓΑΝΤΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Γενικές απαιτήσεις EN 420

Το πρότυπο EN 420 αποτελεί το γενικό πρότυπο «βάση» για όλα τα γάντια προστασίας. Περιέχει γενικές απαιτήσεις για την άνεση, τα μεγέθη και τους βλαπτικούς παράγοντες που είναι δυνατό να περιέχει το ίδιο το γάντι. Κατά την πιστοποίηση γαντιών προστασίας λαμβάνεται απαραίτητως υπόψη το πρότυπο αυτό. Ταυτόχρονα δεν είναι εφικτή η πιστοποίηση γαντιών μόνο με αυτό, καθώς απαιτείται και ένα ειδικό για τον τύπο του γαντιού πρότυπο.

Τα επιμέρους ειδικά πρότυπα επιβάλλουν ειδικές απαιτήσεις σχετικές με τη χρήση για την οποία προορίζεται το γάντι, σχετικά εικονογράμματα που συνοπτικά μεταφέρουν στο χρήστη το είδος του κινδύνου από το οποίο προστατεύει το γάντι και, στις περισσότερες περιπτώσεις, επίπεδα συμπεριφοράς σε κάποιες, κρίσιμες για τις συνθήκες χρήσης, ιδιότητες.

Εκτός των εικονογραμμάτων και των λοιπών συμβόλων που απαιτούνται από κάθε πρότυπο, η σήμανση θα πρέπει επίσης απαραίτητα να περιλαμβάνει:

- α. ταυτότητα κατασκευαστή (όνομα, σήμα κατατεθέν ή άλλο)
- β. ταυτότητα γαντιού (εμπορική ονομασία ή κωδικός που θα επιτρέπει στο χρήστη να το προσδιορίσει ανάμεσα σε άλλα προϊόντα του κατασκευαστή)
- γ. μέγεθος
- δ. ημερομηνία λήξης, εφόσον τα υλικά του γαντιού είναι τέτοια που να υφίστανται γήρανση τέτοιου βαθμού ώστε να μειώνονται τα επίπεδα συμπεριφοράς μέσα σε ένα έτος από την ημερομηνία παραγωγής και πριν τη χρήση.

Στη σήμανση θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνεται το σύμβολο , το οποίο υποδεικνύει την ύπαρξη επιπλέον πληροφοριών στο ενημερωτικό φυλλάδιο, τις οποίες πρέπει να συμβουλευτεί ο χρήστης.

Κοινό χαρακτηριστικό όλων των προτύπων που αναλύονται στη συνέχεια είναι, επίσης, ότι στο ενημερωτικό φυλλάδιο θα πρέπει να επισημαίνεται ότι, αν το γάντι αποτελείται από πολλά στρώματα που μπορούν να διαχωριστούν, τα επίπεδα αφορούν στο σύνολο των στρωμάτων που αποτελούν το γάντι.

Μηχανικοί κίνδυνοι EN 388

Το εικονόγραμμα θα πρέπει απαραίτητα να συνοδεύεται από 4 αριθμούς, οι οποίοι αντιστοιχούν σε επίπεδα συμπεριφοράς, ανάλογα με την επίδοση του γαντιού στις ακόλουθες δοκιμές, με τη σειρά με την οποία δίνονται παρακάτω:

**Θερμικοί
κίνδυνοι
EN 407**

	επίπεδα	1	2	3	4	5
A	Αντοχή στις τριβές (κύκλοι)	100	500	2000	8000	-
B	Αντοχή στην κοπή με λεπίδα (δείκτης)	1,2	2,5	5,0	10,0	20,0
Γ	Αντοχή στη διάσχιση (N)	10	25	50	75	-
Δ	Αντοχή στη διάτρηση (N)	20	60	100	150	-

Προκειμένου να φέρει το γάντι το εικονόγραμμα θα πρέπει να έχει επιτύχει επίπεδο 1 σε τουλάχιστον μία από τις δοκιμές. Εάν το γάντι δεν έχει σχεδιαστεί για χρήση σχετική με κάποιες από τις δοκιμές, στη θέση του αριθμού θα τοποθετείται Χ.

Στο ενημερωτικό φυλλάδιο θα πρέπει να επισημαίνεται ότι τα γάντια δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται κοντά σε κινούμενα μέρη μηχανών.

Το εικονόγραμμα θα πρέπει απαραίτητως να συνοδεύεται από 6, το μέγιστο, αριθμούς οι οποίοι αντιστοιχούν σε επίπεδα συμπεριφοράς, ανάλογα με την επίδοση του γαντιού στις ακόλουθες δοκιμές προσδιορισμού της θερμικής συμπεριφοράς, με τη σειρά με την οποία δίνονται παρακάτω.

		επίπεδα	1	2	3	4
A	Συμπεριφορά στην καύση	Χρόνος διατήρησης της φλόγας (sec)	≤ 20	≤ 10	≤ 3	≤ 2
		Χρόνος διατήρησης της πυράκτωσης (sec)	Χωρίς απαίτηση	≤ 120	≤ 25	≤ 5
B	Θερμότητα με επαφή	Θερμοκρασία επαφής (°C)	100	250	350	500
		Χρόνος κατωφλίου (sec)	≥ 15	≥ 15	≥ 15	≥ 15
Γ	Θερμότητα με διάδοση	Δείκτης μεταφοράς θερμότητας HTI (sec)	≥ 4	≥ 7	≥ 10	≥ 18
Δ	Θερμότητα με ακτινοβολία	Χρόνος t24 (sec)	≥ 7	≥ 20	≥ 50	≥ 95
E	Αντοχή σε σταγονίδια μετάλλου	Αριθμός σταγόνων μετάλλου	≥ 10	≥ 15	≥ 25	≥ 35
Στ	Αντοχή σε ποσότητα μετάλλου για σίδηρο και για κάθε επιπλέον μέταλλο που δηλώνει ο κατασκευαστής	Μάζα λιωμένου σιδήρου (g)	30	60	120	200

**Γάντια
συγκολλητών
EN 12477**

Από τις δοκιμές αυτές γίνονται μόνον όσες σχετίζονται με τους κινδύνους κατά την τελική χρήση. Εάν το γάντι δεν έχει σχεδιαστεί για χρήση σχετική με κάποιες από τις δοκιμές, στη θέση του αριθμού θα τοποθετείται Χ.

Επιπλέον αυτών, τα γάντια αυτά θα πρέπει να συνοδεύονται από προειδοποίηση (στο ενημερωτικό φυλλάδιο), στην περίπτωση που το επίπεδο της αντοχής σε καύση είναι 1 ή 2, ότι τα γάντια δεν θα πρέπει να έρχονται σε επαφή με γυμνή φλόγα.

Αποτελούν συνδυασμό γαντιών μηχανικών κινδύνων και γαντιών θερμικών κινδύνων και χρησιμοποιούνται τα εικονογράμματα τόσο του EN 388 όσο και του EN 407.

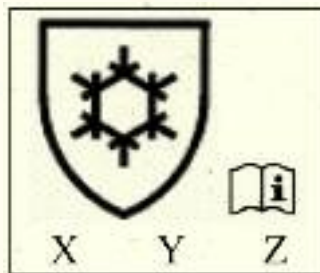
Κάθε γάντι θα πρέπει, εκτός από τα δύο εικονογράμματα να αναφέρει τον αριθμό του προτύπου, συνοδευόμενο από το γράμμα «Α» ή το γράμμα «Β», τα οποία αντιστοιχούν στους δύο τύπους γαντιών που περιγράφονται στο πρότυπο, ανάλογα με τη συμπεριφορά τους σε μια ομάδα ιδιοτήτων που περιέχονται τόσο στο EN 388 όσο και στο EN 407.

		Τύπος Α	Τύπος Β
Αντοχή στις τριβές (κύκλοι)	EN 388	τουλάχιστον επίπεδο 2 (500 κύκλοι)	τουλάχιστον επίπεδο 1 (100 κύκλοι)
Αντοχή στην κοπή με λεπίδα (δείκτης)	EN 388	τουλάχιστον επίπεδο 1 (i=1,2)	τουλάχιστον επίπεδο 1 (i=1,2)
Αντοχή στη διάσχιση (N)	EN 388	τουλάχιστον επίπεδο 2 (25 N)	τουλάχιστον επίπεδο 1 (10 N)
Αντοχή στη διάτρηση (N)	EN 388	τουλάχιστον επίπεδο 2 (60 N)	τουλάχιστον επίπεδο 1 (20 N)
Συμπεριφορά στην καύση	EN 407	τουλάχιστον επίπεδο 3 (χρ. διατ. φλόγας ≤ 3 s, χρ. διατ. πυράκτ. ≤ 25 s)	τουλάχιστον επίπεδο 2 (χρ. διατ. φλόγας ≤ 10 s, χρ. διατ. πυράκτ. ≤ 120 s)
Θερμότητα με επαφή	EN 407	τουλάχιστον επίπεδο 1 (θερμ. επαφής 100 °C)	τουλάχιστον επίπεδο 1 (θερμ. επαφής 100 °C)
Θερμότητα με διάδοση	EN 407	τουλάχιστον επίπεδο 2 (HTI ≥ 7)	-
Αντοχή σε σταγονίδια μετάλλου	EN 407	τουλάχιστον επίπεδο 3 (≥ 25 σταγόνες)	τουλάχιστον επίπεδο 2 (≥ 15 σταγόνες)
Επιδεξιότητα	EN 420	τουλάχιστον επίπεδο 1 (∅ κυλίνδρου 11 mm)	τουλάχιστον επίπεδο 4 (∅ κυλίνδρου 6,5 mm)
Κάθετη ηλεκτρική αντίσταση (προαιρετική απαίτηση σχετική με χρήση σε συγκολλήσεις τόξου)	EN12477/A1	Μεγαλύτερη από 10 ⁵ Ω	Μεγαλύτερη από 10 ⁵ Ω

**Προστασία
από το κρύο
EN 511**

Επιπλέον αυτών, το ενημερωτικό φυλλάδιο που συνοδεύει αυτού του είδους τα γάντια θα πρέπει να περιλαμβάνει κάποιες οδηγίες σχετικές με τη συνιστώμενη χρήση του γαντιού. Ο τύπος B συνιστάται για εργασίες όπου απαιτείται υψηλή επιδεξιότητα, όπως η συγκόλληση τόξου σε αδρανή ατμόσφαιρα με ηλεκτρόδιο από βολφράμιο (TIG), ενώ ο τύπος A για άλλου τύπου συγκολλήσεις.

Επίσης, θα πρέπει να υπάρχει προειδοποίηση, όταν τα γάντια προορίζονται για συγκολλήσεις τόξου, ότι αυτά δεν προσφέρουν προστασία στο χρήστη από ηλεκτροπληξία από βλάβη του εξοπλισμού ή κατά την εργασία υπό τάση καθώς και ότι η ηλεκτρική αντίσταση μειώνεται και ο κίνδυνος αυξάνεται όταν τα γάντια είναι βρεγμένα, νωπά με ιδρώτα ή λερωμένα.

Το εικονόγραμμα θα πρέπει απαραίτητως να συνοδεύεται από 3 αριθμούς οι οποίοι αντιστοιχούν σε επίπεδα συμπεριφοράς, ανάλογα με την επίδοση του γαντιού στις ακόλουθες δοκιμές, με τη σειρά με την οποία δίνονται παρακάτω:

		επίπεδα	1	2	3	4
X	Ψύχος από μεταφορά	Θερμομονωτική ικανότητα ($m^2 \cdot ^\circ C/W$)	$0,10 \leq I_{tr} < 0,15$	$0,15 \leq I_{tr} < 0,22$	$0,22 \leq I_{tr} < 0,30$	$0,30 \leq I_{tr}$
Ψ	Ψύχος από επαφή	Θερμική αντίσταση ($m^2 \cdot ^\circ C/W$)	$0,025 \leq R < 0,050$	$0,050 \leq R < 0,100$	$0,100 \leq R < 0,150$	$0,150 \leq R$
Z	Διαπέραση από νερό	Παρατηρείται διαρροή στο τέλος της δοκιμής;	1: ΟΧΙ 0: ΝΑΙ Εάν ΝΑΙ, το επίπεδο αναφέρεται υποχρεωτικά στο ενημερωτικό φυλλάδιο με την προειδοποίηση ότι το γάντι μπορεί να χάσει τις μονωτικές του ιδιότητες όταν είναι υγρό.			

Προκειμένου να φέρει το γάντι το εικονόγραμμα θα πρέπει να έχει επιτύχει τουλάχιστον επίπεδο 1 στη δοκιμή του ψύχους από επαφή. Εάν το γάντι δεν έχει σχεδιαστεί για χρήση σχετική με κάποιες από τις δοκιμές, στη θέση του αριθμού θα τοποθετείται Χ.

Επιπλέον, το ενημερωτικό φυλλάδιο θα πρέπει να περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με το μέγιστο επιτρεπτό χρόνο ή τις επιτρεπτές θερμοκρασίες χρήσης του γαντιού.

Γαρυφαλλιά Τσακάλου, Χημικός Μηχανικός,
υπεύθυνη Γραφείου Πιστοποίησης του
ΕΛΚΕΔΕ Κέντρου Τεχνολογίας και Σχεδιασμού Α.Ε.

(συνέχεια από σελ. 18)

ζόμενους σχετικά με τους κινδύνους από τους οποίους τους προστατεύει ο εξοπλισμός ατομικής προστασίας.

Ο εργοδότης εξασφαλίζει την εκπαίδευση καθώς επίσης και την οργάνωση ενδεχομένων ασκήσεων για τη χρησιμοποίηση των εξοπλισμών ατομικής προστασίας.

Αξιολόγηση των εξοπλισμών ατομικής προστασίας

Πριν την επιλογή ενός εξοπλισμού ατομικής προστασίας ο εργοδότης οφείλει να λαμβάνει υπόψη του την έγγραφη γνώμη του Τεχνικού Ασφάλειας και του Γιατρού Εργασίας και να αξιολογεί κατά πόσο ο Εξοπλισμός Ατομικής Προστασίας ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις.

Η αξιολόγηση πρέπει να περιλαμβάνει:

- την καταγραφή, ανάλυση και εκτίμηση των κινδύνων που δεν είναι δυνατόν να αποφευχθούν με άλλα μέτρα ή μέσα
- τον καθορισμό των χαρακτηριστικών που απαιτούνται για να ανταποκρίνεται ο εξοπλισμός ατομικής προστασίας στους κινδύνους που δεν είναι δυνατόν να αποφευχθούν με άλλα μέσα, έχοντας υπόψη τις ενδεχόμενες πηγές κινδύνου που είναι δυνατόν αυτός να δημιουργήσει.

Η παραπάνω αξιολόγηση πρέπει να αναθεωρείται ανάλογα με τις μεταβολές που γίνονται στα στοιχεία που την αποτελούν.

Οι εργοδότες δικαιούνται να ζητούν από τους κατασκευαστές, εισαγωγείς και προμηθευτές εξοπλισμού ατομικής προστασίας κάθε είδους χρήσιμη πληροφορία.

Σύμφωνα με την Υπουργική Απόφαση Β4373/1205/1993:

Τα ΜΑΠ που διατίθενται στην αγορά απαιτείται να φέρουν τη σήμανση **CE** επ' αυτών και στη συσκευασία τους με τέτοιο τρόπο ώστε να είναι ορατή και ευανάγνωστη και να παραμένει ανεξίτηλη κατά την αναμενόμενη διάρκεια ζωής τους.

Για κάθε μέσο ατομικής προστασίας που διατίθεται στην αγορά, ο κατασκευαστής υποχρεωτικά συντάσσει και παραδίνει ενημερωτικό σημείωμα στην **ελληνική γλώσσα** που περιέχει χρήσιμα γι' αυτό στοιχεία, όπως:

- τα στοιχεία του κατασκευαστή
- τις οδηγίες χρήσης, αποθήκευσης, συντήρησης, καθαρισμού, επιθεώρησης και απολύμανσης
- τις επιδόσεις που επιτεύχθηκαν από τις τεχνικές δοκιμές για τον προσδιορισμό, το επίπεδο ή την κατηγορία προστασίας του
- τα πρόσθετα εξαρτήματα που μπορούν να χρησιμοποιηθούν
- τις διάφορες κατηγορίες προστασίας συναρτήσει του επιπέδου κινδύνων και τα όρια εκτός των οποίων αντενδείκνυται η χρησιμοποίησή του
- την ημερομηνία ή χρονική διάρκεια απόσυρής του
- τη συσκευασία της ασφαλούς μεταφοράς
- τη σημασία της σήμανσης που υπάρχει.

Οι εργαζόμενοι πρέπει να:

- φορούν τους εξοπλισμούς ατομικής προστασίας όπου απαιτείται για την προστασία της ασφάλειας και της υγείας τους

- χρησιμοποιούν σωστά τους εξοπλισμούς ατομικής προστασίας που τίθενται στη διάθεσή τους και μετά τη χρήση να τους τακτοποιούν στη θέση τους

- ακολουθούν πιστά τις οδηγίες χρήσης
- αναφέρουν αμέσως στους επικεφαλής κάθε παρατηρούμενη ανωμαλία κατά τη χρήση των εξοπλισμών ατομικής προστασίας ή άλλη αιτία που δικαιολογεί τη συντήρηση, την επισκευή ή την αντικατάστασή τους.

ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΙ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ

Προστατευτικά κράνη

Η χρήση τους είναι υποχρεωτική, σύμφωνα με το άρθρο 103 του Π.Δ. 1073/1981, το οποίο αναφέρει ότι «οι εργαζόμενοι εις τα εργοτάξια, ασχέτως απασχολήσεως, πρέπει να φέρουν κράνη προστασίας της κεφαλής, χορηγούμενα υπό του εκτελούντος το έργο».

ΕΙΚ. 1

Τα κράνη ασφαλείας είναι διαθέσιμα σε διάφορα μεγέθη. Ο χρήστης πρέπει να επιλέξει το σωστό μέγεθος. Δεν αρκεί απλά να ρυθμιστεί μέσω του ιμάντα προσαρμογής η σταθερότητα του κράνους ασφαλείας στο κεφάλι του εργαζόμενου.

Εκτός από το βάρος και το μέγεθος του κράνους, η εσωτερική του εξάρτηση παίζει σημαντικό ρόλο στην εφαρμογή του. Η εσωτερική εξάρτηση είναι συνήθως κατασκευασμένη από ελαστικό πλαστικό και αποτελείται από τον ιμάντα προσαρμογής και τα ενισχυτικά ακτινωτά λουριά.

Λόγω του ότι η άνεση κατά τη χρήση παίζει πολύ σημαντικό ρόλο, τα ενισχυτικά ακτινωτά λουριά της εσωτερικής εξάρτησης πρέπει να είναι κατασκευασμένα από κατάλληλες αντιαλλεργικές πρώτες ύλες. Επίσης, καλό θα είναι στο εσωτερικό του κράνους να υπάρχει μία ζώνη από αντιαλλεργικό απορροφητικό υλικό για τη συγκράτηση του ιδρώτα.

Προκειμένου να αποφευχθεί η πτώση του κράνους όταν

ΕΙΚ. 2

ο εργαζόμενος χρειαστεί να σκύψει ή να κάνει κινήσεις γέρνοντας το κεφάλι, ένα λουρί προσαρμογής στο πιγούνι κρίνεται απαραίτητο.

Το υλικό κατασκευής των κρανών αποτελείται από θερμοπλαστικό υλικό. Η επιλογή του κατάλληλου κράνους βάσει του υλικού κατασκευής του πρέπει να γίνεται σύμφωνα πάντα με τις συνθήκες εργασίας στις οποίες προορίζεται να χρησιμοποιηθεί και γνωρίζοντας τους πιθανούς κινδύνους που αναμένουμε να παρουσιαστούν. Τα κράνη π.χ. που προορίζονται για χρήση σε εργασίες ηλεκτροσυγκόλλησης πρέπει να είναι κατασκευασμένα από πυράντοχο πολυμερές υλικό (thermosetting plastic).

Υπάρχει μεγάλη ποικιλία σε σχέδια κρανών, συμπεριλαμβανομένων των κρανών με πρόσθετες ενισχύσεις για άτομα με ευαισθησία σε σημείο του κεφαλιού τους από παλαιότερο ατύχημα ή κράνη τα οποία συνδυάζουν και προστασία π.χ. της ακοής έχοντας προσαρμοσμένα σε κατάλληλο σημείο μέσα προστασίας της ακοής.

Συνιστάται από τους κατασκευαστές, τα κράνη να αντικαθίστανται μετά από ορισμένο χρόνο (αυτό αναγράφεται στο κράνος ή το έντυπο που το συνοδεύει) διότι επέρχεται μείωση της αντοχής του από την έκθεση στην ηλιακή ακτινοβολία, τον παγετό, την κακή αποθήκευση, την κακή χρήση κ.α.

Υποδήματα προστασίας

Οι εργαζόμενοι στα εργοτάξια πρέπει να φορούν υποδήματα ασφαλείας με προστασία του ποδιού σε περίπτωση πτώσης αντικειμένων από ύψος (σκληρό ή ενισχυμένο ποντίνι) και σόλα η οποία να προφυλάσσει από κίνδυνο ολίσθησης, διάτρησης από καρφιά αιχμηρά αντικείμενα κ.λπ. και με ειδικό τακούνι ή σφήνα-πέλμα σε περίπτωση εργασίας επάνω σε στέγη. Για ειδικές εργασίες οι οποίες έχουν ειδικούς κινδύνους, όπως π.χ. εργασίες κοντά σε νερό, φωτιά ή καυστικές ουσίες, αυτός που εκτελεί το έργο υποχρεούται να παρέχει τα ειδικά κατά περίπτωση υποδήματα. Απαγορεύεται η χρήση ακατάλληλων υποδημάτων (π.χ. σαγιονάρες, πέδιλα, παντός είδους πάνινα υποδήματα ή υποδήματα με τακούνια).

ΕΙΚ. 3

Προστατευτικά γυαλιά ή μάσκες προστασίας προσώπου ή οθόνες προστασίας προσώπου

Σε εργασίες οι οποίες είναι δυνατόν να προκαλέσουν βλάβες στα μάτια όπως κατεδαφίσεις, συγκολλήσεις, τροχίσματα, κοπή κεφαλών καρφιών, εκκένωση ή μετάγγιση αλκαλίων, οξέων, σε περίπτωση ασβεστοκονιάματος, θραύσης κοπής ή αλέσματος υλικών, στην επεξεργασία της πέτρας, εργασίες διάτρησης κ.λπ. οι εργαζόμενοι πρέπει να φορούν προστατευτικά γυαλιά ή μάσκες προστασίας προσώπου ή οθόνες προστασίας προσώπου.

ΕΙΚ. 4

ΕΙΚ. 5

Εξοπλισμός προστασίας ακοής

Ξεκινώντας από την κατώτερη οριακή τιμή (καθημερινό επίπεδο έκθεσης θορύβου) 80 dB(A), ο εργοδότης πρέπει να παρέχει τον προστατευτικό προσωπικό εξοπλισμό για την προστασία της ακοής. Από τη στιγμή που η έκθεση φτάσει την ανώτερη οριακή τιμή των 85 dB(A), οι εργαζόμενοι πρέπει υποχρεωτικά να τον χρησιμοποιήσουν.

Παραδείγματα εξοπλισμού προστασίας της ακοής:

- σφαιρίδια και βύσματα για τα αυτιά
- ωτοασπίδες που καλύπτουν πλήρως όλο το αυτί
- ωτοασπίδες που προσαρμόζονται στα προστατευτικά κράνη
- προστατευτικά μέσα για το θόρυβο, εξοπλισμένα με συσκευές ενδοεπικοινωνίας.

Προστατευτικός ιματισμός

Ο προστατευτικός ιματισμός μπορεί να παρέχει προστασία στον κορμό, τα άνω και τα κάτω άκρα από ορισμέ-

ΕΙΚ. 6

ΕΙΚ. 7

νους από τους κινδύνους που μπορεί να προκύψουν κατά τη διαδικασία της εργασίας. Η κατάλληλη χρήση του προστατευτικού ιματισμού μπορεί να προστατεύσει αποτελεσματικά από μηχανική καταπόνηση, πιασίματα από τα κινούμενα μέρη, θερμική καταπόνηση, συνθήκες υγρασίας, ένταση αέρα, σκόνης, ακτινοβολία, ανοιχτή φλόγα, σπινθήρες, χημικές ουσίες, διέλευση οχημάτων.

Οι εργαζόμενοι, κατά τη διάρκεια της εργασίας, δεν πρέπει να φορούν μαντήλια λαιμού, αλυσίδες, ταυτότητες δακτυλίδια κ.ά.

Ο προστατευτικός ιματισμός δεν θα πρέπει να συγχέεται με τον ιματισμό εργασίας ή τον ιματισμό υπηρεσιών που φοριούνται κατά τη διάρκεια της εργασίας, αλλά δεν παρέχουν οποιαδήποτε προστατευτική λειτουργία.

Ο **ιματισμός προειδοποίησης** είναι προστατευτικός ιματισμός για τα άτομα που εργάζονται σε χώρους όπου επικρατεί διέλευση οχημάτων. Χρησιμεύει στο να κάνει όποιον τον φορά, ευδιάκριτο σε ικανοποιητική απόσταση και σε εύθετο χρόνο -ακόμη και στο σκοτάδι. Ο ιματισμός προειδοποίησης πρέπει να περιλαμβάνει ανακλαστικές λωρίδες και στις δύο πλευρές του.

Ο **προστατευτικός ιματισμός έναντι των ακραίων καιρικών συνθηκών** μπορεί να παρέχει προστασία στον κορμό σε συνθήκες αυξημένης υγρασίας, έντονου αέρα και θερμοκρασίας περιβάλλοντος μέχρι -5 °C.

Ο **προστατευτικός ιματισμός έναντι των επικίνδυνων χημικών ουσιών** εξυπηρετεί στην προστασία από τους κινδύνους που μπορεί να προκύψουν σε περιβάλλον όπου γί-

ΕΙΚ. 8

νεται χρήση χημικών ουσιών. Υπάρχουν 6 τύποι προστατευτικού ιματισμού έναντι των επικίνδυνων χημικών ουσιών.

Ο **προστατευτικός ιματισμός για τις εργασίες αμμοβολής** προστατεύει από τα εκτινασσόμενα μέρη του προς αμμοβολή αντικειμένου καθώς επίσης και από το ίδιο το υλικό της αμμοβολής. Επιτρέπεται να φορεθεί μόνο σε συνδυασμό με αναπνευστικό προστατευτικό εξοπλισμό.

Ο **προστατευτικός ιματισμός για εργασίες σε περιβάλλον με μηχανήματα** διακρίνεται από τη στενή γραμμή στο σχεδιασμό του και την αποφυγή των εξωτερικών τσε-

ΕΙΚ. 9

πών προοριζόμενος να αποτρέπει πιασίματα από τα κινούμενα μέρη των μηχανημάτων. Είναι διαθέσιμος ως ολόσωμο κοστούμι και ως σαλοπέτα συνδυαζόμενη με το σακάκι μέσης.

Ο **προστατευτικός ιματισμός για οξυγονοκολλητές** παρέχει προστασία από το κάψιμο λόγω της αυξημένης θερμοκρασίας στα σημεία συγκόλλησης καθώς επίσης και λόγω της πιθανής επαφής με τη γυμνή φλόγα συγκόλλησης ή με το ηλεκτρικό τόξο. Ο εν λόγω προστατευτικός ιματισμός είναι κατασκευασμένος από μαλλί ή βραδύκαυστο βαμβάκι και επίσης, εκτός των άλλων, παρέχει και προστασία έναντι της υπερϊώδους ακτινοβολίας. Επομένως, ολόκληρο το σώμα πρέπει να είναι πάντα καλυμμένο.

Οι **προστατευτικές ποδιές** προστατεύουν κυρίως την μπροστινή πλευρά του σώματος π.χ. σε περιπτώσεις μηχανικών δυσλειτουργιών, σε εργασίες συγκόλλησης, εργασίες με χρήση χημικών ουσιών, εργασίες με συνθήκες εκτόξευσης νερού ή μολυσμένων ουσιών.

Οι **προστατευτικές επιγονατίδες** απαιτούνται για την εργασία που για την εκτέλεσή της απαιτείται ο εργαζόμενος να βρίσκεται σε γονατιστή θέση για μεγάλο χρονικό διάστημα. Προστατεύουν προ πάντων από ασθένειες που έχουν σχέση με την περιοχή του γονάτου όπως π.χ. φθορά της επιγονατίδας, καθώς επίσης από δερματοπάθειες.

Προστατευτικός εξοπλισμός αναπνευστικών οδών

Εάν ο αέρας που αναπνέεται περιέχει επικίνδυνες ουσίες ή ουσίες με βιολογικό φορτίο σε επικίνδυνες συγκεντρώσεις ή δεν περιέχει την απαιτούμενη ποσότητα οξυγόνου, πρέπει να χρησιμοποιηθούν οι συσκευές προστασίας

των αναπνευστικών οδών. Η επιλογή του σωστού εξοπλισμού που είναι κατάλληλος στις διάφορες περιπτώσεις είναι πολύ σημαντική.

Εντούτοις, αυτό απαιτεί μια λεπτομερή γνώση του τύπου των επικίνδυνων ουσιών, της σύνθεσής τους και των συγκεντρώσεών τους στη θέση εργασίας, π.χ. να είναι βασισμένη σε αποτελέσματα προηγούμενων μετρήσεων ή στην ανάλυση του προσδιορισμού των κινδύνων.

Ταξινόμηση των προστατευτικών συσκευών των αναπνευστικών οδών

Σύμφωνα με τον τρόπο δράσης τους, οι προστατευτικές συσκευές των αναπνευστικών οδών υποδιαιρούνται σε συσκευές που λειτουργούν ανεξάρτητα από την περιβαλλοντική ατμόσφαιρα (ανεξάρτητες αναπνευστικές συσκευές ή αυτόνομες συσκευές) και σε συσκευές που λειτουργούν εξαρτημένα από την περιβαλλοντική ατμόσφαιρα (συσκευές με χρήση φίλτρου).

ΕΙΚ. 10

• Αναπνευστικός προστατευτικός εξοπλισμός ανεξάρτητος του περιβαλλοντικού αέρα

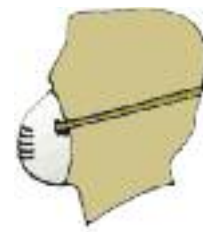
Ο αναπνευστικός προστατευτικός εξοπλισμός που είναι ανεξάρτητος από τον περιβαλλοντικό αέρα, «αυτόνομες συσκευές παροχής αέρα», έχει την υψηλότερη προστατευτική απόδοση και μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε οποιοδήποτε επικίνδυνο περιβάλλον εργασίας σε οποιαδήποτε συγκέντρωση επικίνδυνων ουσιών και επίσης σε περιπτώσεις έλλειψης οξυγόνου.

• Συσκευές με χρήση φίλτρου

Οι συσκευές με χρήση φίλτρου προορίζονται να καθαρίσουν τον εισπνεόμενο αέρα από τις βλαβερές για την υγεία ουσίες που υπάρχουν ή παράγονται στο χώρο εργασίας με τη βοήθεια των μοριακών φίλτρων, των φίλτρων αερίων ή με συνδυασμό φίλτρων. Η συσκευή με χρήση φίλτρου μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο όταν είναι γνωστό το είδος και η συγκέντρωση των ουσιών στη θέση εργασίας, καθώς επίσης η ικανότητα παρεμπόδισης και απορρόφησης του επικίνδυνου αερίου από το φίλτρο. Επιπλέον, η περιβαλλοντική ατμόσφαιρα πρέπει να περιέχει τουλάχιστον 17% οξυγόνο.

Οι συσκευές με χρήση φίλτρου χωρίς μηχανική υποστήριξη αποτελούνται από δύο μέρη. Από τη μάσκα προσώπου που μπορεί να είναι μισής ή ολόκληρης κάλυψης και από το φίλτρο προστασίας των αναπνευστικών οδών είτε από αιωρούμενα σωματίδια ή / και από ατμούς.

Η συσκευή με χρήση σταθερού μη ανταλλάξιμου φίλτρου μισής κάλυψης προσώπου αποτελεί κάτω από συγκεκριμένες συνθήκες περιβάλλοντος μια πλήρη αναπνευστική προστατευτική συσκευή.

ΕΙΚ. 11

ΕΙΚ. 12

εικ. 13

Υπάρχουν συσκευές με χρήση φίλτρου μάσκας μισής κάλυψης προσώπου με εγκατεστημένη βαλβίδα εκπνοής. Η βαλβίδα εκπνοής μειώνει την αντίσταση εκπνοής. Οι συσκευές με βαλβίδα εκπνοής χρησιμοποιούνται κατά προτίμηση, δεδομένου ότι η πίεση στο χρήστη είναι

χαμηλότερη.

Οι διαφορετικοί τύποι φίλτρων

• Φίλτρα αιωρούμενων σωματιδίων

Τα φίλτρα αιωρούμενων σωματιδίων προστατεύουν από τα στερεά και τα υγρά ατμοσφαιρικά μόρια. Είναι ταξινομημένα σύμφωνα με την ικανότητα διατήρησης των προστατευτικών τους ιδιοτήτων στις κατηγορίες φίλτρων μορίων (P1 έως P3). Η ταξινόμηση σχετικά με τις επικίνδυνες ουσίες και το χρόνο έκθεσης στη θέση εργασίας στις επικίνδυνες ουσίες παίζουν βασικό και απαραίτητο ρόλο στον προσδιορισμό της κατηγορίας των φίλτρων που θα χρησιμοποιηθούν.

• Φίλτρα αερίων

Τα φίλτρα αερίων χρησιμοποιούνται για την προστασία ενάντια στα αέρια χωρίς την ταυτόχρονη ύπαρξη αιωρούμενων σωματιδίων στο περιβάλλον της θέσης εργασίας.

Είναι ταξινομημένα στους τύπους φίλτρων αερίων (A, B, E, K, CO και NO) σύμφωνα με την κύρια κατηγορία εφαρμογής τους και στις κατηγορίες φίλτρων αερίου (1 έως 3) σύμφωνα με την ικανότητα απορρόφησής τους.

Η συγκέντρωση των ουσιών, εάν δεν είναι ήδη γνωστή, πρέπει να καθοριστεί με τη διεξαγωγή μετρήσεων.

Τα χρώματα προσδιορισμού των φίλτρων αερίων διαφέρουν σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση της εφαρμογής τους.

• Συνδυασμένα φίλτρα

Εάν οι εργαζόμενοι εκτίθενται σε κίνδυνο ταυτόχρονα από αιωρούμενα σωματίδια και επικίνδυνα αέρια, μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως μέσο προστασίας τα συνδυασμένα φίλτρα. Σε αυτήν την περίπτωση το φίλτρο αιωρούμενων σωματιδίων είναι τοποθετημένο πριν από το φίλτρο αερίου, σύμφωνα με την κατεύθυνση ροής του αέρα προς τις αναπνευστικές οδούς. Αυτός ο συνδυασμός μπορεί να παράσχει προστασία και σε περιπτώσεις όπου στην περιβαλλοντική ατμόσφαιρα του χώρου εργασίας υπάρχουν και υγρά σωματίδια (αερολύματα).

Συσκευές με χρήση φίλτρου με μηχανική υποστήριξη

Οι συσκευές με χρήση φίλτρου με μηχανική υποστήριξη λειτουργούν ακριβώς όπως και οι συσκευές με χρήση φίλτρου χωρίς μηχανική υποστήριξη έχοντας άμεση εξάρτηση από την ατμόσφαιρα του περιβάλλοντος στη θέση εργασίας. Ισχύουν ακριβώς οι ίδιες συνθήκες χρησιμοποίησης. Οι συσκευές με χρήση φίλτρου με μηχανική υποστήριξη αποτελούνται από τη μάσκα προσώπου (μισής η ολόκληρης κάλυψης, κράνος ή κουκούλα), αντλία η οποία τροφοδοτεί τη μάσκα με φιλτραρισμένο αέρα, λειτουργώντας με ρεύμα που παρέχεται από σύστημα μπαταριών και ένα ή περισσότερα φίλτρα για την προστασία ενάντια στα αιωρούμενα σωματίδια ή / και τα επιβλαβή αέρια.

Κατά το χειρισμό προϊόντων που περιέχουν διαλυτικά κατά τις εργασίες ψεκασμού, χρησιμοποιούνται συχνότερα οι συσκευές με χρήση συνδυασμένων φίλτρων με μηχανική

υποστήριξη. Τα συνδυασμένα φίλτρα που χρησιμοποιούνται σε αυτές τις περιπτώσεις αποτελούνται από το τμήμα του φίλτρου που φιλτράρει τα αιωρούμενα σωματίδια και από το τμήμα που φιλτράρει τα επιβλαβή αέρια. Σε περιπτώσεις στις οποίες υπάρχει ενδεχόμενο σχηματισμού εκρηκτικής ατμόσφαιρας, πρέπει να χρησιμοποιηθεί αυτόνομη αναπνευστική προστατευτική συσκευή.

Κάθε μια από τις συσκευές με χρήση φίλτρου με μηχανική υποστήριξη είναι, επίσης, ταξινομημένες σύμφωνα με την προστατευτική απόδοσή τους σε τρεις κατηγορίες.

Το Π.Δ.225/1989 για την «Υγιεινή και Ασφάλεια στα υπόγεια Τεχνικά έργα» για την προστασία της αναπνευστικής οδού αναφέρει:

1. Όταν η προστασία της αναπνευστικής οδού των εργαζομένων δεν μπορεί να εξασφαλιστεί αποτελεσματικά με σύστημα εξαερισμού ή άλλα μέσα, οι εργαζόμενοι που εκτίθενται σε σκόνες, καπνούς, ατμούς ή αέρια, πρέπει να εφοδιάζονται με τα κατάλληλα, κατά περίπτωση, ατομικά μέσα προστασίας της αναπνευστικής οδού.

2. Εργαζόμενοι που απασχολούνται σε θέσεις όπου ενδέχεται να παρουσιασθεί έλλειψη οξυγόνου πρέπει να εφοδιάζονται με αναπνευστική συσκευή παροχής της απαιτούμενης κατά περίπτωση ποσότητας αέρα.

3. Τα άτομα που χρειάζεται να χρησιμοποιήσουν αναπνευστική συσκευή πρέπει να έχουν λάβει κατάλληλη εκπαίδευση για την ορθή χρήση της να έχουν υποβληθεί σε ειδική ιατρική εξέταση (ακτινογραφία θώρακα σπιρομέτρηση, καρδιογράφημα υπό κόπωση 1-0 WATT για 5').

4. Αναπνευστική συσκευή που έχει χρησιμοποιηθεί πρέπει να αποστειρώνεται πριν δοθεί σε άλλο εργαζόμενο.

5. Αναπνευστικές συσκευές που δεν χρησιμοποιούνται πρέπει να φυλάσσονται σε ιδιαίτερες κλειστές θήκες ή ερμάρια (ντουλάπια).

6. Ο αέρας που διοχετεύεται στις αναπνευστικές συσκευές προσαγωγής πρέπει να είναι απαλλαγμένος από επικίνδυνους παράγοντες ρύπανσης και από δυσάρεστες οσμές.

7. Στις περιπτώσεις που η παροχή νωπού αέρα γίνεται υπό πίεση πρέπει:

- i. ο συμπιεστής να είναι εξοπλισμένος κατάλληλα ώστε να μη μολύνει τον παρεχόμενο αέρα
- ii. ο αέρας να έχει κατάλληλη θερμοκρασία 15° – 20°C και μέγιστη σχετική υγρασία 85%
- iii. ο συμπιεστής να είναι εξοπλισμένος με διάταξη που εμποδίζει κάθε υπερθέρμανση, ώστε ν' αποτρέπεται η δημιουργία τοξικών αερίων
- iv. η σωλήνωση πρέπει να είναι εφοδιασμένη με:

- βαλβίδα μείωσης της πίεσης
- βαλβίδα ασφαλείας, ρυθμισμένη για λειτουργία σε πίεση ελαφρά ανώτερη από τη μείωση της πίεσης για την περίπτωση ανωμαλίας λειτουργίας της
- φίλτρο που να συγκρατεί αποτελεσματικά τα κατάλοιπα που δημιουργούνται στους σωλήνες τα

εικ. 14

λάδια, το νερό και τους βλαβερούς ατμούς

- v. η ελάχιστη απαιτούμενη ποσότητα αέρα είναι 120LTS/MIN/PERS (120/λίτρα/λεπτό/άτομο) και η πίεση στο σωλήνα τουλάχιστον 0,35 kg/cm² (κιλά/τ. εκατ.).

Προστατευτικά γάντια για τις εργασίες κατά τη διάρκεια των οποίων οι εργαζόμενοι μπορεί να εκτεθούν σε μηχανικούς (αιχμηρά ή κοφτερά αντικείμενα, τραχιές επιφάνειες, δονήσεις), θερμικούς ή χημικούς κινδύνους, οι οποίοι μπορεί να προκαλέσουν ζημιές στα χέρια ή το δέρμα, π.χ. από την επαφή με επικίνδυνες ουσίες.

ΕΙΚ. 15

Κατά την επιλογή των γαντιών προστασίας, πρέπει να ληφθεί ιδιαίτερη μέριμνα ώστε να παρέχουν την απαιτούμενη προστασία και να εμποδίζουν την εκτέλεση της εργασίας στο μικρότερο δυνατό βαθμό. Τα δερμάτινα γάντια είναι ιδανικά για την προστασία έναντι των μηχανικών κινδύνων.

Εκτός από υψηλή θερμική μόνωση, τα γάντια προστασίας έναντι των θερμικών κινδύνων πρέπει να καλύπτουν και τις απαιτήσεις μηχανικών καταπονήσεων. Το δέρμα είναι το κατάλληλο υλικό για την προστασία έναντι μιας σύντομης επαφής με θερμές επιφάνειες.

Σε περίπτωση που τα γάντια προστασίας προορίζονται για χρήση σε περιβάλλον με χημικές ουσίες και μικροοργανισμούς, πρέπει να ληφθεί υπόψη η αντοχή στη διεύθυνση και τη διαπερατότητα.

Τα γάντια κατατάσσονται σε κατηγορίες ανάλογα με τις ειδικές ιδιότητες που έχουν:

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΑΝΤΟΧΗ ΣΕ:
A	ΟΞΕΑ
H	ΕΛΑΙΑ
Z	ΟΖΟΝ
M	ΥΨΗΛΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΤΑΠΟΝΗΣΗ
R	ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ
C	ΧΑΜΗΛΕΣ ΘΕΡΜΟΚΡΑΣΙΕΣ

Προστασία από πτώσεις

Πρέπει να εξασφαλίζεται η δυνατότητα χρήσης των ολόσωμων ζωνών ασφαλείας στις περιπτώσεις όπου η χρήση αυτή είναι αναγκαία, όπως π.χ. εργασίες συναρμολόγησης και αποσυναρμολόγησης σκαλωσιάς – στέγης – φέρων οργανισμός κ.λπ.

Ο εξοπλισμός προστασίας από πτώσεις περιλαμβάνει: ολόσωμη ζώνη ασφαλείας, σχοινιά σύνδεσης (πρόσδεσης), κρίκους ασφαλείας που συνδέονται σε ασφαλή σημεία αγκύρωσης ή σε γάντζους με δυνατότητα προσαρμογής σε σταθερά σημεία, φρένο απορρόφησης κινητικής ενέργειας κατά την πτώση, η οποία δεν πρέπει να συνεχίζεται πέραν του ενός μέτρου κ.α., ανάλογα με το είδος της εργασίας.

Σύμφωνα με το Π.Δ. 225/1989 για την Υγιεινή και την Ασφάλεια στα υπόγεια τεχνικά έργα ισχύουν οι παρακάτω βασικές αρχές:

- Οι ζώνες ασφαλείας και τα παρελκόμενά τους,

(σχοινιά, μάντες πρόσδεσης και λοιπά εξαρτήματα αγκύρωσης και γενικά οι σύνδεσμοι και τα μεταλλικά μέρη) πρέπει να έχουν το καθένα ξεχωριστά, αλλά και σαν σύνολο ενδεικτικά όρια θραύσης 1.150 Kg (κιλά) και να αντέχουν χωρίς κίνδυνο αιωρούμενο φορτίο τουλάχιστον 450 Kg (κιλά).

- Οι ζώνες ασφαλείας πρέπει να περιορίζουν το ύψος πτώσης στο 1,00 μέτρο.

• Απαγορεύεται να συνδέεται πάνω από ένας εργαζόμενος με το ίδιο σύστημα πρόσδεσης.

• Πρέπει να λαμβάνονται μέτρα ώστε τα σχοινιά πρόσδεσης να μην είναι ελαττωματικά ή μειωμένης αντοχής και να εξασφαλίζεται, ότι κατά τη χρήση τους δεν κινδυνεύουν να υποστούν μείωση της αντοχής τους π.χ. από επαφή με αιχμηρά αντικείμενα ή διαβρωτικά υλικά.

- Οι ζώνες ασφαλείας πρέπει να ελέγχονται πριν από κάθε χρήση.

• Απαγορεύεται οι εργαζόμενοι που χρησιμοποιούν ζώνες ασφαλείας να εργάζονται σε απομονωμένους χώρους εργασίας. Σε αντίθετη περίπτωση πρέπει να παρακολουθούνται συνέχεια.

ΕΙΚ. 16

ΕΙΚ. 17

Σήμανση σχετική με τους εξοπλισμούς ατομικής προστασίας

Όσον αφορά στην υποχρεωτική χρήση των εξοπλισμών ατομικής προστασίας θα πρέπει να τοποθετείται η κατάλληλη σήμανση που προβλέπεται από το Π.Δ. 105/95. Αυτή θα έχει σχήμα κυκλικό και η ενέργεια υποχρέωσης παριστάνεται με λευκό σύμβολο σε μπλε φόντο. Το μπλε πρέπει να καλύπτει τουλάχιστον το 50% της επιφάνειας της πινακίδας.

Οι πινακίδες τοποθετούνται σε κατάλληλο ύψος

ΕΙΚ. 18

ΕΙΚ. 19

εικ. 21

και σε θέση ανάλογη με την οπτική γωνία, λαμβανομένων υπόψη ενδεχόμενων εμποδίων, είτε στο σημείο εισόδου μιας ζώνης γενικού κινδύνου, είτε σε καλά φωτιζόμενο εύκολα προσπελάσιμο και ορατό μέρος. □

Βιβλιογραφία

- [1] Νομοθετικό Πλαίσιο για την Υγιεινή και Ασφάλεια των εργαζομένων, Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Αθήνα, 2001.
- [2] Σ. Δρίβας, Κ. Ζορμπά, Θ. Κουκουλάκη, Μεθοδολογικός οδηγός για την εκτίμηση και πρόληψη του επαγγελματικού κινδύνου, ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε., Αθήνα, 2001.
- [3] Θ. Κουκουλάκη, Η τυποποίηση σε θέματα Υγείας και Ασφάλειας της Εργασίας, Αθήνα, 2001.
- [4] Μέσα Ατομικής Προστασίας Ακοής, Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Γενική Διεύθυνση Συνθηκών και Υγιεινής της Εργασίας, Αθήνα, 2001.
- [5] Ο θόρυβος στην δουλειά σας, Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Γενική Διεύθυνση Συνθηκών και Υγιεινής της Εργασίας, Αθήνα, 2001.
- [6] Ο θόρυβος στην εργασία, Φύση, κίνδυνοι και προστασία, ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε., Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Γενική Διεύθυνση Συνθηκών και Υγιεινής της Εργασίας, Αθήνα, 2005.
- [7] Θόρυβος, αυτός ο άγνωστος, ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε., Αθήνα, 2005.
- [8] Εκτίμηση και Πρόληψη Επαγγελματικού κινδύνου σε έργα οδοποιίας, ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε., Αθήνα, 2008.
- [9] Οδηγός καλής πρακτικής για τα κατασκευαστικά έργα, ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε., Berufsgenossenschaft der Bauwirtschaft (BG BAU), Αθήνα, 2008.
- [10] Personal Protective Equipment, Occupational Safety and Health Administration, OSHA, 1994.
- [11] Οδηγός για την επιλογή και την χρήση αναπνευστικών συσκευών προστασίας, Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Γενική Διεύθυνση Απασχόλησης, Εργασιακών Σχέσεων και Κοινωνικών Υποθέσεων, Διεύθυνση Υγείας και Ασφάλειας, V/E/3.
- [12] Οδηγός για την επιλογή και την χρήση εξοπλισμού προστασίας των οφθαλμών και του προσώπου, Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Γενική Διεύθυνση Απασχόλησης, Εργασιακών Σχέσεων και Κοινωνικών Υποθέσεων, Διεύθυνση Υγείας και Ασφάλειας, V/E/3.

Σημείωση

Οι εικόνες 3, 6, 7, 11, 12 & 17 είναι από τη βιβλιογραφική αναφορά 9.

Διεθνές Περισκόπιο

Μεσογειακό Δίκτυο Εκπαίδευσης και Έρευνας για την Επαγγελματική Υγεία και Ασφάλεια (METRONet)

Το Μεσογειακό Δίκτυο Εκπαίδευσης και Έρευνας για την Επαγγελματική Υγεία και Ασφάλεια (METRONet) βασίζεται σε ένα πρόγραμμα συνεργασίας που ξεκίνησε το 2002 με ένα Μνημόνιο Συνεργασίας το οποίο συνέταξαν τα παρακάτω Εθνικά Ινστιτούτα επαγγελματικής υγείας και ασφάλειας:

- το Ανώτερο Ινστιτούτο για την Πρόληψη και την Ασφάλεια στην Εργασία (ISPESL, Ιταλία)
- το Εθνικό Ινστιτούτο Έρευνας και Ασφάλειας (INRS, Γαλλία)
- το Εθνικό Ινστιτούτο Ασφάλειας και Υγιεινής της Εργασίας (INSHT, Ισπανία)
- το Ινστιτούτο για την Ασφάλεια την Υγιεινή και την Υγεία στην Εργασία (ISHST, Πορτογαλία).

Το πρόγραμμα της συνεργασίας ανανεώθηκε το 2006 με μια νέα συμφωνία με στόχο το δίκτυο να γίνει μόνιμο και να προωθηθεί ακόμη περισσότερο.

Οι κυριότεροι σκοποί του δικτύου είναι:

- συνεργασία για την ανάπτυξη ερευνητικών και εκπαιδευτικών προγραμμάτων
- ανταλλαγή εμπειρίας ανάμεσα στα τέσσερα Ινστιτούτα
- διανομή και διάδοση αποτελεσμάτων των ερευνών με στόχο την αποφυγή περιπτώσεων και δαπανηρών διπλών προσπαθειών
- ενδυνάμωση μιας ευρωπαϊκής συνεργασίας με στόχο τη διευκόλυνση της μετάδοσης της γνώσης στην περιοχή της Μεσογείου μέσω του κοινού πολιτιστικού υπόβαθρου.

Το δίκτυο αποτελείται από δύο ομάδες εργασίας: την ομάδα έρευνας και την ομάδα εκπαίδευσης.

Η ομάδα έρευνας εργάζεται με σκοπό να εντοπίσει αναδυόμενα θέματα στον τομέα της επαγγελματικής ασφάλειας και της πρόληψης και να δημιουργήσει την απαραί-

τητη κρίσιμη μάζα για την προώθηση της έρευνας στην ΥΑΕ.

Η ομάδα εκπαίδευσης οργανώνει ειδικά μαθήματα για ερευνητές, εμπειρογνώμονες και εξειδικευμένους επαγγελματίες στο αντικείμενο των κινδύνων στην εργασία με

στόχο την αναβάθμιση της αντίληψης των κινδύνων και την ανάπτυξη της επιστημονικής γνώσης και εμπειρίας.

Πηγή:

<http://www.ispesl.it/metronet/documenti/metronetEng.pdf>

Λόγος και Εικόνα

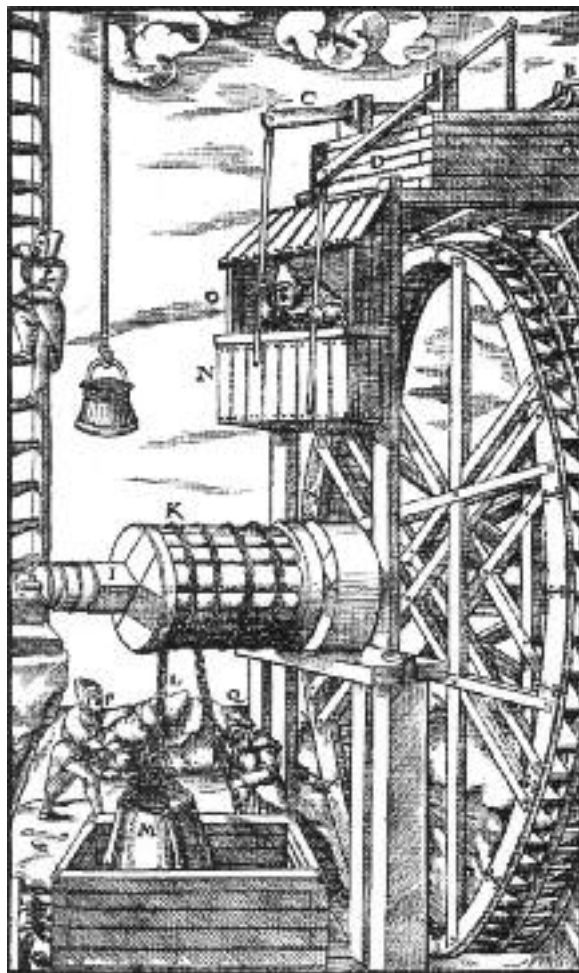
Οικονομική κρίση και ανασφάλεια

Επιμέλεια: Σπύρος Δοντάς

Απόσπασμα από το βιβλίο του Έριχ Φρομ «**Ο φόβος μπροστά στην ελευθερία**», μετάφραση Δημητρίου Θεοδωρακάτου, Εκδόσεις Μπουκουμάνη, 1971, σελ. 63 – 66.

Ο συγγραφέας εξέδωσε το 1941 στις Ηνωμένες Πολιτείες το βιβλίο αυτό με τίτλο «Φυγή από την ελευθερία» (*Escape from Freedom*). Ένα χρόνο αργότερα το ίδιο έργο εκδόθηκε στην Αγγλία με τίτλο «Ο φόβος μπροστά στην ελευθερία» (*The Fear of Freedom*). Βασική θέση του συγγραφέα είναι ότι η κοινωνική ανασφάλεια, που κορυφώνεται τις εποχές οικονομικής κρίσης, μειώνει τις ψυχολογικές αντιστάσεις, κυρίως των μικροαστικών στρωμάτων, και τα καθιστά ευάλωτα σε δεσποτικές παρεμβάσεις. Ο Φρομ διερευνά την προϊστορία του φαινομένου και εντοπίζει αναλογίες της εποχής του με την εποχή της ευρωπαϊκής Αναγέννησης.

«Η Αναγέννηση ήταν η κουλτούρα μιας ανώτερης, εύπορης και παντοδύναμης τάξης, η οποία έπλεε πάνω στην κορυφή του κύματος που μαστίγωνε η λαίλαπα των νέων οικονομικών δυνάμεων. Οι μάζες που δεν συμμετείχαν στα πλούτη και στην εξουσία της ηγετικής ομάδας έχασαν τη σιγουριά που τους παρείχε η προηγούμενη κατάστασή τους και μετατράπηκαν σε μια άμορφη μάζα που την καλόπιαναν ή την απειλούσαν – αλλά σ' όλες τις περιπτώσεις υποχείρια και εκμεταλλευόμενη από τους κατόχους της εξουσίας. Πλευρό με πλευρό με το νέο ατομικισμό συμβάδιζε ένας νέος δεσποτισμός. Η ελευθερία και η τυραννία, η ατομικότητα και η αταξία ήταν αξεδιάλυτα συνυφασμένες. Η Αναγέννηση δεν ήταν ο πολιτισμός των μικροεπαγγελματιών και των μικροαστών, αλλά των πλούσιων ευγενών και μεγαλοαστών. Η οικονομική τους δραστηριότητα και τα πλούτη τους τους εξασφάλιζαν το αίσθημα της ελευθερίας και την αίσθηση της ατομικότητας. Ταυτόχρονα όμως, αυτοί οι ίδιοι άνθρωποι είχαν χάσει κάτι: τη σιγουριά και το αίσθημα πως κάπου ανήκουν, που τους προσέφερε η μεσαιωνική κοινωνική διάρθρωση. Ήταν πιο ελεύθεροι, αλλά ταυτόχρονα και περισσότερο μόνοι. Χρησιμοποιούσαν τη δύναμη και τα πλούτη τους για να ξεζουμίζουν και την τελευταία ρανίδα τέρψεων από τη ζωή. Αλλά γι' αυτό έπρεπε να χρησιμοποιούν ανελέητα κάθε μέσο, από τα σωματικά βασανιστήρια μέχρι τα ψυχολογικά μέσα, για να κυβερνούν τις μάζες και να μην επιτρέπουν την άνοδο των ανταγωνιστών τους. Όλες οι ανθρώπινες σχέσεις δηλητηριάστηκαν απ' αυτόν το λυσσώδη αγώνα ζωής και θανάτου για τη διατήρηση της εξουσίας και του πλούτου. Η αλληλεγγύη προς τους συνανθρώπους – ή τουλάχιστον ανάμεσα στα μέλη μιας τάξης – εκτοπίστηκε, για να πάρει τη θέση της η αδιαφορία. Τα άλλα άτομα θεωρούνταν σαν «αντικείμενα» κατάλληλα προς χρήση και εκμετάλλευση, ή καταστρέφονταν ανελέητα αν αυτό εξυπηρετούσε ορισμένο σκοπό. Το άτομο κυριαρχήθηκε από ένα παράφορο εγωκεντρισμό και από το ακόρεστο πόθο της εξουσίας και του πλούτου. Αποτέλεσμα αυτών ήταν να δηλητηριαστεί επίσης η ισορροπημένη

Υδραυλικός τροχός ανύψωσης βαρών. Η διάμετρος του τροχού ήταν 10,7 μέτρα.

Από το έργο του G. Agricola, *De re metallica*, Βασιλεία 1556

σχέση του ατόμου προς το εγώ του, η αίσθηση της σιγουριάς και της εμπιστοσύνης που είχε. Το ίδιο το εγώ του έγινε κι αυτό ένα αντικείμενο προς χρήση από τον ίδιο τον εαυτό του, όπως και τα άλλα άτομα. Έχουμε λόγους να αμφιβάλουμε αν οι παντοδύναμοι άρχοντες του καπιταλισμού της Αναγέννησης ήταν τόσο ευτυχείς και ασφαλείς όσο περιγράφονται συνήθως. Φαίνεται ότι η νέα ελευθερία τους προσέφερε δύο πράγματα: ένα εντεινόμενο αίσθημα

δύναμης και ταυτόχρονα μεγαλύτερη απομόνωση, αμφιβολία, σκεπτικισμό και – σαν αποτέλεσμα αυτών – άγχος. Είναι ακριβώς η ίδια αντίφαση που συναντάμε στα φιλοσοφικά κείμενα των ουμανιστών. Ενώ εκθειάζουν στη φιλοσοφία τους την ανθρωπινή αξιοπρέπεια, την εξατομίκευση και την ισχύ, εκθέτουν παράλληλα τα σχετικά με την ανασφάλεια και την απελπισία.»

Η στατιστική λέει ...

Επαγγελματικές ασθένειες στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Επεξεργασία: Δήμητρα Πινόση

Πίνακας: Στατιστικά στοιχεία των επαγγελματικών ασθενειών που καταγράφηκαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση κατά το έτος 2005

Επαγγελματική νόσος	Πλήθος			Ποσοστά		
	Συνολικά	Άνδρες	Γυναίκες	Συνολικά	Άνδρες	Γυναίκες
Φυματίωση	151	50	100	0,2%	0,1%	0,4%
Βρουκέλωση	110	83	27	0,1%	0,2%	0,1%
Ερυσίπελας	8	7	ε	0,0%	0,0%	
Λεπτοσπίρωση	4	4	0	0,0%	0,0%	0,0%
Ηπατίτιδα Α	11	ε	9	0,0%		0,0%
Ηπατίτιδα Β	13	4	9	0,0%	0,0%	0,0%
Ηπατίτιδα C	84	45	39	0,1%	0,1%	0,1%
Ηπατίτιδα Ε	ε	0	ε		0,0%	
Άλλες ηπατίτιδες	5	ε	ε	0,0%		
HIV	ε	0	ε		0,0%	
Αγκυλοστομίαση	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%
Καρκίνος στο στήθος	8	8	0	0,0%	0,0%	0,0%
Καρκίνος της ρηνικής κοιλότητας	29	29	0	0,0%	0,1%	0,0%
Παραρίνικος καρκίνος	117	117	0	0,1%	0,2%	0,0%
Καρκίνος στο λάρυγγα	26	25	ε	0,0%	0,0%	
Καρκίνος στους πνεύμονες	1.375	1.343	32	1,7%	2,4%	0,1%
Καρκίνος του δέρματος	18	18	0	0,0%	0,0%	0,0%
Μεσοθηλίωμα	2.458	2.273	185	3,0%	4,1%	0,7%
Καρκίνος της ουροδόχου κύστης	138	133	5	0,2%	0,2%	0,0%
Λευχαιμία	41	36	5	0,0%	0,1%	0,0%
Προκαρκινικές αλλοιώσεις του δέρματος	ε	ε	0			0,0%
Αιματολυτική αναιμία	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%
Αναιμία	ε	ε	0			0,0%
Θρομβοκυτταροπενία	ε	ε	ε			
Ακοκκιοκυττάρωση/ουδετεροπενία	6	6	0	0,0%	0,0%	0,0%
Σύνδρομο καρπιαίου σωλήνα	17.395	6.397	10.996	20,9%	11,6%	39,5%
Πολυνευροπάθεια	12	6	6	0,0%	0,0%	0,0%
Τοξική εγκεφαλοπάθεια	11	10	ε	0,0%	0,0%	
Καταρράκτης	28	26	ε	0,0%	0,0%	
Απώλεια ακοής	10.590	10.330	230	12,7%	18,7%	0,8%
Σύνδρομο Raynaud	1.045	1.039	6	1,3%	1,9%	0,0%
Αλλεργική ρινίτις	219	142	77	0,3%	0,3%	0,3%
Ρινική έλκωση	ε	ε	0			0,0%
Ρινική διάτρηση	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%
Χρόνια βρογχίτις	375	367	8	0,5%	0,7%	0,0%
Άσθμα	1.471	953	517	1,8%	1,7%	1,9%
Πνευμονοκονίωση	786	786	0	0,9%	1,4%	0,0%
Αμιάντωση	1.830	1.765	65	2,2%	3,2%	0,2%

Πυριτίαση	808	762	46	1,0%	1,4%	0,2%
Άλλες πνευμονοκονιώσεις	74	70	4	0,1%	0,1%	0,0%
Πνευμονοκονίωση και φυματίωση	10	9	ε	0,0%	0,0%	
Βυσσίνωση	6	4	ε	0,0%	0,0%	
Αλλεργική κυψελιδίτις	157	99	58	0,2%	0,2%	0,2%
Οξεία χημική βρογχίτις	ε	ε	0			0,0%
Οίδημα των πνευμόνων	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%
Φλεγμονή του ανώτερου αναπνευστικού	ε	ε	0			0,0%
Σύνδρομο δυσλειτουργίας των αεραγωγών	ε	ε	ε			
Πνευμονική ίνωση	8	8	0	0,0%	0,0%	0,0%
Υπεζωκοτική συλλογή	44	44	0	0,1%	0,1%	0,0%
Υπεζωκοτικές πλάκες	5.062	4.886	176	6,1%	8,8%	0,6%
Υπεζωκοτική πάχυνση	1.071	1.059	12	1,3%	1,9%	0,0%
Τοξικές του ήπατος	ε	ε	ε			
Δερματίτιδα εξ επαφής	5.778	3.252	2.525	6,9%	5,9%	9,1%
Κνίδωση εξ επαφής	95	33	62	0,1%	0,1%	0,2%
Ακμή	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%
Διάρθρωση του αγκώνα	81	76	5	0,1%	0,1%	0,0%
Βλάβες μηνίσκου	672	621	51	0,8%	1,1%	0,2%
Τενοντοθηκίτις του χεριού ή του καρπού	12.962	6.901	6.061	15,6%	12,5%	21,8%
Θυλακίτις του αγκώνα	485	307	178	0,6%	0,6%	0,6%
Θυλακίτις στο γόνατο	1.290	1.197	93	1,6%	2,2%	0,3%
Έσω επικονδυλίτις	1.899	1.123	776	2,3%	2,0%	2,8%
Πλάγια επικονδυλίτις	14.155	8.748	5.402	17,0%	15,8%	19,4%
Άρθρωση του καρπού	114	88	26	0,1%	0,2%	0,1%
Νεφρική νόσος	ε	0	ε		0,0%	
Χρόνια νεφρική ανεπάρκεια	ε	ε	0			0,0%
Συμπτώματα κολικών	4	4	0	0,0%	0,0%	0,0%
Άγνωστο	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%
Σύνολο	83.159	55.311	27.808			

ε: Εμπιστευτικά στοιχεία
Πηγή: Eurostat

Ξέρετε ότι ...

Επιμέλεια: Εβίτα Καταγή

- ✓ ο ρυθμός των θανατηφόρων ατυχημάτων στον κλάδο της γεωργίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση των 15 (EE-15), είναι 12,6 για κάθε 100.000 εργαζόμενους. Για ατυχήματα που προκαλούν απουσία από την εργασία μεγαλύτερη των 3 ημερών, ο ρυθμός είναι υψηλότερος από 6.000 ανά 100.000 εργαζομένους και είναι ένας από τους υψηλότερους ανάμεσα σε όλους τους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας. Στην EE-15, μόνο 4% του εργατικού δυναμικού εργάζεται στη γεωργία, ενώ στη διευρυμένη EE αυτό το ποσοστό ανέρχεται σε 13,4%
- ✓ περίπου 1.300 εργαζόμενοι χάνουν τη ζωή τους κάθε χρόνο στον τομέα των κατασκευών, αριθμός που αντιστοιχεί σε 13 άτομα ανά 100.000 και αποτελεί περισσότερο από το διπλάσιο του μέσου όρου των άλλων τομέων
- ✓ ένα 15% των απασχολουμένων στον τομέα της εκπαίδευσης στην Ευρώπη, από δασκάλους και μάγειρες έως και το διοικητικό προσωπικό, έχει υποστεί φυσική ή λεκτική κακομεταχείριση στο χώρο της εργασίας του
- ✓ ο ρυθμός των ατυχημάτων στον τομέα της υγείας είναι κατά 34% μεγαλύτερος από το μέσο όρο όλων των κλάδων στην EE
- ✓ διαταραχές της μέσης προσβάλλουν το 60-90% των ανθρώπων κάποια στιγμή της ζωής του. Μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή το 15-42% παρουσιάζει το πρόβλημα αυτό
- ✓ εκτιμάται ότι το ένα τρίτο των ευρωπαίων εργαζομένων -περισσότερο από 60 εκατομμύρια άνθρωποι- εκτίθενται σε υψηλά επίπεδα θορύβου για περισσότερο από το ένα τέταρτο του εργασιακού τους χρόνου

✓ υπάρχουν 19 εκατομμύρια μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) στην ΕΕ, στις οποίες απασχολούνται σχεδόν 75 εκατομμύρια άνθρωποι. Όμως, στις επιχειρήσεις αυτές καταγράφεται το 82% όλων των επαγγελματικών τραυματισμών, ποσοστό που υπερβαίνει εκείνο των εργαζομένων στις ΜΜΕ σε σχέση με τις υπόλοιπες, ενώ επίσης καταγράφεται το 90% των θανατηφόρων ατυχημάτων

✓ περισσότεροι από 1 στους 4 εργαζόμενοι πλήττονται από επαγγελματικό στρες στην ΕΕ

✓ στην Ευρώπη, οι εργαζόμενοι ηλικίας 18-24 ετών έχουν τουλάχιστον 50% περισσότερες πιθανότητες να τραυματιστούν στην εργασία τους από ό,τι οι περισσότεροι έμπειροι εργαζόμενοι.

Πηγή: Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Υγεία και την Ασφάλεια στην Εργασία (OSHA) <http://osha.europa.eu/en/statistics>

Επικαιρότητα

Ημερίδα στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Εκστρατείας για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία 2008-2009

Με μεγάλη επιτυχία πραγματοποιήθηκε η κεντρική ημερίδα της Ευρωπαϊκής Εκστρατείας για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία 2008-2009. Η εκστρατεία τη διετία αυτή είναι αφιερωμένη στην Εκτίμηση του Κινδύνου στους χώρους εργασίας και έχει ως μήνυμα «**Ασφαλείς και Υγιείς Χώροι Εργασίας. Οφέλη για σένα προσωπικά. Οφέλη για τις επιχειρήσεις.**»

Η ημερίδα διοργανώθηκε από το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας (ΥΠΑΚΠ) και πραγματοποιήθηκε τη **Δευτέρα 24 Νοεμβρίου 2008** στην Αθήνα, στο ξενοδοχείο «Athens Imperial».

Η έναρξη της ημερίδας κηρύχθηκε από την Υπουργό Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, κ. **Φάνη Πάλλη-Πετραλιά**, ενώ χαιρετισμό απήθυσαν η Υφυπουργός Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, κ. **Σοφία Καλαντζάκου**, και εκπρόσωποι των κοινωνικών εταίρων.

Το θέμα «Εκτίμηση κινδύνου – Η ευρωπαϊκή προσέγγιση» ανέπτυξε ο κ. **Ι. Κραψίτης**, Γενικός Δ/ντής

ΥΠΑΚΠ, ενώ για τη «σπουδαιότητα του επαγγελματικού κινδύνου και το ρόλο του Σ.ΕΠ.Ε.» μίλησε κ. **Ν. Κατσακίωρης**, Ειδικός Γραμματέας Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε). «Η οικονομική διάσταση στην εκτίμηση του επαγγελματικού κινδύνου» ήταν το θέμα εισήγησης την οποία έκανε ο Πρόεδρος του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. κ. **Ι. Δραπανιώτης**.

Τα θέματα που αναπτύχθηκαν στη συνέχεια ήταν «Ο επαγγελματικός κίνδυνος και οι νέοι εργαζόμενοι» από τον

κ. **Τ. Γκινάλα**, Δ/ντή ΥΠΑΚΠ, «Η εκτίμηση επαγγελματικού κινδύνου στις εργασίες με χειρωνακτική διακίνηση φορτίων και η συμβολή της στον σχεδιασμό καλών πρακτικών εργασίας» από τον κ. **Γ. Πελωριάδη**, Δ/ντή ΥΠΑΚΠ, Σ.ΕΠ.Ε., «Εκτίμηση κινδύνου στα τεχνικά έργα» από τον κ. **Κ. Πετίνη**, Δ/ντή ΥΠΑΚΠ και «Μελέτη εκτίμησης κινδύνου στα Νοσοκομεία» από τον κ. **Δ. Παπαντωνιάτο**, Ιατρό Πνευμονολόγο, Δ/ντή ΜΕΘ Ιατρικού Αθηνών – Κλινικής Ψυχικού. Ακολούθησαν παρεμβάσεις – τοποθετήσεις και συζήτηση μεταξύ των παρευρισκομένων. Τέλος, ο κ. **Α. Χριστοδούλου**, Δ/ντής ΥΠΑΚΠ και υπεύθυνος της διοργάνωσης, έκλεισε την εκδήλωση αφού μίλησε για τον «Ευρωπαϊκό Οργανισμό για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία». Ακολούθησε μπουφές.

Στο χώρο υποδοχής της εκδήλωσης μοιράστηκαν οι νέες εκδόσεις του ΕΛΙΝΥΑΕ.

Περισσότερες πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Εκστρατεία 2008-2009 διατίθενται στις ιστοσελίδες του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας:
<http://www.yrakp.gr>

και του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία:
<http://osha.europa.eu/el/campaigns/hw2008/front-page>

Στρογγυλή τράπεζα ιατρικής εργασίας με θέμα βασικά ζητήματα επαγγελματικής υγείας των εργαζομένων στα νοσοκομεία

Στις 9 Νοεμβρίου 2008 πραγματοποιήθηκε στη Θεσσαλονίκη στο πλαίσιο του **22ου Ιατρικού Συνεδρίου Ενόπλων Δυνάμεων** -του δεύτερου μεγαλύτερου ιατρικού συνεδρίου της χώρας- στρογγυλή τράπεζα ιατρικής εργασίας με θέμα: **βασικά ζητήματα επαγγελματικής υγείας των εργαζομένων στα νοσοκομεία**.

Συντονιστής ήταν ο **Δρ Θ. Μπάζας**, ειδικός ιατρός εργασίας, Εθνικός Γραμματέας (εκπρόσωπος) της ICOH για την Ελλάδα και ομιλητές η αρχίατρος κ. Α. Καρελή, η Λγο (ΥΙ) Α. Κρικέλλα, ο υποπλοίαρχος (ΥΙ) Ν. Ψαρράς, ο ειδικός ιατρός εργασίας κ.κ. Π. Ζαφειρόπουλος, τ. Διευθυντής ΕΣΥ και η κ. Ε. Πανταζή, Πρόεδρος της Ελληνικής Εταιρείας Ιατρικής Εργασίας και Περιβάλλοντος.

Τις εισηγήσεις παρακολούθησαν, μεταξύ άλλων, ο ΔΥΓ/ΓΕΕΘΑ Υποστργος (ΥΙ) κ. Δροσινόπουλος, η διευθύνουσα του 251 ΓΝΑ Τχος(ΥΝ), κ. Μπακόλα, καθώς και ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό από τα νοσοκομεία της Θεσ/νικης και της περιφέρειας.

Ο Δρ Θ. Μπάζας ανακοίνωσε επίσημα την ελληνική έκδοση του Δήμου Ψυχικού, του «**Διεθνούς Κώδικα ηθικής**

δεοντολογίας για τους ασκούντες επαγγέλματα που αφορούν στην ιατρική και στην υγιεινή της εργασίας» της Διεθνούς Επιτροπής Ιατρικής και Υγιεινής της Εργασίας [ICOH¹]. Η έκδοση διατίθεται δωρεάν από το Δήμο Ψυχικού (τηλ.: 210 6773484/5).

Εσπερίδα με θέμα: «Ασφαλείς και Υγιείς χώροι εργασίας – Εκτίμηση κινδύνου»

Στις 18 Νοεμβρίου 2008, πραγματοποιήθηκε εσπερίδα στο συνεδριακό κέντρο της ΕΕΔΕ, με θέμα: «Ασφαλείς και Υγιείς χώροι εργασίας – Εκτίμηση κινδύνου». Η εκδήλωση έγινε στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων της Ευρωπαϊκής Εβδομάδας Ποιότητας και αποτέλεσε συνέχεια των εκδηλώσεων της Ευρωπαϊκής Εβδομάδας για την Ασφάλεια και Υγεία στην Εργασία. Διοργανώθηκε από το Ινστιτούτο Διοικήσεως Παραγωγής Προϊόντων & Υπηρεσιών (ΙΔΙΠ - ΠΥ) της Ελληνικής Εταιρείας Διοικήσεως Επιχειρήσεων (ΕΕΔΕ).

Την εκδήλωση άνοιξε με χαιρετισμό ο προεδρεύων και πρόεδρος της Οργανωτικής Επιτροπής, **κ. Γ. Μαυριδάρας**, ενώ χαιρετισμό απηύθυναν και οι **κ.κ. Μ. Κοζάνης**, πρόεδρος της Ο.Ε. της Ευρωπαϊκής Εβδομάδας Ποιότητας και **Π. Αγερίδης**, πρόεδρος Δ.Ε. του ΙΔΙΠ-ΠΟΥ. Για την «Εκτίμηση κινδύνου – βασικό εργαλείο πρόληψης. Προοπτικές στην Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση» μίλησε ο **κ. Α. Χριστοδούλου**, διευθυντής της Διεύθυνσης Πληροφόρησης, Επιμόρφωσης, Παρακολούθησης Πολιτικής σε θέματα Ασφάλειας & Υγείας, του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας ενώ για τη «Συμμετοχική εκτίμηση επαγγελματικού κινδύνου – Παραδείγματα εκτίμησης κινδύνων για την ασφάλεια των εργαζομένων και εργονομικών παραγόντων» μίλησε ο **κ. Α. Ταργουτζίδης**,

Μηχανολόγος Μηχανικός MBA, PhD από το παράρτημα Θεσσαλονίκης του ΕΛΙΝΥΑΕ. Το θέμα «Εκτίμηση Επαγγελματικού Κινδύνου: από τον εντοπισμό των κινδύνων στον εντοπισμό των επικίνδυνων καταστάσεων» ανέπτυξε ο **κ. Ν. Β. Μαρμαράς**, αναπλ. καθηγητής στη Σχολή Μηχανολόγων

¹ Η Διεθνής Επιτροπή Ιατρικής και Υγιεινής της Εργασίας είναι αναγνωρισμένη από τον ΟΗΕ με τον οποίο συνεργάζεται.

Μηχανικών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου. Τη σειρά των εισηγήσεων έκλεισε ο **κ. Σ. Δρίβας**, Ειδικός Ιατρός Εργασίας, Υπεύθυνος του Κέντρου Υγείας - Υγιεινής της Εργασίας του ΕΛΙΝΥΑΕ με θέμα τις «Πρακτικές Εφαρμογές Εκτίμησης Επαγγελματικού Κινδύνου». Ακολούθησαν ερωτήσεις και συζήτηση μεταξύ των παρευρισκομένων.

Εκτός από τους δύο ομιλητές του, το ΕΛΙΝΥΑΕ συμμετείχε στην εκδήλωση με έκθεση νέων και παλαιών εκδόσεων οι οποίες διανεμήθηκαν στους παρευρισκόμενους που έδειξαν ενδιαφέρον.

Ημερίδα με θέμα «Παράγοντες Εκτίμησης Επαγγελματικού Κινδύνου» στη Λαμία

Την **Τετάρτη 19 Νοεμβρίου 2008** πραγματοποιήθηκε στη Λαμία ημερίδα με θέμα «**Παράγοντες Εκτίμησης Επαγγελματικού Κινδύνου**». Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα εκδηλώσεων του Εργατικού Κέντρου Φθιώτιδας και διοργανώθηκε από το Σύνδεσμο Βιομηχανιών Θεσσαλίας & Κεντρικής Ελλάδος σε συνεργασία με το Περιφερειακό Κέντρο Πρόληψης Επαγγελματικού Κινδύνου Κεντρικής Ελλάδος, το Εργατικό Κέντρο Φθιώτιδας, το Ελληνικό Ινστιτούτο Υγιεινής & Ασφάλειας της Εργασίας και το Σ.Β.Θ.Κ.Ε./Enterprise Europe Network-Hellas.

Στόχος της εκδήλωσης ήταν η ενημέρωση των κοινωνικών εταίρων σε θέματα που αφορούν στην υγιεινή και την ασφάλεια της εργασίας και φιλοδοξία των διοργανωτών η συμβολή τους στη διαρκή ευαισθητοποίηση του κοινωνικού συνόλου σε θέματα τόσο σημαντικά, όπως αυτά της προστασίας της ανθρώπινης ζωής και υγείας στους εργασιακούς χώρους.

Η εκδήλωση στέφθηκε με απόλυτη επιτυχία αφού η προσέλευση ήταν σημαντική ενώ και η συμμετοχή των παρευρισκομένων στο διάλογο που ακολούθησε τις παρουσιάσεις, έντονη.

Την εκδήλωση χαιρέτησαν ο Ειδικός Γραμματέας Σώ-

ματος Επιθεώρησης Εργασίας, **κ. Ν. Κατσακιώρης**, ο Νομάρχης Φθιώτιδας **κ. Αθ. Χειμάρης**, εκπρόσωπος του μητροπολίτη Φθιώτιδος, ο αντιπρόεδρος του ΣΒΘΚΕ, **κ. Λ. Μωλιώτης**, και ο πρόεδρος του Εργατικού Κέντρου Φθιώτιδας, **κ. Χ. Κόρκος**.

Στη συνέχεια ακολούθησαν εισηγήσεις με πρώτη αυτή του προϊστάμενου του περιφερειακού Κέντρου Πρόληψης Επαγγελματικού Κινδύνου (ΚΕΠΕΚ) Κεντρικής Ελλάδας **κ. Α. Καραγεωργίου** που είχε ως θέμα τη διερεύνηση των εργατικών ατυχημάτων και συμβάντων ως σημαντικού παράγοντα πρόληψης. Η εκδήλωση συνεχίστηκε με την εισήγηση του προϊστάμενου του τμήματος Τεχνικής και Υγειονομικής επιθεώρησης Φθιώτιδας, **κ. Σ. Αντωνιάδη**, ο οποίος παρουσίασε μια ανάλυση των εργατικών ατυχημάτων στο νομό Φθιώτιδας. Ακολούθησε η εισήγηση του **κ. Σ. Νάρη** από το παράρτημα Θεσσαλίας του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε., ο οποίος αναφέρθηκε στο ρόλο και τα καθήκοντα του τεχνικού ασφαλείας, ενώ το σκέλος των εισηγήσεων έκλεισε με την εισήγηση του **κ. Σ. Δρίβα**, υπευθύνου του Κέντρου Υγείας-Υγιεινής της Εργασίας του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε., ο οποίος ανέλυσε το ρόλο και τα καθήκοντα του γιατρού εργασίας.

Η εκδήλωση ολοκληρώθηκε με συζήτηση στην οποία συμμετείχαν τόσο οι εισηγητές όσο και οι παρευρισκόμενοι.

Ημερίδα με θέμα «Εργονομικές παρεμβάσεις: συμβολή στην ολική ποιότητα»

Την **Πέμπτη 11 Δεκεμβρίου 2008**, το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας (ΤΕΕ) σε συνεργασία με την Ελληνική Εται-

ρεία Εργονομίας (ΕΕΕ) διοργάνωσε ημερίδα με θέμα: «Εργονομικές Παρεμβάσεις: Συμβολή στην Ολική Ποιότητα». Η

ημερίδα πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα, στο Ξενοδοχείο ACROPOL.

Στόχος της ήταν η ενημέρωση για τους τομείς παρέμβασης της εργονομίας (σχεδιασμός προϊόντων, εργαλείων, θέσεων και χώρων εργασίας, ασφάλεια και υγιεινή της εργασίας, αλληλεπίδραση ανθρώπου-μηχανής, αλληλεπίδραση ανθρώπου-Η/Υ κ.λπ.) περιλαμβάνοντας:

- πρωτότυπες μελέτες εργονομικού ενδιαφέροντος
- ολοκληρωμένες εργονομικές παρεμβάσεις-μελέτες σε χώρους εργασίας
- μελέτες εργονομικής αξιολόγησης προϊόντων, εργαλείων, θέσεων και χώρων εργασίας
- μελέτες ανάλυσης αναγκών των χρηστών και εργονομικού σχεδιασμού
- παρουσίαση μεμονωμένων πρακτικών εφαρμογών και λύσεων κατά τις οποίες χρησιμοποιήθηκε η εργονομική προσέγγιση και γνώση.

Την εκδήλωση άνοιξε με χαιρετισμό ο Πρόεδρος του ΤΕΕ, **κ. Γ. Αλαβάνος**, ενώ χαιρετισμό απήυθη και ο Πρόεδρος της ΕΕΕ, **κ. Η. Μπανούτσος**. Τα θέματα των εισηγήσεων κάλυπταν τέσσερις ενότητες:

- α) Αλληλεπίδραση ανθρώπου και ηλεκτρονικού υπολογιστή – Ευχρηστία
- β) Μορφολογικός σχεδιασμός - Βελτιώσεις θέσεων εργασίας και προϊόντων
- γ) Πρότυπα - Προδιαγραφές
- δ) Μέθοδοι και εφαρμογές αξιολόγησης μυοσκελετικών

προβλημάτων.

Τα επιμέρους θέματα ανέπτυξαν εισηγητές από το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, το Πανεπιστήμιο Πατρών, το Πολυτεχνείο Κρήτης, το Πανεπιστήμιο Πειραιά, τον ΕΛΟΤ και άλλους φορείς. Στην τελευταία ενότητα συμμετείχε η **κ. Θ. Κουκουλάκη**, Τοπογράφος Μηχανικός, υπεύθυνη του Κέντρου Ασφάλειας του ΕΛΙΝΥΑΕ, η οποία ανέπτυξε το θέμα «Διερεύνηση ψυχοκοινωνικών παραγόντων και μυοσκελετικών συμπτωμάτων σε εργαζόμενους σε τηλεφωνικά κέντρα».

Η εκδήλωση έκλεισε με ερωτήσεις - παρεμβάσεις και συζήτηση μεταξύ των παρευρισκομένων.

Κατά την εκδήλωση, εκτός από τις παρουσιάσεις και άλλο χρήσιμο ενημερωτικό υλικό σε έντυπη ή/και ηλεκτρονική μορφή, διανεμήθηκαν εκδόσεις του ΕΛΙΝΥΑΕ.

Ημερίδα για τα βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα από τους Οικολόγους Πράσινους

Οι επικείμενες ρυθμίσεις για τα βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα από οικονομική σκοπιά ήταν ο άξονας συζήτησης σε σχετική ημερίδα των Οικολόγων Πράσινων η οποία πραγματοποιήθηκε στις 28/1/09 στα γραφεία της Ένωσης Ελλήνων Χημικών. Οι ρυθμίσεις που προτείνονται με το πόρισμα της επιστημονικής επιτροπής του υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας (διαβάθμιση της επικινδυνότητας σε 4 κατηγορίες, διατήρηση του σημερινού καθεστώτος για τους ήδη εργαζόμενους, διαχωρισμός παλιών και νέων), παρουσιάζουν βασικά προβλήματα τα οποία εκτέθηκαν διεξοδικά από τους ομιλητές που παρίσταντο στην εκδήλωση. Με εισηγήσεις τους τα μέλη των Ο.Π. **κ.κ. Ε. Τσιομίδου**, Δρ. Κοινωνιολογίας, μέλος της ομάδας υγείας των Οικολόγων Πράσινων & **Γ. Παρασκευόπουλος**, νομικός, μέλος της ομάδας οικονομίας των Οικολόγων Πράσινων, αναφέρθηκαν στο πλαίσιο διαλόγου και των προτάσεων που έχουν καταθέσει για τις συνθήκες εργασίας με αφορμή το πόρισμα της Επιτροπής για τα Βαρέα και Ανθυγιεινά. Συντονιστής της συζήτησης ήταν ο **κ. Α. Μακρένογλου**.

Στην εκδήλωση συμμετείχαν με εισηγήσεις τους οι **κ.κ. Γ. Τούντας**, Αναπληρωτής Καθηγητής της Προληπτικής Ιατρικής, Εργαστήριο Υγιεινής και Επιδημιολογίας, Ιατρικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών, **Σ. Δρίβας**, Ειδικός Ιατρός Εργασίας και Υπεύθυνος του Κέντρου Υγείας του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε, **Γ. Ραχιώτης**, Ειδικός Ιατρός Εργασίας, **Γ. Ντου-**

νιάς, Ειδικός Ιατρός Εργασίας και Επιμελητής του τομέα Επαγγελματικής και Βιομηχανικής Υγιεινής της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Υγείας, **Μ. Χάλαρης**, χημικός, σύμβουλος Διοικούσας Επιτροπής της Ένωσης Ελλήνων Χημικών, **Κ. Διάκος**, δικηγόρος, μέλος του Πανελλαδικού Συμβουλίου Οικολόγων Πράσινων, υποψήφιος Ευρωβουλευτής, **Α. Παντέλογλου**, χημικός και Msc Βιοχημικής Μηχανικής, **Γ. Φαρφαράς**, αισθητικός ΠΕ, μέλος του Πανελλαδικού Συμβουλίου των Οικολόγων Πράσινων, **Γ. Χαριτάκης**, καρδιολόγος και η **κ. Χ. Θεοχάρη**, περιβαλλοντολόγος μηχανικός, υπεύθυνη του τμήματος Περιβάλλοντος του Εργατικού Κέντρου Αθηνών.

Ενημερωτική ομιλία με θέμα «Υγεία και ασφάλεια στην εργασία με οθόνες οπτικής απεικόνισης» στα Χανιά

Στις 21 Ιανουαρίου 2009, στην αίθουσα του Δημοτικού Συμβουλίου Χανίων, πραγματοποιήθηκε με επιτυχία από τον Ιατρό Εργασίας του Δήμου Χανίων, **Δρ Η. Ε. Μαζοκοπάκη**, ενημερωτική ομιλία με θέμα «Υγεία και ασφάλεια στην ερ-

γασία με οθόνες οπτικής απεικόνισης». Την εκδήλωση διοργάνωσε το Γραφείο Εκπαίδευσης, Υγιεινής και Ασφάλειας του Δήμου Χανίων, στα πλαίσια μιας συστηματικής προληπτικής στρατηγικής στον Τομέα της Υγιεινής και Ασφάλειας στους εργασιακούς χώρους.

Ομοσπονδία Νοσηλευτών Επαγγελματικής Υγείας στην Ευρωπαϊκή Ένωση (FOHNEU)

Το Δ.Σ. της Ομοσπονδίας Νοσηλευτών Επαγγελματικής Υγείας στην Ε.Ε. (Federation of Occupational Health Nurses within the European Union: FOHNEU) πραγματοποίησε δύο συναντήσεις το 2008. Στις 15-17 Μαΐου στην Κοπεγχάγη της Δανίας και στις 29-31 Οκτωβρίου στο Bilbao της Ισπανίας, όπου φιλοξενήθηκε από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό για την Υγεία και Ασφάλεια στην Εργασία (European Agency for Safety and Health at Work- EASHW). Οι επικεφαλής των τομέων του τριμερούς αυτού οργανισμού (Κυβερνήσεις – Εργοδότες - Εργαζόμενοι) παρουσίασαν στην Ομοσπονδία το ρόλο και τις δραστηριότητες του Οργανισμού.

Στις δύο συναντήσεις του Δ.Σ της Ομοσπονδίας συζητήθηκαν οι βασικές εξελίξεις στον τομέα της ΥΑΕ στις διάφορες χώρες της Ε.Ε. και στην επαγγελματική και επιστημονική κατάσταση των Νοσηλευτών Επαγγελματικής Υγείας (NEY). Κατά τη διάρκεια των συζητήσεων, αναδείχθηκε ότι η εντεινόμενη οικονομική κρίση στις χώρες της Ε.Ε. θα επηρεάσει το επίπεδο προστασίας της Υ&Α των εργαζομένων και τις υπηρεσίες που απασχολούνται με αυτόν τον τομέα. Αναμένονται επιπτώσεις στη σωματική και ψυχική υγεία των εργαζομένων από την αυξημένη ανεργία λόγω πτωχεύσεων, εξαγορών κ.λπ., την εντατικοποίηση της εργασίας όσων δε χάνουν τη δουλειά τους, την ανοχή από τους εργαζόμενους απέναντι στην έλλειψη μέτρων ΥΑΕ λόγω του φόβου απόλυσης κ.ά. Επίσης, στο πλαίσιο των πολιτικών των επιχειρήσεων για μείωση του κόστους, τα μέτρα Υ&Α και οι υπηρεσίες ΥΑΕ θα είναι από τα πρώτα «έξοδα» που αναμένεται να περικοπούν. Εμπειρία για αυτές τις επιπτώσεις προήλθε από την Ιρλανδία και την Ολλανδία όπου απολύονται NEY.

Επίσης, από τη Μ. Βρετανία και τη Δανία, αναδείχθηκε ότι ένας βασικός προσανατολισμός στον τομέα της ΥΑΕ αποτελεί η μείωση του αριθμού των εργαζομένων που απουσιάζουν από την εργασία για λόγους υγείας και αναπηρίας. Στην ουσία αφορά στη μείωση των αδειών ασθένειας και των παροχών από τα ασφαλιστικά ταμεία που τις συνοδεύουν. Γι' αυτό το σκοπό αναπτύσσονται διάφορες ειδικότητες, υπηρεσίες και προγράμματα.

Επιπλέον, από τη φιλανδική αναφορά αναδείχθηκε ότι η κυβέρνηση εστιάζει στην προαγωγή της υγείας στους χώρους εργασίας σε θέματα όπως η διατροφή και η φυσική άσκηση. Η προαγωγή της υγείας στο χώρο εργασίας αποτελεί και μια από τις βασικές μελέτες-εκστρατείες του E.A.S.H.W., που παροτρύνει τους εργοδότες στην ανάπτυξη διαφόρων δραστηριοτήτων σχετικών με το θέμα αυτό. Σε συζήτηση με την υπεύθυνη του προγράμματος τόνιστηκε ότι αυτό δεν πρέπει να γίνεται σε βάρος της δια-

σφάλισης της προστασίας των εργαζομένων πρώτα και κύρια από τους επαγγελματικούς κινδύνους. Στη Φιλανδία, επίσης, αναπτύσσεται ειδικό πρόγραμμα για την παρέμβαση στους χώρους εργασίας σε σχέση με το θέμα της κατανάλωσης αλκοόλ που αποτελεί σημαντικό πρόβλημα. Τέλος, συνεχίζεται αυξητικά η τάση χρησιμοποίησης από τους εργοδότες ιδιωτικών εξωτερικών εταιριών (ΕΞΥΠΠ) για την παροχή υπηρεσιών ΥΑΕ και σταδιακής διόλωσης των Εσωτερικών Υπηρεσιών που θεωρούνται περισσότερο ακριβές. Συγκεκριμένα, σ' ένα σύνολο περίπου 80.000 εργαζομένων οι υπηρεσίες ΥΑΕ παρέχονται πλέον από ιδιωτικές επιχειρήσεις ΥΑΕ και όχι από εσωτερικές υπηρεσίες στους χώρους εργασίας. Στη Γαλλία ο τομέας της Υ&Α περνά μια σημαντική μεταβατική φάση, όπου η έλλειψη γιατρών εργασίας και οι νομοθετικές αλλαγές επιτρέπουν στους NEY να αναλάβουν πιο καίριες θέσεις στις υπηρεσίες ΥΑΕ με κατάλληλη εκπαίδευση. Αυτή η δυνατότητα αναβάθμισης των νοσηλευτών δε συνοδεύεται από αναβάθμιση γενικά του τομέα ΥΑΕ. Στην ουσία η νομική δυνατότητα των νοσηλευτών να αναλαμβάνουν μόνοι τους την παροχή υπηρεσιών ΥΑΕ προς τις επιχειρήσεις, ακολουθεί τη λογική του κόστους-οφέλους, σε βάρος της ανάγκης διεπιστημονικής προσέγγισης της προστασίας των εργαζομένων από επαγγελματικούς κινδύνους (γιατροί, μηχανικοί, νοσηλευτές κ.λπ.).

Η ελληνική αντιπροσωπεία αναφέρθηκε στην πολιτική αρνητικών αλλαγών στο θεσμό των Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελματών (ΒΑΕ) και στη μη εφαρμογή του θεσμού για μεγάλο μέρος των νοσηλευτών. Ο θεσμός αυτός από τις δηλώσεις των μελών του Δ.Σ. φαίνεται να υπάρχει με διαφορετικές μορφές για κάποια επαγγέλματα σε όλες τις χώρες ή καταργήθηκε πολύ πρόσφατα αυξάνοντας τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης. Επίσης, συζήτηση έγινε για την ανυπαρξία υπηρεσιών προστασίας από τον επαγγελματικό κίνδυνο στην πλειοψηφία των ελληνικών υπηρεσιών υγείας και πρόνοιας. Αντίθετα, από την Ολλανδία αναφέρθηκε ότι, μετά από επιθεωρήσεις στα νοσοκομεία, οι διοικήσεις υποχρεώθηκαν σε σημαντικές δράσεις σχετικά με την πρόληψη των μυοσκελετικών διαταραχών στο προσωπικό.

Στον τομέα των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων αναφέρθηκε ότι λειτουργεί για πρώτη φορά το εξ αποστάσεως πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών επιπέδου Master –Harmonising Occupational Health Nursing in the European Union (HOHNEU) για νοσηλευτές στον τομέα ΥΑΕ υπό το Πανεπιστήμιο του Sheffield. Για περισσότερες πληροφορίες οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να ανατρέξουν στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.sheffield.ac.uk/snm/online/mmedsci-occupational-health-nursing/>

indexohn.html Γενικότερα όμως, σε ότι αφορά στην εκπαίδευση, πολλές από τις χώρες αναφέρουν μειωμένο ενδιαφέρον από τους νοσηλευτές για ειδικευση και παρακολούθηση σεμιναρίων στον τομέα της Επαγγελματικής Υγείας, γεγονός που αντικατοπτρίζει την επιδεινούμενη επαγγελματική αποκατάσταση των νοσηλευτών σε αυτόν τον τομέα σε όλη την Ε.Ε., αλλά και τη γενική υποβάθμιση της θεματολογίας στην πολιτική των χωρών.

Οι ομάδες εργασίας αναδιοργανώθηκαν ανά δύο άτομα και η ελληνική αντιπροσωπεία ανέλαβε τον τομέα εκπαίδευσης και έρευνας. Στους στόχους των ομάδων εργασίας εντάχθηκε η παρακολούθηση της νομοθεσίας της Ε.Ε. για την ΥΑΕ, η προώθηση της ομοσπονδίας και του ρόλου των νοσηλευτών στους διάφορους σχετιζόμενους φορείς. Ο τομέας εκπαίδευσης - έρευνας ανέλαβε την καταγραφή

των δραστηριοτήτων εκτίμησης του βαθμού του επαγγελματικού κινδύνου και προαγωγής της υγείας που εκτελούν οι Νοσηλευτές κατά τη διάρκεια της εργασίας τους, την ανανέωση των δεδομένων σχετικά με την κατάσταση των νοσηλευτών, τον εντοπισμό και την καταγραφή των ευκαιριών και των εμποδίων στην επαγγελματική-επιστημονική δραστηριότητα των ΝΕΥ, τη διερεύνηση του ορισμού της Νοσηλευτικής Επαγγελματικής Υγείας. Η Ομοσπονδία, τέλος, αποφάσισε να επανεκδόσει το περιοδικό της FOHNEU.

Κατερίνα Μιχαλιού
Νοσηλεύτρια Επαγγελματικής Υγείας
Εκπρόσωπος στο Δ.Σ. της FOHNEU

Νέες προτάσεις και προοπτικές για την εκπαίδευση

Ο τομέας της Βιομηχανικής και Επαγγελματικής Υγιεινής της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Υγείας (Ε.Σ.Δ.Υ.), με Διευθυντή τον

Καθηγητή Βασίλη Μακρόπουλο, Πρόεδρο του Επιστημονικού Συμβουλίου του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε., στο πλαίσιο της δια βίου εκπαίδευσης και του προγράμματος Leonardo Da Vinci, (AGREEMENT – 2007-3618/001-001, PROJECT NUMBER – 135624-LLP-1-2007-1-SI-KA3-KA3MP), συνεργάζεται με την Παιδαγωγική Σχολή και τη Νοσηλευτική Σχολή της Λουμπλιάνας (Σλοβενία), τις σχολές BFI (Αυστρία, Salzburg), VS Riedersgach (Σλοβενία), τα σχολεία Primary School France Pre eren (Σλοβενία, Kranj), Δημοτικό Σχολείο Παλαιοκλήπου (Ελλάδα, Λέσβος), ΕΠΑ.Λ Γέρας (Ελλάδα, Λέσβος) και τις εταιρείες Bitmedia (Αυστρία) και IDEC (Ελλάδα) στην ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού εξ αποστάσεως εκπαίδευσης (e-learning), με τίτλο 3D Biolab. Το εκπαιδευτικό αυτό υλικό e-learning, απευθύνεται και στις τρεις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Χρησιμοποιώντας 3D εικόνες αλλά και 2D προσομοιώσεις ευελπιστεί να συμβάλει στην ενεργητική μάθηση πολύπλοκων τομέων της βιολογίας όπως είναι η όραση και η ακοή. Ο τομέας της Βιο-

μηχανικής και Επαγγελματικής Υγιεινής της Ε.Σ.Δ.Υ., έχει αναλάβει το υποέργο 4 με τίτλο «Ανάπτυξη νέων εκπαιδευτικών προτάσεων», εστιάζοντας κυρίως στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Επίσης, ο ίδιος τομέας στο πλαίσιο της δια βίου εκπαίδευσης και του προγράμματος Leonardo Da Vinci (AGREEMENT No 2008-LVD-TOI-D68 Project n° 2008-1-BE3-1-LEO05-00288), συνεργάζεται με το Βέλγιο (EPYC, SERVICE CENTRAL de PREVENTION pour le SECTEUR du TRAVAIL INTERIMAIRE, Comité National d'Action pour la Sécurité et l'Hygiène dans la Construction CNAC), τη Βουλγαρία (Bulgarian Industrial Association – UNION OF BULGARIAN BUSINESS), την Ουγγαρία (AIB VINCOTTE Hungary Ltd), τη Ρουμανία (VOCATIONAL HOUSE OF BUILDERS), την Τουρκία (POINT Project Construction & Engineering Trading LLC [POINT]) για τη δημιουργία, στην ελληνική, e-learning εκπαιδευτικού εργαλείου σε θέματα υγείας και ασφάλειας στην εργασία. Το εκπαιδευτικό αυτό e-learning υλικό απευθύνεται κυρίως σε μαθητές, άνεργους, μαθητές που διέκοψαν τη σχολική εκπαίδευση, εργαζόμενους με προσωρινή εργασία κ.λπ.

Έρευνα για την αποτελεσματικότητα των μέτρων πρόληψης στο εργασιακό περιβάλλον

Στις 15 και 16 Οκτωβρίου 2009 στη Δρέσδη της Γερμανίας θα πραγματοποιηθεί το συνέδριο της ειδικής επιτροπής της Διεθνούς Ομοσπονδίας Κοινωνικής Ασφάλισης (International Social Security Association - ISSA) με τίτλο «Έρευνα για την αποτελεσματικότητα των μέτρων πρόληψης στο εργασιακό περιβάλλον». Το συνέδριο διοργανώνει το γερμανικό Ινστιτούτο των Επαγγελματικών Συνδέσμων για

την Εργασία και την Υγεία (Institut Arbeit und Gesundheit-BGAG).

Το συνέδριο έχει στόχο να παρουσιάσει ερευνητικά αποτελέσματα για την υποστήριξη των επιχειρήσεων. Σημείωση δεν έχει μόνο η έρευνα των κλασικών κινδύνων σε

ένα χώρο εργασίας, αλλά και η έρευνα για τη βελτιστοποίηση των υπηρεσιών πρόληψης.

Οι θεματικές ενότητες του συνεδρίου είναι:

- έρευνα της αποτελεσματικότητας των υπηρεσιών πρόληψης
- η πρόληψη ως αποτελεσματικό και αποδοτικό εργαλείο για τις επιχειρήσεις
- πώς μπορούμε να διευκολύνουμε και να προωθήσουμε την εφαρμογή των δραστηριοτήτων ΥΑΕ στις επιχειρήσεις
- αξιολόγηση των ερευνητικών ινστιτούτων που ασχολούνται με θέματα ΥΑΕ και των υπηρεσιών τους.

Οι βασικοί ομιλητές θα είναι από τον Καναδά, τις ΗΠΑ, τη Βραζιλία, τη Ν. Αφρική, τη Ν. Κορέα, τη Σιγκαπούρη και πολλές ευρωπαϊκές χώρες. Για όλες τις ομιλίες θα υπάρξει ταυτόχρονη μετάφραση στα Αγγλικά, Γαλλικά και Γερμα-

νικά. Προθεσμία υποβολής περιλήψεων είναι η 14η Απριλίου 2009.

Πληροφορίες σχετικά με την υποβολή περιλήψεων καθώς και την εγγραφή στο συνέδριο:
κα Sabine Fischer, τηλ.: 0049 351 457 1320, φαξ: 0049 351 457 201777, e-mail: issa.colloc@dguv.de

Νομοθετικές Εξελίξεις

Επιμέλεια: Αφροδίτη Δαΐκου

Υπουργική Απόφαση 1483/12/2009 (ΦΕΚ 60/Β/21.1.2009): Επιμόρφωση εργοδοτών για θέματα άσκησης καθηκόντων τεχνικού ασφάλειας στις επιχειρήσεις τους εφόσον αυτές υπάγονται στην Γ' κατηγορία σύμφωνα με το π.δ. 294/1988 και απασχολούν λιγότερους από 50 εργαζόμενους – Προγράμματα 2009.

Υπουργική Απόφαση 1481/11/2009 (ΦΕΚ 60/Β/21.1.2009): Επιμόρφωση εργοδοτών και εργαζομένων για θέματα άσκησης καθηκόντων τεχνικού ασφάλειας - Προγράμματα 2009.

Στις παραπάνω υπουργικές αποφάσεις καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις για την εκτέλεση των αντίστοιχων προγραμμάτων επιμόρφωσης, όσον αφορά στους φορείς

και χώρους εκτέλεσής τους, το ελάχιστο περιεχόμενο τους, τα προσόντα των εκπαιδευτών, το περιεχόμενο των αιτήσεων, τη διαδικασία έγκρισης κ.λπ.

Κοινή Υπουργική Απόφαση οικ. Φ.Α/9.2/ΟΙΚ. 28425/2008 (ΦΕΚ 2604/Β/22.12.2008): Συμπλήρωση διατάξεων σχετικά με την εγκατάσταση, λειτουργία, συντήρηση και ασφάλεια των ανελκυστήρων.

Η κοινή αυτή υπουργική απόφαση καταργεί τις Φ.Α/9.2/7543/403/07 (ΦΕΚ 696/Β/2007) και Φ.Α/9.2 Οικ. 14143/720/07 (ΦΕΚ 1111/Β/2007) κοινές υπουργικές αποφάσεις, την Φ.Α' 9.2/24461/1124/14.11.2006 εγκύκλιο της ΓΓΒ/ ΥΠΑΝ, τα Φ.9.2/7192/505/24.4.2002, Φ.9.2/16245/1076/13.9.2002 και Φ.9.2/6065/407/18.6.2004 έγγραφα

εφαρμογής της προαναφερόμενης κοινής υπουργικής απόφασης της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας Διεύθυνσης Υποστήριξης Βιομηχανιών του Υπουργείου Ανάπτυξης ως και κάθε γενική ή ειδική διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις της ή ρυθμίζει διαφορετικά τα θέματα που ρυθμίζονται από αυτή.

Κοινή Υπουργική Απόφαση ΑΣ 4.1/οικ. 45573/3719/2008 (ΦΕΚ 1874/Β/12.9.2008): Τροποποίηση της υπ αριθμ Φ4.2/18960/1446/19.6.2001 κοινής απόφασης των Υπουργών Εθνικής οικονομίας και Οικονομικών, Εθνικής Άμυνας, Ανάπτυξης, μεταφορών και Επικοινωνιών και Εμπορικής Ναυτιλίας για την εναρμόνιση του Ελληνικού Δικαίου με την οδηγία 2006/90/ΕΚ της Επιτροπής της 3ης Νοεμβρίου 2006 για την 7η προσαρμογή στην τεχνική πρόοδο της οδηγίας 96/49/ΕΚ του Συμβουλίου για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με τις σιδηροδρομικές μεταφορές επικίνδυνων εμπορευμάτων.

Η κοινή αυτή υπουργική απόφαση αναφέρεται στα παρακάτω θέματα:

Μέρος 1: Γενικές διατάξεις

Μέρος 2: Ταξινόμηση

Μέρος 3: Κατάλογος επικίνδυνων εμπορευμάτων, ειδικές διατάξεις και εξαιρέσεις σχετικές με επικίνδυνα εμπορεύματα συσκευασμένα σε περιορισμένες ποσότητες

Μέρος 4: Χρήση συσκευασιών, ενδιάμεσων εμπορευματοκιβωτίων για μεταφορά χύμα (IBCs), μεγάλων συ-

σκευασιών και δεξαμενών

Μέρος 5: Διαδικασίες αποστολής

Μέρος 6: Απαιτήσεις για την κατασκευή και τον έλεγχο συσκευασιών, ενδιάμεσων εμπορευματοκιβωτίων για χύμα μεταφορά (IBCs), μεγάλων συσκευασιών και δεξαμενών

Μέρος 7: Διατάξεις που αφορούν στις συνθήκες μεταφοράς, φόρτωσης, εκφόρτωσης και διαχείρισης.

Απόφαση 58474 Φ. 700.1/2008 (ΦΕΚ 2266/Β/5.11.2008):

Τροποποίηση της υπ. αριθμ. 12/2007 Πυροσβεστικής Διάταξης (ΦΕΚ 545/Β) «Καθιέρωση βιβλίου ελέγχου συν-

τήρησης και καλής λειτουργίας των μέσων ενεργητικής πυροπροστασίας των επιχειρήσεων».

ΦΕΚ 1506/Β/30.7.2008:

Καθορισμός της διαδικασίας χορήγησης πιστοποιητικού πυροπροστασίας σε επιχειρήσεις που στεγάζονται σε κτί-

ρια.

Τα πλήρη κείμενα των νομοθετημάτων και των ευρωπαϊκών οδηγιών είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα του Ινστιτούτου, στη διεύθυνση: <http://www.elinyae.gr>.

Συνέδρια - Ημερίδες - Εκθέσεις

Επιμέλεια: Κωνσταντίνα Καψάλη

1. **3-27 Φεβρουαρίου 2009, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών**
Πρόγραμμα Μορφωτικών Εκδηλώσεων ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑ - Γ' Κύκλος Ομιλιών: "Η χρονιά του Δαρβίνου"
 Τηλ: 210 7273501
 URL: <http://www.eie.gr/epistimiskoinonia/2008-2009/%CE%922009%20%CE%94%CE%B1%CF%81%CE%B2%CE%AF%CE%BD%CE%BF%CF%82.pdf>

2. **4-5 Μαρτίου 2009**
Συνέδριο με θέμα: 170 χρόνια Πολυτεχνείο, οι Μηχανικοί και η Τεχνολογία στην Ελλάδα
Πληροφορίες: Μαρία Γεραμπίνη, Κτήριο Διοίκησης ΕΜΠ, Ζωγράφου 15780
 Τηλ: 210 7721876
 Φαξ: 210 7721878
E-mail: mili@central.ntua.gr
URL: www.ntua.gr/conf170/documents/anakoinwsh2.doc

3. **26-29 Μαρτίου 2009, Αθήνα**
1η Διεθνής Έκθεση Τεχνολογιών Νερού & Περιβάλλοντος Environment '09
Διοργάνωση: LeaderTech
Πληροφορίες: LeaderTech – LeaderExpo
 Τηλ: 210 6141164
 Φαξ: 210 8024267
E-mail: info@leaderexpo.gr
URL: <http://www.leaderexpo.gr/>

5. **29 Απριλίου 2009**
Ημερίδα του Αντικαρκινικού Νοσοκομείου Μεταξά, Αμφιθέατρο Νοσοκομείου, είσοδος ελεύθερη, 8.30πμ – 14.30πμ
Θέμα: "Ψυχοκοινωνική αποκατάσταση ογκολογικού ασθενή"
Διοργάνωση: Αντικαρκινικό Νοσοκομείο Μεταξά, Διεύθυνση Νοσηλευτικής Υπηρεσίας
Πληροφορίες: Μαρία Βασταρδή Νοσηλεύτρια, MBA στη Διοίκηση Ολικής Ποιότητας, Υπεύθυνη Ποιότητας & Εκπαίδευσης
 Τηλ.: 210-4284444 (εσωτ.1730)
 Τηλ./Φαξ: 210-4285008

6. **17 March 2009 - IOSH 09 Conference and exhibition**
BT Convention Centre, Liverpool, UK
Contact: IOSH, Wigston, Leicestershire, UK
URL: <http://www.ioshconference.co.uk/>

7. **21-23 April 2009, Toronto, Ontario, Canada, IAPA Conference & Trade Show Health & Safety Canada 2009**
Theme: Imagine, Innovate, Inspire
 Core health and safety practices; leadership and management breakthroughs; healthy workplaces; innovation through research.
Note: Organized by the Industrial Accident Prevention Association (IAPA)
Contact: IAPA, 5110 Creekbank Rd, Suite 300, Mississauga ON L4W 0A1, Canada
 Tel: 1-800-406-4272 or 905-614-4272 ext. 2424, Fax: 1 800-316-4272 or 905-614-1420
E-mail: conference@iapa.ca, www.iapa.ca
URL: http://www.iapa.ca/Main/Micro/conference_2009/index.asp

8. **27 April - 1 May 2009, Istanbul, Turkey**
12th World Congress on Public Health Making a Difference in Global Public Health: Education, Research, and Practice
Note: Organized by the World Federation of Public Health Associations and the Turkish Public Health Association
 Education in Public Health for 21st Century, Global Public Health Workforce, Public Health & Health Services Research & Technology, Global Governance, Health and Development, Comparative Analysis of Health Systems, Strengthening Global Public Health Systems, Financing Global Public Health, Environmental Safety & Stewardship, Health, Geopolitics & Public Diplomacy, Public Health, Political Will & the Public Good
Contact: Turkish Public Health Association (TPHA), Mithatpasa Cad. No. 52, 7 Kizilay-Ankara, Turkey,

9. **8-12 March 2009, Mumbai, India**
14th World conference on tobacco or health
"Global tobacco control: multisectoral approach to tobacco control-policies, pathways, partners and people"
Note: Organized by Salaam Bombay Foundation 46, Maker Chambers III, Nariman Point, Mumbai
 Tel.: 022 64523837
 Fax: 022 22829534
E-mail: secretariat@14wctoh.org
URL: <http://www.14wctoh.org/>

10. **7-23 April 2009 - American Association of Occupational Health Nurses 2009 Symposium and Expo, Orlando, Florida, USA**
Contact: The American Association of Occupational Health Nurses Inc 2920 Brandywine Rd. • Suite 100 • Atlanta, GA 30341
 Tel.: (770) 455-7757
 Fax: (770) 455-7271
URL: www.aohn.org/education/symposium-expo/ctf/index.cfm

11. **26-28 March 2009 - Risk Management Seminar for Health and Safety 2009 The University of Tokyo, Medical Campus, Tokyo, Japan**
Note: Organized by the Union of Risks Management for Preventive Medicine (URMPM), Japan
Themes: Basic procedures of risk evaluation and management, and risk economics; human networking for risk and crisis management; risk informatics and the technology; risk and crisis reduction technology - Human Factors and ergonomics; decision sciences for risk and crisis management; communication and education for risk and crisis, and consumer complaint.
Contact: Union of Risks Management for Preventive Medicine (URMPM Head Office), 4-7-12-102 Hongo, Bunkyo-ku, Tokyo 113-0033, Japan

Tel: + 81 3 3817 7010
Fax: +81 3 3817 6770
E-mail: secr-office@umin.net
URL: www.urmpm.org,
http://www.urmpm.org/RMBasic2009/
Announcement.pdf

11.

24-27 April 2009 - Symposium on Radiology of the Pneumoconioses
Westfields Marriott, 14750 Conference
Center Drive, Chantilly, VA 20151
Washington, D.C. area near Dulles

Airport

Contact: ACR Campus at 800-227-5463,
ext. 4040, or e-mail acrcampus@acr.org
Tel: 703-818-0300; 800-635-5666
URL: www.acr.org/SecondaryMain-MenuCategories/MeetingsandEvents/FeaturedCategories/acr_meetings/Pneumoconiosis042409.aspx

Βιβλιογραφία

Θρόνες οπτικής απεικόνισης

Επιμέλεια : Φανή Θωμαδάκη

Η βιβλιογραφία για τις θρόνες οπτικής απεικόνισης που ακολουθεί είναι ενδεικτική. Τα παρακάτω ντοκουμέντα (βιβλία και άρθρα) υπάρχουν στη βιβλιοθήκη του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.

A study of computerized offices in Greece : are ergonomic design requirements met? / Nicolas Marmaras, Stelios Papadopoulos, International journal of human international journal of human-computer interaction, 2003, 16(2), σ. 261-281

Acute response to precision, time pressure and mental demand during simulated computer work / Laila Birch, ...[et al.], Scandinavian journal of work, environment and health, 2000, 26(4), σ. 299-305

Computer technology and work / Swedish Work Environment Fund. - Stockholm : Swedish Work environment Fund, 1995. - 59 σ. (2053)

Computer terminal work and the benefit of microbreaks / L.McLean, ...[et.al.], Applied ergonomics, 2001, 32(3), σ. 225-237

Computer use in cold environments, Applied ergonomics, 2000, 31(3), σ. 239-245

Computer workstation adjustment : a novel process and large sample study / Charles D. Hochanadel, Applied ergonomics, 1995, 26(5), σ. 315-326

Computer-aided ergonomics : a case study of incorporating ergonomics analyses into workplace design / Brad Joseph, ...[et.al.], Applied ergonomics, 2000, 31(3), σ. 291-300

Computer-aided ergonomics and safety / Markku Mattila, International journal of industrial ergonomics, 1996, 17(4), σ. 309-374

Coping with computers / Bill Fine, The safety and health practitioner, 1997, 15(3), σ. 42-43

CRS, computer-related syndrome : the prevention and treatment of computer-related injuries / Richard Dean Smith, Steven T. Garske. - Amherst ; New York : Prometheus Books, 1997. - 146 σ., ISBN 1-57392-145-9 (3682)

Differences between work methods and gender in computer mouse use / Jens Wahlstrom, ... [et al.], Scandinavian journal of work, environment and health, 2000, 26(5), σ. 390-397

Effect of keyboard keyswitch design on hand pain / David Rempel, ...[et.al.], Journal of occupational and environmental medicine, 1999, 41(2), σ. 111-119

Effect of mental and physical demands on muscular activity during the use of a computer mouse and a keyboard / Bjarne Laursen ...[et.al.], Scandinavian journal of work, environment and health, 2002, 28(4), σ. 215-221

Effects of ergonomic intervention in work with video display units / Ritva Ketola ...[et.al.], Scandinavian journal of

work, environment and health, 2002, 28(1), σ. 18-24

Effects of neutral posture on muscle tension during computer use / Elizabeth Dowler, ...[et al.], International journal of occupational safety and ergonomics, 2001, v.7(1), p.61-78

An ergonomic evaluation of the kinesic ergonomic computer keyboard / Robert E. Thomas, ...[et.al.], An international journal of research and practice in human factors and ergonomics, 1994, 37(10), σ. 1661-1668

Ergonomics : computer users are top of the list when it comes to work-related risk factors in the area of ergonomics... / Karina Colgan, Business health, 2000, σ. 27-28

The influence of computer monitor height on head and neck posture / K. Fraser, ...[et.al.], International journal of industrial ergonomics, 1999, 23(3), σ. 171-179

An investigation of how acute muscle pain modulates performance during computer work with digitizer and puck / L.Birch, ...[et.al.], Applied ergonomics, 2001, 32(3), σ. 281-286

It's not a carpal tunnel syndrome : RSI theory and therapy for computer professionals / Suparna Damany, Jack Bellis. - Philadelphia: Simax, 2000. - zii, 231 σ., ISBN 0-9655109-9-9 (4883)

Measuring and characterizing force exposures during computer mouse use / Peter Johnson, ... [et al.], Scandinavian journal of work, environment and health, 2000, 26(5), σ. 398-405

Musculoskeletal disorders among visual display terminal users in a telecommunications company / Thomas R. Hales, ...[et.al.], Ergonomics, 1994, 37(10), σ. 1603-1621

Musculoskeletal problems in VDT work : a review / J.B. Carter, E.W. Banister, Ergonomics, 1994, 37(10), σ. 1623-1648

Musculoskeletal symptoms and headaches in VDU users : a psychophysiological study / Clair Wilholm, Bengt B. Arnetz, Work and stress, 1997, 11(3), σ. 239-250

Posture and power : dynamic use of your body at your computer / Ann Grassel, Occupational health and safety, 2001, 70(6), σ. 113-116

In pursuit of users who benefit from computers : choosing the right computer system can save time and money for your OH department / Ann Chantry-Price, Occupational health, 1997, 49(4), σ. 133-136

Repetitive strain injury : a computer user's guide / Emil Pascarelli, Deborah Quilter. - New York : John Wiley, 1994. - xviii, 218 σ., ISBN 0-471-59532-2 (3669)

Risk prevention at VDU workplaces / Holger Luczak, Olaf Oehme, International journal of occupational safety and ergonomics, 2003, 9(4), σ. 379-551

Say, can you see? : wearing glasses for computer work just might help save your eyesight. Software can size up your visual abilities / Jeffrey R. Anshel, Occupational health and safety, 2000, 69(7), σ. 79-80

Studio delle relazioni fra astenopia ed alcuni parametri oftalmologici, neuropsicologici e muscolo-scheletrici in lavoratori addetti al VDT = Study on the relationship between asthenopia and ophthalmic, neuropsychological and ergonomic parameters in VDU operators /Angela Carta, ...[et al.], La medicina del lavoro, 2003, 94(5), σ. 466-479

Training in ergonomics at VDU workplaces / W. Spieler, ...[et.al.], Ergonomics, 1999, 42(6), σ. 835-845

The use of computers among the workers in the European Union and its impact on the quality of work / Frank Andries, Peter Smulders, S. Dhondt, Behaviour and information, 2002, 21(6), σ. 441-447

VDU terminal sickness : computer helath risks : how to protect yourself / Peggy Bentham. - 2η εκδ.. - Oxford : Jon Carpenter, 1996. - x, 226 σ., ISBN 1-897766-21-1 (3802)

VDUs : an easy guide to the regulations. How to comply with the health and safety (display screen equipment) regulations 1992 / HSE. - Sudbury, Suffolk : HSE, 1995. - 21 σ., ISBN 0-7176-0735-6 (2269)

Ways to reduce computer eyestyrain : sight for sore eyes / Todd Savage, Safety+Health, 1997, 155(3), σ. 60-63

Why does working my computer hurt so much : a comprehensive guide to help you prevent and treat computer induced repetitive stress injuries / Perry Bonomo, Daniel Seidler. - New York : Ergaerobics, 1999. - 128 σ., ISBN 0-9664090-0-0, (3671)

Work with display screen equipment : health and safety (display screen equipment) regulations 1992 as amended by the health and safety (miscellaneous amendments) regulations 2002 : guidance on regulations / HSE. - Sudbury : HSE, 2005.- iv, 72 σ., ISBN 0-7176-2582-6 (4996), (4997),

(4998), (4999), (5000), (5001)

Working with VDUs / HSE. - Sheffield : HSE, 1995. - 16 σ., ISBN 0-7176-0814-X, (1480)

Working with VDUs : the implementation of directive 90/270/EEC in Sweden and Germany / TUTB. - Brussels : TUTB, 1998. - 41 σ., ISBN 2-930003-32-4 (3494)

Ο άνθρωπος μπροστά στις οθόνες, Δελτίο πανελληνίου συλλόγου διπλωματούχων μηχανολόγων ηλεκτρολόγων, 1997, 293, σ. 28

Απασχόληση γυναικών σε οθόνες οπτικής απεικόνισης (OOA) κατά την διάρκεια εγκυμοσύνης, Ιατρική της εργασίας: υγιεινή και ασφάλεια στην εργασία, 1989, 1(2), σ. 113-114

Τα βλαβερά αποτελέσματα του ΣΗΥ(Σχέδιο με τη βοήθεια Ηλεκτρονικού Υπολογιστή) για την υγεία / Bodil Rohde, JANUS, 1998, (28), σ. 25-26

Γενικές προδιαγραφές εξοπλισμού γραφείων με οθόνες οπτικής απεικόνισης / Θεώνη Κουκουλάκη, Κωνσταντίνα Λώμη, Χρήστος Χατζής. - (Πυξίδα για την υγεία και την ασφάλεια. 31), Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2007, (32), σ. 17-18, 23-24

Δουλεύοντας με ηλεκτρονικό υπολογιστή : βοήθημα για εργονομική αξιολόγηση, βελτίωση και σχεδιασμό θέσεων εργασίας με Η/Υ / Στυλιανός Παπαδόπουλος, Νικόλαος Μαρμαράς, Κώστας Λυριτζής. - Αθήνα : ΕΜΠ, 1997. - iv, 83 σ., ISBN 960-254-527-5, (2941), (4305)

Ο ίος του 2000 : για τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές στους τομείς της ασφάλειας και της υγείας, Δράση για υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, προστασία περιβάλλοντος, 1999, 7(83), σ. 2

Πυροπροστασία χώρων ηλεκτρονικών υπολογιστών και συστημάτων επεξεργασίας δεδομένων / Ηλίας Α. Αγγελίκας, Δελτίο πανελληνίου συλλόγου διπλωματούχων μηχανολόγων ηλεκτρολόγων, 2000, 330, σ. 70-71

Χώροι εργασίας με συσκευές οπτικής παρουσιάσεως στοιχείων / προοπτικές ανάπτυξης και τα προβλήματα. - Δουβλίνο: Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 1987. - 48 σ. - (Σειρά πληροφοριακών φυλλαδίων ; 1), ISBN 92-825-6463-0, (363.110285 ΧΩΡ)

Βιβλιοπαρουσίαση

Τίτλος: Handbook of Warnings
Συγγραφέας: Συλλογικό
Εκδότης: Michael S. Wogalter
Εκδοτικός οίκος: Lawrence Erlbaum Associates, Publishers
Σελίδες: 841
Έκδοση: 2006
ISBN: 0-8058-4724-3

Η μετάδοση πληροφοριών με στόχο την προστασία της υγείας στους χώρους εργασίας αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο μιας πολιτικής πρόληψης. Η κατάλληλη και άμεσα ανα-

γνωρίσιμη σήμανση αποτελεί το συνηθέστερο μέσο. Λόγω της ποικιλίας των επικινδύνων καταστάσεων και των αναγκών, τα σήματα και οι προειδοποιήσεις αποτελούν ένα αξιόσεβαστο σώμα πληροφοριών του οποίου η χρήση και η κατανόηση κάθε άλλο από δεδομένη είναι. Η παρούσα έκδοση μελετά σε βάθος όλες τις πτυχές των σημάτων κινδύνου: το σκοπό της δημιουργίας τους, την ιστορία τους, την αποτελεσματικότητά τους, τα μοντέλα μετάδοσης, τα μέσα μετάδοσης, τις ιδιαιτερότητες των οπτικών και των ακουστικών σημάτων, την αντιληπτική ικανότητα και τους τρόπους με τους οποίους αυτή επηρεάζεται και διαφοροποιείται, μεθόδους σχεδιασμού και ανάπτυξης σημάτων, κανονισμούς και νομικά ζητήματα. Η έκδοση ολοκληρώνεται με την περιγραφή αρκετών ειδικών περιπτώσεων σήμανσης σε διαφορετικούς επαγγελματικούς χώρους. Απαραίτητο βιβλίο αναφοράς στο αντικείμενο.

Επιμέλεια: Σπύρος Δοντάς

Κατάλογος Εκδόσεων του Ελληνικού Ινστιτούτου Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας 1994-2008

Με την συγχρηματοδότηση από τον Εθνικό Προϋπολογισμό 2008, ο ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. είναι μέλος του ΕΠΕΚΕΤΑ (ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ "ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ") και του ΕΠΕΑΕΚ (ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ "ΑΝΑΦΟΡΑ").

Κατάλογος Εκδόσεων του Ελληνικού Ινστιτούτου Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας 1994 – 2008

Σύνταξη καταλόγου και επιμέλεια έκδοσης: Εβίτα Καταγή

Σελ.: 84

Έκδοση: 2008

Πρόκειται για μια ειδική έκδοση, η οποία περιλαμβάνει όλη την εκδοτική δραστηριότητα του Ινστιτούτου -έντυπη και ηλεκτρονική- από το 1994 έως το 2008.

Εκτός από τα βιβλιογραφικά στοιχεία των εντύπων, των CDs και των DVDs, περιέχει ένα μικρό κείμενο για το περιεχόμενο κάθε έκδοσης. Στην αρχή του καταλόγου ο χρήστης έχει στη διάθεσή του ένα εύχρηστο θεματικό ευρετήριο τίτλων, έτσι ώστε να βρίσκει εύκολα το σύνολο των εκδόσεων του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. που αφορούν στο θέμα που τον ενδιαφέρει.

Το βιβλίο διατίθεται και σε μορφή PDF στην ηλεκτρονική διεύθυνση του Ινστιτούτου:
<http://www.elinyae.gr>

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΛΙΟΣΙΩΝ 143 ΚΑΙ ΘΕΙΡΣΙΟΥ 6, 104 45 ΑΘΗΝΑ

ΕΝΤΥΠΟ ΚΛΕΙΣΤΟ, ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ 1564/2000 ΚΕΜΠΑ, ΚΩΔ: 5623